

Эсэгэ ороноо, эхэ нютагаа эб хамта мандуулая!

БУРЯАД

Бүгэдэ арадай сонин

ҮНЭН

1921 оной декабриин 21-нээ гарана

2005 оной
майн
4

Среда

№49
(21135)

Хабарай
һуул
сагаан луу
һарын
26
гарагай
4

Бурятия

**Засагай
дээдын
зургаануудта**

**ТУСХАЙ
ДУГААР**

БУРЯАДАЙ ПРАВИТЕЛЬСТВО: ҮДЭР ҮДЭРЭЙ АЖАЛ ХЭРЭГҮҮД

2005 оной апрелиин 25 - 30

Буряад Республикын Президент-Правительствын Түрүүлэгшэ Л.В. Потапов апрелиин 25-да Россин Федеральна Суглаанай Гүрэнэй Дүүмын болон Федерациин Советэй суг хамтын зүблөөндэ хабаадаа, эндэ Россин Федерациин Президент В.В. Путин зашлалта ёһоороо гүрэнэй парламентда хандаһан байна.

Апрелиин 26-ай үглөө республикынгаа ниислэл хото бусаад, Буряадай Президент Правительствын гэшүүдтэй, гүйсэхэ хэргэ зургаануудай болон захиргааһайнгаа байгуулануудай халбаринуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй түсэблэлгын зүблөө үнгэргөө. Тийн Агуухэ Илалтын 60 жэлэй ойдо зориулагдаһан хэмжээ ябуулануудта бэлдэхэлгын талаар эмхидхэлэй комитедэй зүблөө үнгэргэлгэ тухай асуудалнууд хэлсэгдээ. Мүн тийхэдэ «Залуу мэргэжэлтэдые болон залуу гэр бүлэнүүдые гэр байраар хангалга» гэнэн программа бэелүүлгэ, предпрятинуудай ашаглададаггүй үйлдбэриин хүсэнүүд, гэр байрын комплексые зонхилолгодо хубийн үүсхэл дэмжэлгэ, Улаан-Үдын авиазаводто самолет барилгын шэглэл зайдань үлээхэ талаар хэмжээнүүд тухай асуудалнууд зүбшэгдэһэн байна. Зүблөөндэ хабаадагшад ажаидаралгын эгээл бага хэмжээ тооложо гаргалгада, нарай хүүгэдэй һаһа баралгын хэмжээ доошолуулгада, нарайла эхэнэрнүүдые эдэе хоолоор хангалга болон тэдэнэй бэсын тамир һайжаруулгада, барилгын материалнуудые үйлдбэрилдэг предпрятинуудай байдалда хабаатай асуудалнуудые хэлсээ. Дулаасуулгын ханаһаа гаралгын, өөрын олоо оршоннуудые элсүүлгын, холье хараалһан хүтэлбэрилгэ нэбтэрүүлгын, инвестиционно гуримай болон бюджетэй урьһаамжануудые бусаалгын, хүнгэлэлтэтэй зоние эмээр болон ажаһуугшадые ажааар хангалгын, «Бурятэнерго» ОАО-той тоосолгын, республикын Правительствын олоной үмэнэ хэһэн тоосоной болон ажал ябуулга тухайн ажаһуугшадһаа социологическа асуулгын, архивалгатай тэмсэлгын болон спиртэй «хоёролжон» үүргэтэй зүйлнүүдэй эрьесын, Буряад Республикын болон Россин хүгжэлгын социальн-экономическа харуулалтануудые сасуулан шэнжэжэ үзэлгын асуудалнууд тон шухалада тоологдон хэлсэгдээ.

Түсэблэлгын зүблөөнэй удаа республикын толгойлогшо Правительствын зүблөө эмхидхээ, үдэһөө хойшо муниципальна байгуулануудай толгойлогшонортой зүблөө үнгэргөө. Апрелиин 27-28-да Л.В.Потапов Арадай Хуралай XIX сессийн хүдэлмэридэ хабаадаа, эдэл үдэрнүүдтэ зүблөөнүүдэй хоорондох забһарлалнуудта Правительствын зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзажа, түргэн шууд шийдхэгдэхэ ёһотой асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн байна.

Апрелиин 29-дэ Президент «Агуухэ арадай Агуухэ Илалта» гэнэн эрдэмэй-практическа конференцидэ хабаадаа, финансын, экономическа хүгжэлгын болон гадаадын харилсаануудай министрнүүдтэй уулзаа, Агуухэ Илалтын

60 жэлэй ойдо зориулагдаһан хэмжээ ябуулануудта бэлдэхэлгын талаар эмхидхэлэй комитедэй зүблөө, Правительствын Түрүүлэгшын орлогшонортой болон республикын террорис актиудта эсэргүүсэлгын комиссийн ходо бүри ажалаа ябуулдаг оперативна штабай түлөөлөгшэдтэй зүблөө хүтэлбэрилөө.

Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо И.М.Егоров апрелиин 25-да Президентын урда Правительствын гэшүүдэй тоосоо бэлдэхэлгын талаар хүдэлмэрийн бүлэгэй зүблөө үнгэргэбэ. Апрелиин 26-да Правительствын болон муниципальна байгуулануудай толгойлогшонортой үнгэргэдэһэн зүблөөнүүдтэ, апрелиин 27-28-да Арадай Хуралай сессийн хүдэлмэридэ хабаадаа. Апрелиин 29-дэ хүдэлмэрийн хэдэн зүблөөнүүдые эмхидхэжэ, холье хараалһан түсэблэлгэ болон инвестиционно гурим нэбтэрүүлэлгэ, «Алас Дурна зүгэй болон Забайкалийн экономическа болон социальна хүгжэлгэ» гэнэн тусхай зорилготой федеральна программада объектнүүдые болон хэмжээ ябуулануудые оруулаха талаар Россин Экономическа хүгжэлгын министрствэдэ ябуулагдажа байһан хүдэлмэри тухай хэлсээ. Энэл үдэртөө И.М.Егоров муниципальна байгуулануудай толгойлогшонортой зүблөөнэй хүдэлмэридэ болон Агуухэ Илалтын 60 жэлэй ойдо зориулагдаһан хэмжээ ябуулануудта бэлдэхэлгын талаар эмхидхэлэй комитедэй зүблөөндэ хабаадаа.

Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо - Россин Федерациин Президентын дэргэдэхи Буряад Республикын Бүрин этгэмжэтэ түлөөлэлгын толгойлогшо Б.Г.Бальжиров үнгэргэһэн долоон хоногто Улаан-Үдэдэ хүдэлмэрилөө: Президентын үнгэргэһэн зүблөөнүүдтэ, тийхэдэ Правительствын зүблөөндэ хабаадаа. Түлөөлэлгэ хадаа байгша ондо һомололгын лимидүүдээр баталагдаһан хэмжээндэ мүнгэн зөөри республика руу шэглүүлхэ талаар федеральна министрствэнүүд болон агентствэнүүдтэ ажал ябуулан байна. Министрнүүдэй федеральна кабинетэ, Региональна хүгжэлгын министрствэдэ Муяын аймагай Тоннельный һуурийн хаягдажа байһанда тоолохо тухай РФ-гэй Правительствын тогтоолой түлэб зүбшэгдөө. Гадна Улаан-Үдын индустриальна болон Ивалгын аграрна техникумүүдые һомололгын асуудал хэлсэгдээ.

Социальна халбарие хүгжөөлгын талаар Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо С.Г.Ефимов апрелиин 25-да Хүүгэдэй болон эдиршүүлэй амаралта, элүүржүүлгэ болон ажааар хангалга эмхидхэлгын талаар Правительствын дэргэдэхи комиссийн, тийхэдэ социальн-ажалай харилсаануудые гуримшуулгын талаар республиканска гурбан талата комиссийн зүблөөнүүдые үнгэргөө. Ажалай болон социальна хүгжэлгын министрство апрелиин 27-до «Буряад Республика дотор гэр бүлэнүүдые гүрэнэй талаһаа дэмжэлгэ тухай» хуулийн түлэб бэлдэхэлгэдэ зориулагдаһан «дүхэриг шэрээ» эмхидхээ. Соёлой болон олондо

мэдээсэлгын холбоонуудай министрствын хамгаалга доро «Мир тебе, Россия» гэнэн выставкэ нээгдэһэн байна. Нуралсалай болон эрдэм ухаанай министрство «Агуухэ арадай Агуухэ Илалта» гэнэн республиканска эрдэмэй-практическа конференци бэлдхээ.

Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо - промышленностийн, үйлдбэрийн инфраструктурын болон технологинуудай министр В.В.Переляев үнгэргэһэн долоон хоногой туршада республикын радиотелевизионно утаһые техникческэ талаарнь шэнээр зэбсэглэлгын программа бэелүүлгын тула подрядчигые шэлэн абаха талаар конкурсно комиссийн зүблөө хүтэлбэрилэһэн байна. «ТГК-14» ОАО-гой хүтэлбэритэй уулзажа дээрэ дулаа болон зайн гал хэрэгзэһэнэй түлөө бюджетнэ эмхинүүдэй түлбэринүүдые гуримшуулгын асуудалнууд хэлсэгдээ. «Хүнгэлэлтэтэй бүлэгүүдэй эрхэтэдэй транспортна хангалтануудые һомололго тухай» хуулийн түлэб бэлдэхэлгын асуудалаар зүблөөн үнгэргэгдөө. Апрелиин 27-28-да В.В.Переляев Арадай Хуралай XIX сессийн хүдэлмэридэ хабаадаа. Долоон хоногой туршада бюджет бүрилдүүдэд предпрятинуудтай хэлсээнүүдэй I кварталда бэелүүлгын ябаса шэнжэлэгдээ, залан хүтэлбэрилдэг халбаринуудай 2006 ондо хүгжэлгын уридшалан багсаамжалга бэлдэхэгдээ. Яруунын аймагай Озерно хэбтэшэдэ түмэр харгы татаха тухай асуудалаар зүблөөн үнгэргэгдөө.

Хуули ёһотой асуудалнуудай, хамгаалалтын болон захиргаанай зургаануудтай харилсаа холбоонуудай талаар Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо О.В.Хышиктыев апрелиин 25-да Россин обороны министрэй нэгэдэхи орлогшо А.В.Белоусовтай уулзаад, апрелиин 26-да Правительствын зүблөөндэ хабаадажа, харгы дээрэ аюулгүй байдал хангаха талаар хэмжээ ябуулануудай байгуулга тухай элидхэл хэһэн байна. Мүн тийхэдэ аймагуудай болон хотонуудай толгойлогшонортой зүблөөндэ дээрэ ажаһуугшадые, экономикын объектнүүдые болон газар дайдануудые террорис актиудһаа хамгаалгые эмхидхэлгын асуудалаар элидхээ. Апрелиин 27-до Арадай Хуралай XIX сессидээр «Буряад Республикые наркотическа, психотропно бодосуудые болон тэдэнэй прекурсорнуудые хадагалалгын, шэрэлгын болон эльгээлгын хойноһоо хиналта бэелүүдэг талмай гэжэ тодорхойлохо тухай» хуулийн түлэб тушаа элидхэл хээ. Апрелиин 28-да Президентын Сэлэнгын аймагаар албан хэрэгээр ошологдо зориулагдаһан хүдэлмэрийн зүблөө үнгэргөө. Апрелиин 29-дэ «Агуухэ арадай Агуухэ Илалта» гэнэн эрдэмэй-практическа конференцийн хүдэлмэридэ, гадна Агуухэ Илалтын 60 жэлэй ойдо зориулагдаһан хэмжээ ябуулануудые бэлдэхэлгын болон үнгэргэлгын талаар эмхидхэлэй комитедэй зүблөөндэ хабаадаһан байна.

Агропромышленна комплексые хүгжөөлгын талаар Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо Л.Д.Турбянов апрелиин 25-да хүдөөгэй үйлдбэрилэгшэдые мүнгэн һангай талаар

элүүржүүлгын талаар территориальна комиссийн болон агропромышленна комплексые хүгжөөлгын талаар хүдэлмэрийн бүлэгэй зүблөөнүүдые хүтэлбэрилөө. Апрелиин 26-да Правительствын зүблөөнэй хүдэлмэридэ болон муниципальна байгуулануудай толгойлогшонортой зүблөөндэ, апрелиин 27-до республикын парламентын XIX сессийн хүдэлмэридэ хабаадаа. Апрелиин 28-да Хүдөө ажахын болон эдэе хоолой министрствын коллегийн зүблөөндэ хабаадаа, ой модоной түймэртэй тэмсэлгын талаар правительствена комиссийн зүблөө үнгэргөө. Апрелиин 29-дэ адуу үдхэгшэдэй республиканска зүблөөндэ, мүн Президентын эмхидхэһэн зүблөөнүүдтэ хабаадаһан байна.

Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо - барилгын, гэр байрын-коммунальн ажахын министр Н.И.Быков долоон хоногой туршада Бэшүүрэй, Загарайн, Кабанскын, Мухар-Шэбэрэй, Хэжэнгын болон Хориин аймагуудай ЖКХ-гай предпрятинуудые мүнгэн һангай талаар элүүржүүлгын программа хаража зөөө. Апрелиин 26-да Правительствын болон муниципальна байгуулануудай толгойлогшонортой зүблөөнүүдтэ, апрелиин 27-до Арадай Хуралай XIX сессийн хүдэлмэридэ хабаадаа. Энэл үдэр Закаменск хотые дулаагаар хангалгын талаар зүблөөн үнгэргэгдөө. Апрелиин 29-дэ Каменскын цементын заводай хүдэлмэри хэргэжэ талаар хойшоулуушагүй хэмжээнүүд тухай протокол бэелүүлгын ябаса хэлсэгдээ. Апрелиин 29-дэ Агуухэ Илалтын 60 жэлэй ойдо зориулагдаһан хэмжээ ябуулануудта бэлдэхэлгын болон үнгэргэлгын талаар эмхидхэлэй комитедэй зүблөөндэ хабаадаа.

Буряад Республикын Президентын болон Правительствын Захиргаанай Хүтэлбэрилэгшэ - министр И.Б.Дагбаев апрелиин 25-да захиргаанай байгуулануудай халбаринуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй түсэблэлгын зүблөө үнгэргэһэн байна. Президентын Хиналтын управлений Президентын Арадай Хуралда эльгээһэн хандалгын гол түлэб дүрмүүдые бэелүүлгэ тухай мэдээсэл бэлдхээ, республикын толгойлогшын Гүрэнэй-хуули ёһотой управленийн хүтэлбэри болон хүдэлмэрилэгшэд Арадай Хуралай сессийн болон парламентын комитедүүдэй хүдэлмэринүүдтэ хабаадаа, муниципальна байгуулануудай гуримуудые хуулийн талаар шэнжэлэлһэн байна. Гүрэнэй албанай, кадрова политикын болон нутагай өөһэдэн хүтэлбэритэй хүдэлмэрийн талаар комитет хотонуудай болон аймагуудай толгойлогшонортой ээлжээтэ зүблөө үнгэргөө. Яһатагуудай хоорондын харилсаануудай, ниитын, шажанай нэгэдэлнүүдтэй холбоонуудай болон мэдээсэлэй талаар комитет «Буряад Республикын ниитын палата тухай» хуулийн түлэб бэлдхээ, Агуухэ Илалтын 60 жэлэй ойн һайндэр бэлдэхэлгэдэ зориулагдаһан брифинг журналистнуудта үнгэргөө.

Буряад Республикын Правительствын мэдээсэлэй таһар.

Буряад Республикын Хуулинууд

РЕСПУБЛИКЫН ТУСХАЙ ПРОГРАММАНУУД ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хурал
2004 оной сентябриин 22-то
баталан абаа

Тус Хуули Буряад Республикада республикын тусхай программануудыг бүрдүүлгэдэ (бэлдэлгэдэ), баталалгада, номололгодо, бэлдүүлгэдэ ба бэлдүүлгын харюусалгада бии болодог хуулиг харилсаануудыг гуримшуулдаг.

Статья 1. Гол ойлгосонууд

1. Республикын тусхай программа (саашаа – программа) хада арга нөөсөнүүдээр, гүйсэдхэгшэдөөр ба бэлдүүлгын болзороор тааруулагдаһан Буряад Республикын гүрэнэй, экономикын, экологиин, социальна ба соёлой хүгжэлтын талаар ашаг үрэтэйгөөр зорилгодоо хүрэлгэе хангаһан социально-экономическа, эмхидхэлэй-ажахын, эрдэм-шэнжэлэлгын, туршалгын-конструкторой ба бусад хэмжээнүүд болоно.

2. Программын гүрэнэй захиша хадаа Буряад Республикын Правительствын тодорхойлон, программа бэлдэлгын ба бэлдүүлгын түлөө харюусалгатай, мүнгэн сангай тус жэлдэ Буряад Республикын бюджет тухай хуулийн ёһоор программа бэлдүүлгэдэ үгтэнэн мүнгэ мэдэн зонхилодог Буряад Республикын гүйсэдхэхы засагай зургаан болоно.

3. Программа гүйсэдхэгшэд гэбэл, Буряад Республикын гүйсэдхэхы засагай зургаан, тусхай зорилготой программануудай хэмжээнүүдыг дүүргэлгэдэ гүрэнэй захишын эрхэ түлөөлэлгэтэй хуулиг гү, али хубийн ноурунууд болоно.

4. Программа бэлдэлгын үүсхэлшэ хадаа программа үүсхэлшэ гүрэнэй зургаан, ногагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаан, эмхи, нийтын нэгэдэл гү, али Россин Федерациин эрхэтэн болоно.

Статья 2. Программа бүрдүүлгын (бэлдэлгын) гурим

1. Программа бүрдүүлгын Буряад Республикын социально-экономическа программын хүгжэлтын ёһоор Буряад Республикын Правительство бэлдүүлдэг.

2. Программа бэлдэлгын хэрэгтэйг үндэһэлһэн дурадхалуудыг программа үүсхэгшэд Буряад Республикын Правительствода оруулдаг.

3. Буряад Республикын Правительство үзүүлгэдэһэн дурадхалуудай үндэһэн дээрэ программа бэлдэлгын хэрэгтэй тухай, бэлдэлгын болзор тухай шийдхэбэри абадаг, программын гүрэнэй захишыг тодорхойлодог.

4. Программа бэлдэлгын, шэнжэлэл хэлгын ба бэлдүүлгын гурим Буряад Республикын Правительство тодорхойлодог.

Статья 3. Программа үзүүлгын ба баталалгын гурим

1. Буряад Республикын Правительствын дэмжэлһэн удаан болзорой программын проект Буряад Республикын Арадай Хуралда хаража үзэлгэдэ ба Буряад Республикын хуули болгон баталалгада дамжуулагдадаг.

2. Бюджетэй мүнгэнэй гү, али гүрэнэй бюджетдэ гадуур жасын тоосоогоор баталалгада ба номололгодо дурадхалгадан программада байха ёһотой гэбэл:

техничко-экономическа үндэһэлэл;
тус программа бэлдүүлгэдэ хүлээгдэһэн социально-экономическа (экологиин) дүнгүүдэй багсаамжал;
мүнгэ номололгын хэмжээнүүдыг ба арга нөөсөнүүдыг хубаарилга тухай мэдээнүүд;
программын паспорт;
асуудалай удаха ба программын аргаар тэрэниие шийдхэлгын хэрэгтэйг үндэһэлэлгэ;
программын гол үүргэ зорилгонууд, бэлдүүлгын болзор ба шатанууд;
программын хэмжээнүүд болон хүлээгдэһэн дүнгүүд;
программын нөөсын талаар хангалга; программа бэлдүүлгын арга эзбсэг; программа бэлдүүлгын, бэлдүүлгын ябасын хиналтын эмхидхэл хүтэллэг; баталалгада хэрэгтэй бусад документүүд ба материалнууд.

Статья 4. Программада мүнгэ номололго

1. Хууляар баталагдаһан ба республикын бюджетэй тоосоогоор номололгодон программануудай тоолбори Буряад Республикын Арадай Хуралда ээлжээтэ жэлэй республикын бюджет

тухай Буряад Республикын хуулийн проектдэ бэлдэгдэһэн документүүдтэй хамта республикын бюджет тухай Буряад Республикын хуулийн проект үзүүлгэдэ тогтоогдоһон гуримаар ба болзор соо үзүүлгэдэ.

2. Программын номололгодо гаршанууд ээлжээтэ мүнгэн сангай жэлэй республикын бюджет тухай хуулийн проектдэ "Республикын тусхай зорилготой программануудта номололго" гэнэн амяараа статьягаар гаршын бүхы хэмжээ заалгатайгаар ба программа бүхэндэ тэрэниие хубаалгатайгаар харуулагдаха зэргэтэй.

3. Республикын бюджетэй мүнгэнгөө гадна программа номололгодо хуулийн ёһоор бусад арга нөөсөнүүдхэ мүнгэн татагдажа болодог.

Статья 5. Программыг хубилгалга гү, али сагнаа урид болуулга

1. Иймэ ушарнуудта программа хубилгалга гү, али сагнаа урид болуулжа болодог гэбэл:

мүнгэ номололгын үгы байхада; дабагдахаар бэшэ ушар шалгалгаанай бии болоходо (онсо ушаралта байдал, байгааһын аюул усал болон бусад);

Буряад Республикын социально-экономическа хүгжэлтын программын хубилгалтануудай ёһоор социально-экономическа хүгжэлтын шэглэлэй хубилхада.

Программада хубилгалтануудыг оруулга гү, али сагнаа урид болуулга тухай шийдхэбэри байгшаа хуулийн ёһоор Буряад Республикын Арадай Хурал абадаг.

Статья 6. Программа бэлдүүлгын тоосоон ба харюусалга

1. Буряад Республикын Правительство ээлжээтэ жэлэй апрелин 6 болотор Буряад Республикын Арадай Хуралда үнгэрэгшэ жэлдэ тусхай зорилготой программануудыг бэлдүүлгэ тухай мэдэ, тэрэ тоодо программануудыг бэлдүүлгэдэ республикын бюджетэй мүнгэ ашагалга тухай тоосоо үзүүлдэг.

Тус программа бүхэлдөө бэлдүүлгэ тухай эсэсэй протокол Буряад Республикын Арадай Хуралда тэрэниие бэлдүүлгын хуулийн жэлэй удаадахи жэлэй майн 1-ноо хойшо бэшэ үзүүлгэдэ ёһотой ба тэрээн соо программа бүхэлдэнь ба амяараа хэмжээнүүдээр бэлдүүлгын жэлүүдээр иланг номололго тухай, программа бэлдүүлгын процент, тэрэниие бэлдүүлгын дүнгүүдэй сэгнэлтэ, программын зорилгонуудыг туйлаалгын хэмжээн тухай баримтанууд байха зэргэтэй.

2. Программа бэлдүүлгын түлөө харюусалга Буряад Республикын Правительство даадаг.

3. Программын дүүргэдэгүй байһанай түлөө, мүн программа бэлдүүлгэдэ үгтэнэн бюджетэй мүнгэнэй заагдаһан бэшэ зорилгоор ашагалгын түлөө хабаатай тушаалта ноурунууд Россин Федерациин ба Буряад Республикын хуулинуудай ёһоор харюусалга даадаг.

Статья 7. Түгэсхэлэй дүримүүд

1. Тус Хуули албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө ородог.

2. Тус Хуулийн хүсэндөө оротор баталагдаһан программанууд тэдэ болзоройног дүүрэтэр хүсэндөө байдаг.

Буряад Республикын Президент Л.В.ПОТАПОВ

Улаан-Үдэ хото
2004 оной декабриин 3
№ 816-III

"БУРЯАД РЕПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ДЕПУТАДАЙ ЗЭРГЭ ТУХАЙ" БУРЯАД РЕПУБЛИКЫН ХУУЛИДА ХУБИЛАЛТАНУУДЫЕ ОРУУЛАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хурал
2004 оной сентябриин 22-то
баталан абаа

Статья 1

"Буряад Республикын Арадай Хуралдай депутатай зэргэ тухай" Буряад Республикын 1995 оной апрелин 19-эй 113-1 дугаарай Хуулида (Буряад Республикын Арадай Хуралдай Хуулиг дансанууд, 1995, № 4 (15); Буряад Республикын Хуулиг шийдхэбэринүүдэй суллуулбари, 2000, № 8-9 (12-13), 1-дэхи хуби; 2001, № 7-8 (26-27); 2002, № 5 (37), 1-дэхи хуби; 2003, № 11 (56); "Бурятия" газетг, 1995, майн 12; 2000, апрелин 25; 2001, июлийн 11; 2002, апрелин 30, декабриин 28; 2003, январийн 5, мартын 27, апрелин 13, ноябриин 29) иймэ

хубилгалтануудыг оруулаха гэбэл:

1) 2-дохи статьяда "ба Буряад Республикын хуулинуудаар" гэнэн үгэнүүдыг "тус Хууляар ба Буряад Республикын бусад хуулинуудаар" гэнэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

2) 11-дэхи статьягай 2-дохи зүйлдэ "гушан үдэрэй туршада" гэнэн үгэнүүдыг "абаһан үдэрһөө хойшо арбан табан үдэрэй туршада" гэнэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

3) 23-дахы статьяда:

а) 1-дэхи зүйлдэ "зохилдуулан" гэнэн үгын урда "тус" гэжэ нэмэхэ;

б) 2-дохи зүйлдэ "табан" гэжэ үгыг "арбан табан" гэжэ үгөөр хэлгэхэ;

в) 3-дахы зүйлдэ иймэ удхатай абзац нэмэхэ:

"Буряад Республикын Арадай Хуралдай Түрүүлэгшын нара бүрийн салин Буряад Республикын Президентдэ – Правительствын Түрүүлэгшэдэ хараалагдаһан мүнгэнэй урмашуулгаһаа (салинһаа) табан процентээр доошо тогтоогдоно.

Буряад Республикын Арадай Хуралдай Түрүүлэгшын орлогшорой нара бүрийн салин Буряад Республикын Арадай Хуралдай Түрүүлэгшын салинһаа табан процентээр доогуур тогтоогдоно.

Буряад Республикын Арадай Хуралдай хороонуудай түрүүлэгшэдэй нара бүрийн салин Буряад Республикын Арадай Хуралдай Түрүүлэгшын орлогшорой салинһаа табан процентээр доогуур тогтоогдоно.

Буряад Республикын Арадай Хуралдай хороонуудай түрүүлэгшэдэй орлогшорой нара бүрийн салин Буряад Республикын Арадай Хуралдай Түрүүлэгшын хороонуудай түрүүлэгшэдэй салинһаа табан процентээр доогуур тогтоогдоно.

Россин Федерациин хуулиг гуримшуулгын актуудаар тодорхойлогдоһон районой үдэгшын ба Холын Хойто зүгэй аймагуудта ба тэдэндэ адлидхагдаһан нютагуудта, Зүүн Сибирийн ба Алас Дурна зүгэй урда аймагуудта хүдэлһэнэй түлөө ажалай салин дээрэ түрсэтэй процентын түлбэри ажалай салин болон мүнгэн шан ба бусад нэмэлтэнүүд дээрэ нэмэжэ түлэгдэдэг гэжэ тогтоохо.

Арадай Хуралдай депутатаудай ажалай салинай жаса бүрдүүлгэдэ, Буряад Республикын Арадай Хуралдай зүбшөөлөөр томилогдодог Буряад Республикын министрэг хараалагдаһан бүхы шан болон бусад нэмэлтэнүүдыг хараада абаха хэрэгтэй.

Статьягай гүйсэдхэлтэй холбоотой бүхы гаршанууд республикын бюджетэй мүнгэнэй тоосоогоор бэлдүүлгэдэг."

4) 27-дохи статьяда:

а) 3-дахы зүйлдэ "Арадай Хуралда мэргэжэлтын саг үргэлжын (түлбэритэ) үндэһэн дээрэ хүдэлһэн" гэнэн үгэнүүдыг хаһаха; "гүрэнэй пенсиг" гэнэн үгэнүүдыг "ажалай пенсиг" гэнэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

б) 30-дахы статьяг иигэжэ найруулаха: "Статья 30. Арадай Хуралдай депутатай медицинын, санаторно-курорттын, пенсийн хангалга

1. Медицинын, санаторно-курорттын ба ажаһуудалай хангалга Арадай Хуралдай депутатада Буряад Республикын министрэг тогтоогдоһон гуримаар ба эрхэ нүхэсэлдэ үзүүлгэдэг.

1. Медицинын, санаторно-курорттын ба ажаһуудалай хангалга Арадай Хуралдай депутатада Буряад Республикын министрэг гэжэ тогтоогдоһон гуримаар ба эрхэ нүхэсэлдөө үзүүлгэдэг.

2. Пенсийн наһанда хүрэхэн Арадай Хуралдай депутат тушаалһаа сүлөөлгэдэһэнэй удаа ажалай пенсидэ нара бүрийн нэмэлтэ абаха эрхэтэй.

3. Арадай Хуралда мэргэжэлтын саг үргэлжын (түлөөһэтэ) үндэһэн дээрэ хүдэлһэн депутатада ажалай пенсийн мүнгэн ба тэрэндэ нэмэлтэ түлбэри байха ёһотой гэбэл: гүрэнэй тушаал нэгэ жэлһээ гурбан жэл болотор эзэлхэдэнь – нэмэлтэ түлбэрийн тоологдохо тушаалай нарын салинай 55 процент, гурбан жэлһээ дээшэ – нарын салинһаа 75 процент.

4. Арадай Хуралда мэргэжэлтын саг үргэлжын (түлөөһэтэ) үндэһэн дээрэ хүдэлөөгүй депутатада ажалай пенсийн мүнгэн ба тэрэндэ нэмэлтэ түлбэри байха ёһотой гэбэл: Арадай Хуралдай депутатай уялга нэгэ зарлалай туршада дүүргэхэдэ – Буряад Республикын министрэй нарын салинһаа 55 процент, хоёр зарлалаа дээшэ зарлалаа – Буряад Республикын министрэй нарын салинһаа 75 процент.

5. Ажалай пенсидэ нара бүрийн нэмэлтэ түлбэрийн хэмжээн пенсийн наһанда хүрэхэдөө Буряад Республикын Арадай Хуралдай депутатаудай эзэлжэ байһан тушаалуудай салин түлбэрийн

хубилгалтануудыг хараада абан тоологдодог, харин мэргэжэлтын саг үргэлжын (түлөөһэтэй) үндэһэн дээрэ хүдэлөөгүй депутатаудта Буряад Республикын хүдэлжэ байгаа министрэй салинай хубилхада шэнээр тоологдодог.

6. Гүрэнэй пенсидэ нара бүрийн нэмэлтэ тиимэ түлбэри абаха эрхэтэй эрхэтэнэй мэдүүлгээр, гүйсэдхэхы засагай республикын зургаанай шийдхэбэрээр тогтоогдодог."

б) иймэ удхатай 30.1-дэхи статья нэмэхэ:

"Статья 30.1. Буряад Республикын Арадай Хуралдай социальна хангалгын найдуулганууд

1. Өөрын эрхэ түлөөлэлгэнүүдыг дүүргэһэн Арадай Хуралдай Түрүүлэгшэ пенсийн наһанда хүрэхэн ушартаа федеральна ба Буряад Республикын хуулинуудай ёһоор тогтоогдоһон ажалай пенсидэ нара бүрийн нэмэлтэ абаха эрхэтэй. Ажалай пенсийн ба нэмэлтын хэмжээн Арадай Хуралдай хүдэлжэ байгаа Түрүүлэгшын нарын салинһаа 80 процент болохо ёһотой.

2. Тушаалда байлгын болзорой дүүрэнэн ушараар эрхэ түлөөлэлгээ болуулан Арадай Хуралдай Түрүүлэгшэдэ, үгы гэбэл, бэсын муудаһанһаа боложо, тэрэндэ хабаатай эрхэ түлөөлэлгээ бэлүүлжэ удаан аргагүй байһан ушартань социальна хангалгын наһанай гүрэнэй найдуулганууд үгтэдэг: түлөөһгүй медицинын, транспорттын ба коммунальна-ажаһуудалай хангалга, жэл бүрийн санаторийн-курорттын эмнэлгэ, тэрэ тоодо хамганайн (үбгэнэйн), Буряад Республикын хилэ соо транспорттын бүхы янзада (таксиһаа бэшэ) түлөөһгүй ябалга, гэр байраар хангалга, хэлхээ холбооний туһа хангамжа, тэрэ тоодо шууданай ба телеграфай, түлөөһгүй хангалга.

3. Тус статьягаар хараалагдаһан гаршануудта номололго республикын бюджетэй тоосоогоор бэлдүүлгэдэг."

7) 40-дэхи статьяда иймэ удхатай шэнэ абзац нэмэхэ:

"30.1-дэхи статья Буряад Республикын Арадай Хуралдай нэгэдэхи ба хоёрдохи зарлалай Түрүүлэгшэдэ хабаатай."

Статья 2

Буряад Республикын Президентдэ өөрын гуримшуулгын актуудыг тус Хуулигтай зохилдуулхыень дурадхаха.

Статья 3

Тус Хуули 2005 оной январийн 1-нээ хүсэндөө ороно.

Буряад Республикын Президент
Л.В.ПОТАПОВ

Улаан-Үдэ хото
2004 оной декабриин 2
№ 824-III

БУРЯАД РЕПУБЛИКАДА НЮТАГАЙ ӨӨНЭДЫН ХҮТЭЛБЭРИЙН ЭМХИДХЭЛ ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хурал
2004 оной ноябриин 25-га
баталан абаа

Тус Хуули Россин Федерациин Конституциин ба Буряад Республикын Конституциин, "Россин Федерацида нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн эмхидхэлэй юрэнхы заршамууд тухай" Федеральна Хуулийн (саашаа – Федеральна Хуули), Федеральна Хууляар хараалагдаһан ушарнуудта бусад федеральна хуулинуудай ёһоор Буряад Республикада нютагай өөһэдэн хүтэлбэри бэлдүүлгын гүрэнэй лаб найдуулгануудыг ба эрхэ нүхэсэлнүүдыг тодорхойлодог.

БҮЛЭГ 1. ЮРЭНХЫ ДҮРИМҮҮД

Статья 1. Нютагай өөһэдэн хүтэлбэри

1. Нютагай өөһэдэн хүтэлбэри Буряад Республикын конституционно байгуулалтын эшэ үндэһэнэй нэгэниинь болодог ба Россин Федерациин Конституциин, федеральна хуулинуудай, Буряад Республикын Конституциин болон Буряад Республикын хуулинуудай ёһоор бэлдүүлгэдэг.

2. Нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаанууд Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаануудай байгуулгада ородоггүй.

3. Нютагай өөһэдэн хүтэлбэри – Россин Федерациин Конституцияар, федеральна хуулинуудаар, Буряад Республикын хуулинуудаар тогтоогдоһон хэмжээн соо нютагай удха шанартай асуудалуудыг зоной аша туһада түүхын ба нютагай заншалнуудыг хараада абан,

зоной сэхэ ба (али) нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн зургаануудаар бээ даахан ба өөхэдэн харюусалгатай хүн зоной шийдхэлгэ хангадаг арадай өөхэдэн засаг бээлүүлгын түхэл.

Статья 2. Гол ойлгосонууд ба нэрэ томьёонууд

1. Тус Хуулида хэрэглэгдэдэг гол ойлгосонууд ба нэрэ томьёонууд тус Хууляар ондоо тайлбарийн хараалагдаагүй байгаа хаань, Федеральна хуулийн тэрэл удхаар хэрэглэгдэдэг.

2. Буряад Республикын хуулинууд болон бусад гуримшуулгын хуули ёноной шийдхэлбэринүүд соо "нютагай" ба "муниципальна" гэхэн үгэнүүд болон эдэ үгэнүүдэй үндэһөөр бии болоһон үгэнүүд ба үгын холбуулалнууд нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн зургаануудта, мүн баһа муниципальна зөөрийн мэдэлдэ байһан эмхинүүдтэ, объектүүдтэ, хүн зоной нютагай өөхэдэн хүтэлбэри бээлүүлгэдэ хабаатай бусад ушарнуудта нэгэ удхатайгаар хэрэглэгдэдэг.

Статья 3. Нютагай өөхэдэн хүтэлбэри бээлүүлгэдэ эрхэтэдэй эрхэ

1. Россин Федерацийн эрхэтэд (саашадаа – эрхэтэд) нютагай ханал хурялгануудта, муниципальна хунгалтануудта хабаадалгын аргаар болон ханалаа сэхэ мэдүүлхэ бусад түхэл аргануудаар, мүн баһа хунгалтын болон бусад нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн зургаануудаар нютагай өөхэдэн хүтэлбэри бээлүүлдэг.

2. Саг үргэлжэ гү, али гол түлэб тус муниципальна байгууламжын дэбисхэр дээрэ ажаһуудаг гадаадын эрхэтэн нютагай өөхэдэн хүтэлбэри бээлүүлгэдэ Россин Федерацийн улас хоорондын хэлсэнүүдэй ба федеральна хуулинуудай ёһоор тодорхойлогдоһон эрхэнүүдтэй байдаг.

3. Буряад Республикада нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн зургаанууд, тэдэнэй тушаалта нюурнууд эрхэтэн бүхэндэ нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн зургаануудай ажал ябуулга тухай мэдээсэл абаха эрхэ, тэрэ хүнэй эрхэ ба сүлөөдэ сэхэ хабаатай саарһа баримтануудтай ба материалнуудтай танилсуулаха арга олгохо уялгатай, хэрбээ хууляар ондоо юумэнэй хараалагдаагүй байгаа хаань.

4. Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаанууд Федеральна хуулийн ёһоор нютагай өөхэдэн хүтэлбэри бээлүүлгэдэ хүн зоной эрхын гүрэнэй лаб найдуулануудыг хангадаг.

Статья 4. Нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн хуули ёноной үндэһэн

1. Нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн хуулига үндэһэн хадаа бүгдэдэнэй мэдэрһэн уласхоорондын эрхэ хуулийн ёһо заршамууд ба хэм эрилтэнүүд, Россин Федерацийн улас хоорондын хэлсэнүүд, Россин Федерацийн Конституци, федеральна хуулинууд, Буряад Республикын Конституци, тус Хуули Буряад Республикын бусад хуулинууд ба тус Хуулийн ёһоор Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн бээлүүлгын асуудалнуудыг гуримшуулдаг хуули ёноной бусад шийдхэлбэринүүд, муниципальна байгууламжануудай уставууд, эрхэтэдэй ханал хурялганууд ба суглаануудта абтадаг шийдхэлбэринүүд бусад хуулига шийдхэлбэринүүд болоно.

2. Нютагай өөхэдэн хүтэлбэри эмхидхэлгын асуудалнуудыг гуримшуулдаг ба нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн зургаануудай болон нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн тушаалта нюурнуудай эрхэ уялгануудыг ба харюусалга тогтоодог Буряад Республикын хуулинууд ба бусад хуули ёноной шийдхэлбэринүүд Федеральна хуулигай ба тус Хуулигай зүридхэлгэ ёһогүй.

Статья 5. Нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн талаар Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаануудай эрхэ түлөөлэлгэнүүд

1. Нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн талаар Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаануудай бүрин эрхэтэ түлөөлэлгэнүүдтэ ородог гэхэл.

Федеральна хууляар тогтоогдоһон ушарта ба гуримаар Буряад Республикын нютагай өөхэдэн хүтэлбэри эмхидхэлгын асуудалнуудыг хуули ёноной талаһаа гуримшуулга;

федеральна хуулинуудаар тогтоогдоһон ушарта ба гуримаар нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн талаар Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаануудай ба тэдэнэй тушаалта нюурнуудай эрхэнүүд, уялгануудыг ба харюусалга хуули ёноной талаһаа гуримшуулга;

Буряад Республикын мэдэлдэ байһан асуудалнуудаар, мүн баһа Буряад

Республикын гүрэнэй засагай зургаануудай эрхэ түлөөлэлгэ соо Россин Федерацийн ба Буряад Республикын хамтын мэдэлдэ байһан асуудалнуудаар нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн зургаануудай ба нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн тушаалта нюурнуудай эрхэнүүд, уялгануудыг болон харюусалга хуули ёноной талаһаа гуримшуулга;

Федеральна хууляар тогтоогдоһон гуримаар Буряад Республикын хуулинуудаар нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн зургаануудта даалгагдаһан гүрэнэй зарим эрхэ түлөөлэлгэнүүд бээлүүлхэдээ, нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн зургаануудай ба нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн тушаалта нюурнуудай эрхэнүүд, уялгануудыг болон харюусалгануудыг хуули ёноной талаһаа гуримшуулга.

2. Буряад Республикада муниципальна байгууламжануудта ба нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн зургаануудта хабаатай Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаануудай гүйсэдхэлгын захиралай ба хиналтын эрхэ түлөөлэлгэ бээлүүлгэ Россин Федерацийн Конституцияар, федеральна конституциноно хуулинуудаар, Федеральна хууляар, бусад федеральна хуулинуудаар ба тэдэнэй зохидуулан абтадаг Буряад Республикын хуулинуудаар тогтоогдоһон ушарта ба гуримаар зүбшөөгдэдэг.

Статья 6. Буряад Республикын нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн зургаануудай ба гүрэнэй гүйсэдхэлгэ засагай зургаануудай харилсалга

Буряад Республикын нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн зургаануудай ба гүрэнэй гүйсэдхэлгэ засагай зургаануудай харилсалга бээлүүлгэдэдэг гэхэл:

хамтын түсэбүүд, үйлэ хэрэгүүд тухай хэлсэнүүд ба хэрэз бэшгүүд ба баталаалга;

саг үргэлжэ хүдэлдэг залан хүтэлбэрийн, зүбшээлгын, зүбшэн хэлсэлгын зургаануудыг байгуулга;

ажалай ондоо зургаануудыг байгуулга.

Статья 7. Нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн зургаануудта Буряад Республикын гүрэнэй зарим тэдэ эрхэ түлөөлэлгэнүүд ба даалгалга

1. Нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн зургаануудта Буряад Республикын гүрэнэй зарим тэдэ эрхэ түлөөлэлгэнүүд хизаарлагдаагүй болзрто үгы гэхэл, тус эрхэ түлөөлэлгын тодорхой болзрто хаань, тэрэ болзортонь эрхэ түлөөлэлгын хүсэндөө байхаар даалгагдадаг.

2. Муниципальна аймагуудай ба хотын тойрогуудай нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн зургаануудта Буряад Республикын гүрэнэй зарим тэдэ эрхэ түлөөлэлгэнүүд ба даалгалга Федеральна хуулийн ёһоор Буряад Республикын хууляар бээлүүлгэдэдэг.

3. Нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн зургаануудта Буряад Республикын гүрэнэй зарим тэдэ эрхэ түлөөлэлгэнүүд ба даалгалгын гурим Буряад Республикын хууляар тогтоогдодог.

4. Нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн зургаануудта дамжуулагдаһан Буряад Республикын гүрэнэй зарим тэдэ эрхэ түлөөлэлгэнүүд мүнгэн хангай талаар хангалга иматгал республикын бюджетдээ нютагай бюджетүүдтэ үгтэдэг тусхай туһаламжын тоосоогоор бээлүүлгэдэдэг.

5. Республикын бюджет тухай Буряад Республикын хууляар тус эрхэ түлөөлэлгэнүүд бээлүүлгэдэ тусхай мүнгэн туһаламжа үгэлгын хараалагдаһан эрхэ нүхсээлдэ нютагай өөхэдэн хүтэлбэриг даалгахыг хараалһан Буряад Республикын хуулийн дүримүүд жэл бүри ээлжэтэ мүнгэн хангай жэлэй республикын бюджет тухай Буряад Республикын хууляар хүсэндөө оруулагдадаг.

6. Муниципальна байгууламжын уставаар хараалагдаһан ушарта ба дүримөөр тэдэндэ дамжуулагдаһан Буряад Республикын гүрэнэй зарим тэдэ эрхэ түлөөлэлгэнүүд бээлүүлгын тула нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн зургаанууд өөхэдэн эд хэрэгсэлэй нөөс ба мүнгэн зөөри нэмэлтэ болгон ашаглаха эрхэтэй.

7. Буряад Республикын гүрэнэй зарим тэдэ эрхэ түлөөлэлгэнүүд бээлүүлгэ асуудалнуудта нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн зургаануудай гү, али нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн тушаалта нюурнуудай зүгһөө хуулийн эрилтэнүүд бээлүүлгэ элирүүлгэдэн ушарта гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэтэй зургаанууд нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн зургаануудай ба тэдэ алдуунуудаа усадхаха талаар нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн тушаалта нюурнуудай заабол дүүргэхыг уялгалһан заабаринуудыг бэшэжэ үгэхэ

эрхэтэй. Тус заабаринууд сүүдэй гуримаар буруушаагдажа болоно.

Статья 8. Нютагай удха шанартай асуудалнууд

1. Нютагай удха шанартай асуудалнуудай тоолбори ба нютагай удха шанартай асуудалнуудыг шийдхэлгын талаар нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн зургаануудай эрхэ түлөөлэлгэнүүд Федеральна хууляар ба тэрэнэй ёһоор абтадаг муниципальна байгууламжын уставаар тогтоогдодог.

2. Буряад Республикын хуулинуудаар тогтоогдоһон ушарта ба гуримаар нютагай удха шанартай асуудалнуудыг шийдхэлгэнэ уламжалан бии болоһон мүнгэн хангай уялгануудта республикын бюджетдэй мүнгэнэй тоосоогоор нэмэлтэ мүнгэн номологдожо болодог.

Статья 9. Муниципальна байгууламжануудай хоорондох харилсаан

1. Нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн зургаануудай харилсаан хүдэлгэ эмхидхэлгэ, муниципальна байгууламжануудай хамтын ашаг тала мэдүүлхэ ба хамгаалха зорилгоор Буряад Республикын муниципальна байгууламжануудай Совет байгуулагдадаг.

2. Буряад Республикын муниципальна байгууламжануудай Советдэй эмхидхэлгэ ба ажал ябуулга федеральна хуулинуудай ёһоор бээлүүлгэдэдэг.

3. Буряад Республикын муниципальна байгууламжануудай Совет хадаа бүгдэ россин муниципальна байгууламжануудай нэгэдэл байгуулгада хабаадаха аргатай.

4. Муниципалитет хоорондын ажахын бүлгэмүүдэ эмхидхэн байгуулга, муниципальна байгууламжануудай наймаанай бэшэ эмхинүүд бэйгуулга ба тус эмхинүүдэй ажал ябуулга федеральна хуулинуудай ба муниципальна байгууламжануудай эрхэ түлөөлэлгэтэ зургаануудай гуримшуулгын хуулига шийдхэлбэринүүдээр бээлүүлгэдэдэг.

Статья 10. Муниципальна байгууламжануудай албан ёноной хүдэ тэмдэгүүд

1. Муниципальна байгууламжанууд федеральна хуулига шийдхэлбэрийн ёһоор муниципальна байгууламжануудай албан ёноной хүдэ тэмдэгүүдтэй байжа болодог.

2. Буряад Республикада муниципальна байгууламжануудай албан ёноной хүдэ тэмдэгүүд өөрсэ түхэл маягтай байдаг ба түүхын, соёлой, үндэһэй яһанай илгаа болон нютагай заншалуудта түшгэдэг.

3. Муниципальна байгууламжануудай албан ёноной хүдэ тэмдэгүүд федеральна хууляар тогтоогдоһон гурим соо гүрэнэй бүридхэлдэ абтаха зэргэтэй.

Статья 11. Муниципальна хуули ёноной шийдхэлбэринүүд

Муниципальна хуули ёноной шийдхэлбэринүүдэй байгуулга, тэдэниг бээлүүлгын, баталан абалгын, хүсэндэнь оруулалгын, болоулгын ба тэдэнэй хүсэ зогсоолгын гурим Федеральна хууляар тодорхойлогдодог.

БҮЛЭГ 2. НЮТАГАЙ ӨӨХЭДЭН ХҮТЭЛБЭРИЙН НЮТАГ ДЭБИСХЭРЭЙ ТАЛААР ЭМХИДХЭЛЭЙ ЁНО ЗАРШАМУУД

Статья 12. Нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн газар дэбисхэрнүүд

1. Нютагай өөхэдэн хүтэлбэри Буряад Республикын бүхы дэбисхэр дээрэ бээлүүлгэдэдэг.

2. Нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн газар дэбисхэр хадаа муниципальна байгууламжанууд; хилэ соонь хүн зоной сэхэ ба (али) нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн хунгалдадаг зургаануудай ашаар бээлүүлдэг нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн муниципальна аймагууд, хотын тойрогууд, хотын ба хүдөөгэй хуурин газарнууд болоно.

3. Нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн дэбисхэртэ муниципальна байгууламжын эрхэ зэргэ даалгалга, мүн баһа тэрэнэй захиргаанай түб тодорхойлолго Буряад Республикын хууляар бээлүүлгэдэдэг.

4. Ажаһуудаг хүн зоной тоо ба хууринда хүрэхэ боломжо хараада абан, 1000-һаа үсөөн зонтой хүдөөгэй хуурин Буряад Республикын хууляар хүдөөгэй хууриной эрхэ зэргэтэй болохо аргатай.

Статья 13. Муниципальна байгууламжануудай хилэнүүд ба хубилгалга

1. Муниципальна байгууламжануудай хилэнүүд ба хубилгалга хадаа түүхын ба нютагай заншал хараада абан, Федеральна хууляар тогтоогдоһон

эрилтэнүүдэй ёһоор Буряад Республикын хууляар бээлүүлгэдэдэг.

2. Федеральна хуулийн ёһоор хүн зоной, нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн зургаануудай, Буряад Республикын гүйсэдхэлгэ засагай зургаануудай, мүн баһа гүрэнэй засагай федеральна зургаануудай үүсхэлээр муниципальна байгууламжануудай хилэнүүд хубилгагдадаг. Тус үүсхэл нютагай ханал хуряалга үнгэргэлгын үүсхэл дэбжүүлгэдэ тогтоогдоһон гуримаар бээлүүлгэдэдэг.

Статья 14. Муниципальна байгууламжануудыг хубилгалга

1. Муниципальна байгууламжануудай нэгэдэлгэ, муниципальна байгууламжануудай хубаарилга, хотын округой эрхэ зэргэтэй болоһон, үгы гэхэл, хотын округой эрхэ зэргыг хангаһан ушарһаа хотын хуурин газарай эрхэ зэргын ондоо болохонь Буряад Республикада муниципальна байгууламжануудыг хубилгалга болохо жэшээтэй.

2. Буряад Республикада муниципальна байгууламжануудыг хубилгалга Федеральна хуулийн ёһоор хүн зоной, нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн зургаануудай, Буряад Республикын гүйсэдхэлгэ засагай зургаануудай, гүрэнэй засагай федеральна зургаануудай үүсхэлээр Буряад Республикын хуулинуудаар бээлүүлгэдэдэг. Муниципальна байгууламжануудыг хубилгалга тухай хүн зоной үүсхэл Буряад Республикада нютагай ханал хуряалга үнгэргэлгын үүсхэл дэбжүүлгэдэ тула тогтоогдоһон гуримаар бээлүүлгэдэдэг.

3. Хотын тойрогой эрхэ зэргэтэй болоһон гү, али хотын тойрогой эрхэ зэргын хангагдаһан ушарһаа хотын хуурин газарай эрхэ зэргэ хубилгалга Федеральна хууляар тогтоогдоһон гуримаар хотын тус хуурин газарай хүн зоной зүбшөөлөөр, мүн баһа тус хотын хууриной бүридэлһөөнь гаража байһан (бүридэлһөөнь орожо байһан) муниципальна районий хүн зоной зүбшөөлөөр Буряад Республикын хууляар бээлүүлгэдэдэг.

БҮЛЭГ 3. НЮТАГАЙ ӨӨХЭДЭН ХҮТЭЛБЭРИ ХҮН ЗОНОЙ СЭХЭ БЭЛҮҮЛГЫН БА НЮТАГАЙ ӨӨХЭДЭН ХҮТЭЛБЭРИ БЭЛҮҮЛГЭДЭ ХҮН ЗОНОЙ ХАБААДАЛГЫН ТҮХЭЛ

Статья 15. Нютагай өөхэдэн хүтэлбэри хүн зоной сэхэ бээлүүлгын ба нютагай өөхэдэн хүтэлбэри бээлүүлгэдэ хүн зоной хабаадалгын түхэл

1. Муниципальна байгууламжын хүн зон нютагай өөхэдэн хүтэлбэри бээлүүлгэдэ нимэ түхэлөөр сэхэ хабаададаг гэхэл:

- 1) нютагай ханал хуряалга;
- 2) муниципальна хунгалтанууд;
- 3) нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн хунгалдадаг зургаанай депутадыг, гэшүүниг, нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн хунгалдадаг тушаалта нюорыг татан боллоулха талаар дуу үгэлгэ, муниципальна байгууламжын хилэ хубилгалгын, муниципальна байгууламжыг хубилгалгын асуудалнуудаар дуу үгэлгэ;
- 4) эрхэтэдэй сулгаржа хөөрөлдэлгэ;
- 5) эрхэтэдэй хуули зохиолгын үүсхэл бээлүүлгэ;

6) нютагай олонийтэ өөхэдэн хүтэлбэри;

7) олоной үмэнэ үгэ хэлэлгэ;

8) эрхэтэдэй суглаан;

9) эрхэтэдэй конференци (түлөөлгшэдэй суглаан)

10) эрхэтэдэ асуудал табилга;

11) нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн зургаануудта эрхэтэдэй хандгалга;

12) Россин Федерацийн Конституцида, федеральна хуулинуудта, Буряад Республикын хуулинуудта зүридхэлгэгүй бусад түхэлнүүд.

2. Хүн зоной нютагай өөхэдэн хүтэлбэри сэхэ бээлүүлгэ ба нютагай өөхэдэн хүтэлбэри бээлүүлгэдэ хүн зоной хабаадалга хуули сахилгын, найн дуранай ёһо заршамууд дээрэ үндэһэлдэг. Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаанууд ба тэдэнэй тушаалта нюурнууд, Буряад Республикадахи нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн зургаанууд ба нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн тушаалта нюурнууд нютагай өөхэдэн хүтэлбэри зоной сэхэ бээлүүлгэдэ ба нютагай өөхэдэн хүтэлбэри бээлүүлгэдэ зоной хабаадалгада туһа хүргэжэ байха уялгатай.

Статья 16. Нютагай ханал хуряалга

1. Буряад Республикада муниципальна байгууламжануудай нютагай удха шанартай асуудалнуудыг зоной сэхэ шийдхэлгын зорилгоор нютагай ханал хуряалга үнгэргэгдэдэг.

2. Федеральна хуулинуудаар ба Буряад Республикада нютагай ханал хуряалга

шийдэхэринүүдээр тодорхойлогдодог.

Статья 31. Нютагай бюджетүүд
1. Муниципальная байгууламжа бүхэн Федеральная хуулийн ёһоор өөрын бюджеттэй (нютагай бюджеттэй) байдаг.

Муниципальная аймагай бюджет ба муниципальная аймагай бүридэлдэ ородог хуурин газарнуудай бүхы бюджетүүд муниципальная аймагай нэгэдхэмэл бюджет болодог.

2. Нютагай бюджет бүридүүлгэ, баталалга, гүйсэдхэлгэ ба тэрэнэй дүүргэлтын хиналтыгэ Россин Федерацийн Бюджетэй кодексээр, Федеральная хууляар ба Буряад Республикын хууляар тогтоогдонон эрилтэнүүдые сахин нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаанууд бэелүүлдэг.

3. Федеральная хуулийн ёһоор нютагай бюджетүүдтэ Буряад Республикын албан татабарин тогтоомол хэмжээгээр оронон олзо оршо оруулагдадаг.

Россин Федерацийн албан татабаринууд тухай хуулига шийдэхэринүүд ёһоор республикын бюджеттэ оруулагдаха ёһотой республикын ба федеральная зарим тэдэ албан татабаринуудхаа тодорхой түхэлэй оршо нютагай бюджетүүдтэ дамжуулгын ниитэ нэгэ хэмүүд Буряад Республикын бүхы муниципальная байгууламжануудта Буряад Республикын хууляар тогтоогдодог.

Ээлжээтэ мүнгэн хангай жэлэй республикын бюджет тухай Буряад Республикын хууляар гү, али Буряад Республикын ондоо хууляар тус хэмүүдэй болзор хизаарлажа болохогүй.

4. Саг үргэлжэ өөһэдын эрхэ түлөөлэлгэ бэелүүлжэ байдаг нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн хунгагадаг зургаануудай депутадуудай, гэшүүдэй, нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн хунгагадаг тушаалта нюурнуудай, муниципальная алба хаагшадай, муниципальная байгууламжануудай муниципальная предпрятинуудай ба эмхи зургаануудай хүдэмэрлэгшэдэй ажалай салинай дээдэ захын хэмжээн Буряад Республикын хууляар тодорхойлогдодог, тийхэдэ муниципальная байгууламжын бюджетэй хангагдасын хэмжээн тэгшээрүүлжэ зорилгоор тэдхэмжэ үзүүлжэ үндэһэн болодог.

5. Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаануудай эрхэ түлөөлэлгэдэ нютагай бюджетдээ мүнгэн номологдодоггүй, Буряад Республикын хуулинуудаар тогтоогдонон ушарнуудхаа бэшэндэ.

6. Нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаанууд федеральная хуулинуудаар ба тэрэнэй ёһоор абтадаг Россин Федерацийн хуули ёһоной шийдэхэринүүдээр тогтоогдонон гурим соо гүрэнэй засагай федеральная зургаануудта ба (али) Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаануудта нютагай бюджетүүдэй гүйсэдхэл тухай тоосоо үзүүлдэг.

Статья 32. Буряад Республикада муниципальная байгууламжануудай бюджетэй хангагдасын хэмжэээ тэгшээрүүлгэ

1. Буряад Республикада муниципальная байгууламжануудай бюджетэй хангагдасын хэмжэээ тэгшээрүүлгэ Федеральная хуулийн ёһоор байгуулагдадаг муниципальная байгууламжануудые мүнгэн хангаар дэмжэлгын жасаһаа гарша хүсэдүүлгын мүнгэ үгэхэ аргаар бэелүүлэгдэдэг.

2. Заагдаһан гарша хүсэдүүлгын мүнгэн хадаа нютагай бюджетүүдтэ гэжэ тогтоогдонон федеральная ба республикын налогууд ба татабаринаа таһалан абаха нэмэлтэ хэм хэмжээгээр гүйсэд гү, али зарим хубидаа нэлгэгдэхэ болодог. Тус хэм хэмжэээ тоололгын гурим Россин Федерацийн бюджетэй хуулийн эрилтэнүүдэй ёһоор Буряад Республикын хууляар тогтоогдодог.

3. Мүнгэн хангай ээлжээтэ жэлдэ республикын бюджет тухай Буряад Республикын хууляар гарша хүсэдүүлгын мүнгэнэй ба (али) тус статьягай 1 ба 2-дохи зүйлнүүдтэ заагдаһан таһалан абаһан нэмэлтэ хэм хэмжээнэй хубаарилга баталагдадаг.

4. Муниципальная байгууламжануудай бюджетэй хангагдасын хэмжэээ тодорхойлогдон гуримда ба муниципальная байгууламжануудые мүнгэн хангаар дэмжэлгын жасаһаа гарша хүсэдүүлгын мүнгэ хубаарилгын аргада табигдадаг эрилтэнүүд Россин Федерацийн Бюджетэй кодекссын ёһоор Буряад Республикын тухай хуулинуудаар тогтоогдодог.

5. Тоосоото мүнгэн хангай жэлдэ муниципальная байгууламжануудай бюджетэй хангагдасын хэмжэээ тоололгын, заагдаһан мүнгэн тэдхэмжын хэмжэээ тодорхойлогдон ба нютагай налог

ба татабаринуудхаа зарим оршо нэгэдхэлгын болон федеральная ба нютагай налог татабаринуудхаа таһалан абаһан хэм хэмжэээ доошолоулгын гурим федеральная хуулига шийдэхэринүүдэй эрилтэнүүдэй ёһоор Буряад Республикын хууляар тогтоогдодог.

Статья 33. Республикын бюджетдээ нютагай бюджетүүдтэ мүнгэн хангай туһаламжын бусад арганууд

1. Республикын бюджетэй гаршын бүридэлдэ муниципальная байгууламжануудта зөөри хүрэнгэ оруулаалгын программануудта ба ниитын хангадаг халбари хүгжөөлгын программануудта хубаар оронон мүнгэ номолхын тула нютагай бюджетүүдтэ тэдхэмжэ үгэхэ зорилгоор муниципальная хүгжэлгын жаса байгуулагдажа болодог.

Зөөри хүрэнгэ оруулаалгын программануудые ба проектнүүдые, мүн баһа тус тэдхэмжээнүүдтэ хүртэхэ болонон муниципальная байгууламжануудые шэлэлгэ Россин Федерацийн Бюджетэй кодекссын эрилтэнүүдэй ёһоор Буряад Республикын хууляар тогтоогдонон гуримаар бэелүүлэгдэдэг.

Муниципальная хүгжэлгын жасаһаа тэдхэмжэ муниципальная байгууламжануудай хоорондо хубаарилга ээлжээтэ мүнгэн хангай жэлдэ республикын бюджет тухай Буряад Республикын хууляар баталагдадаг.

2. Республикын бюджетэй гаршын бүридэлдэ муниципальная байгууламжануудай бюджетүүдтэ гүрүү ээлжээнэй социальная удха шанартай гаршануудта хубаар оронон мүнгэ номолхын тула муниципальная байгууламжын бюджетүүдтэ тэдхэмжэ үгэхэ зорилгоор социальная гаршануудай суг мүнгэ номололгын жаса байгуулагдажа болодог.

Заагдаһан тэдхэмжын зорилго, үгэлгын ба гаршалаалгын эрхэ нүхэсэлнүүд Буряад Республикын хууляар тогтоогдодог.

Тус тэдхэмжэдэ хүртэхэ болонон муниципальная байгууламжануудые шэлэлгэ, муниципальная байгууламжануудай хоорондо тус тэдхэмжэ хубаарилга Россин Федерацийн Бюджетэй кодекссын эрилтэнүүдэй ёһоор Буряад Республикын хууляар баталагдадаг нэгэн ниитэ аргаар бэелүүлэгдэдэг.

3. Федеральная хуулинуудаар ба Буряад Республикын хуулинуудаар хараалагдаһан ушарта ба гуримаар муниципальная байгууламжануудай бюджетүүдтэ Россин Федерацийн Бюджетэй кодексээр хараалагдаһан түхэлөөр республикын бюджетдээ ондоо мүнгэн хангай туһаламжа үзүүлэгдэжэ болодог.

Статья 34. Гүрэнэй зарим тэдэ эрхэ түлөөлэлгэнүүдые нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай бэелүүлгэдэ нютагай бюджетүүдтэ мүнгэн туһаламжа үгэлгэ

1. Нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудта дамжуулагдаһан гүрэнэй зарим тэдэ эрхэ түлөөлэлгэнүүдые бэелүүлгэдэ федеральная бюджетдээ ба республикын бюджетдээ үгтэдэг туһаламжын юрэнхы хэмжээн гүрэнэй эрхэ түлөөлэлгэ бүхэндэ ээлжээтэ мүнгэн хангай жэлэй федеральная бюджет тухай федеральная хуулийн ёһоор, ээлжээтэ мүнгэн хангай республикын бюджет тухай Буряад Республикын хууляар тодорхойлогдодог.

2. Нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудта дамжуулагдаһан гүрэнэй зарим тэдэ эрхэ түлөөлэлгэнүүдые бэелүүлгэдэ тэдхэмжэ республикын бюджетэй бүридэлдэ байгулагдаһан республикын гарша хүсэдүүлгын жасаһаа нютагай бюджетүүдтэ үгтэдэг. Тус жаса иимэ тоосоогоор бүридүүлэгдэдэг гэбэл:

1) нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудта федеральная хуулинуудаар дамжуулагдаһан гүрэнэй зарим эрхэ түлөөлэлгэнүүдые бэелүүлгэдэ федеральная гарша хүсэдүүлгын жасын тэдхэмжын;

2) нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудта Буряад Республикын хуулинуудаар дамжуулагдаһан гүрэнэй зарим тэдэ эрхэ түлөөлэлгэнүүдые бэелүүлгэдэ хэрэгтэй хэмжээн соо республикын бюджетэй бусад олзо оршын.

3. Республикын гарша хүсэдүүлгын жасаһаа мүнгэн туһаламжа нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудта дамжуулагдаһан гүрэнэй зарим тэдэ эрхэ түлөөлэлгэнүүдые бэелүүлгэдэ Буряад Республикын муниципальная байгууламжануудай хоорондо, зоной (бүлэг зоной) гү, али муниципальная байгууламжын бюджетэй туһа хангамжа хэрэглэгшэдэй тооһоо уламжаалан, тус туһа хангамжын үнэ сэндэ (түлөөһэнэй хэмжээндэ) нүлөө үзүүлдэг бодото эрхэ

нүхэсэлнүүдые хараада абажа ху-баагдадаг, муниципальная байгууламжанууд ба тэдхэмжын түхэл бүхэндэ ээлжээтэ мүнгэн хангай жэлдэ республикын бюджет тухай Буряад Республикын хууляар баталагдадаг.

БҮЛЭГ 6. НЮТАГАЙ ӨӨҺЭДЫН ХҮТЭЛБЭРИЙН ЗУРГААНУУДАЙ БА НЮТАГАЙ ӨӨҺЭДЫН ХҮТЭЛБЭРИЙН ТУШААЛТА НЮУРНУУДАЙ ХАРИУСАЛГА

Статья 35. Нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай ба нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн тушаалта нюурнуудай харюусалга

1. Нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаанууд ба нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн тушаалта нюурнууд федеральная хуулинуудай ёһоор муниципальная байгууламжын хүн зоной, гүрэнэй, хубин ба хуулига нюурнуудай үмэнэ харюусалга даадаг.

2. Муниципальная байгууламжын хүн зон нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн хунгагадаг зургаануудай депутадуудые, гэшүүдые, нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн хунгагадаг тушаалта нюурнуудые Федеральная хуулийн ёһоор татан буулгаха эрхэтэй.

Статья 36. Нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай зарим тэдэ эрхэ түлөөлэлгэнүүдые гүрэнэй зургаануудай саг зуура бэелүүлгэ

Нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай зарим тэдэ эрхэ түлөөлэлгэнүүдые Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаанууд Федеральная хууляар хараалагдаһан ушарнуудта ба гурим соо саг зуура бэелүүлжэ болодог.

Статья 37. Нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай ба нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн тушаалта нюурнуудай ажал ябуулгын хиналта

Нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай ба нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн тушаалта нюурнуудай Россин Федерацийн Конституци, федеральная конституционно хуулинуудые, федеральная хуулинуудые, Буряад Республикын Конституци, Буряад Республикын хуулинуудые, муниципальная байгууламжануудай уставуудые, муниципальная хуули ёһоной шийдэхэринүүдые дүүргэхын хойнооо хиналта Федеральная хууляар даалгагдаһан эрхэ түлөөлэлгэтэй зургаанууд Федеральная хууляар хараалагдаһан гурим соо бэелүүлдэг.

Статья 38. Эрхэтэдэй сэхэ ханалаа мэдүүлгын аргаар абтаһан шийдэхэринүүдые, нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай ба нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн тушаалта нюурнуудай шийдэхэринүүдые ба үйлэ ябуулануудые (үйлэ ябуулга хээгүй байлга) сүүдтэ буруушаалга

Эрхэтэдэй сэхэ ханалаа мэдүүлгын аргаар абтаһан шийдэхэринүүд, нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай ба нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн тушаалта нюурнуудай шийдэхэринүүд ба үйлэ ябууланууд (үйлэ ябуулга хэнгүй байлга) федеральная хууляар тогтоогдонон гуримаар сүүдтэ буруушаагдажа болодог.

БҮЛЭГ 7. ШЭЛЖЭН ОРОЛГЫН ДҮРИМҮҮД

Статья 39. Тус Хуулийн хүсэндөө оролго ба шэлжүүлэн оролгын үедэ нютагай өөһэдын хүтэлбэри бэелүүлгын илгаа

1. Тус статьягаар тогтоогдонон хүсэндөө оролгын ондоо болзорой ба гуримай тогтоогдонон дүримүүдтэ бэшэндэ, тус Хуули 2006 оной январин 1-һээ хүсэндөө орохо.

Тус Хуулийн 8, 12-14, 20-25-дахи статьянуудай дүримүүд албан ёһоор толилогдонон үдэрһөө хүсэндөө орохо ба Федеральная хуулийн 84 ба 85-дахи статьянуудай эрилтэнүүдтэ бии болонон хуули ёһоной харилсаануудта 2006 оной январин 1 болотор хэрэглэгдэдэг.

2. Тус бүлэг тус Хуулийн албан ёһоор толилогдонон үдэрһөө хүсэндөө орохо.

3. Муниципальная аймагуудай (хотын тойрогуудай) нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаанууд хараалха зэргэтэй гэбэл:

1) 2005 оной нютагай бюджетэй проектнүүдтэ тус муниципальная байгууламжануудай дэбисхэртэ шэнээр байгуулагдаһан хотын, хүдөөгэй хууринуудай депутадуудай, толгойлогшонорой хунгалтануудые үнгэргэлгэдэ мүнгэ зөөри;

эрилтэнүүдэй ёһоор муниципальная байгууламжануудай хилэнүүдые зураглан бэшэлгэдэ мүнгэ зөөри.

4. Нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн түлөөлэлгэтэ зургаануудай депутадуудай ба шэнээр байгуулагдаһан муниципальная байгууламжануудай хотын болон хүдөөгэй хууринуудай толгойлогшонорой хунгалтын нара үдэрье Буряад Республикын Арадай Хурал гаргадаг.

5. Буряад Республикада шэнээр байгуулагдаһан хотын ба хүдөөгэй хууринуудай түлөөлэлгэтэ зургаануудай депутадуудай тоо иимэ байха гэбэл:

7 хүн - зоной тоогой 1000-һаа доошо байхада;

10 хүн - зоной тоогой 1000-һаа 10 000 хүртэр байхада;

15 хүн - зоной тоогой 10 000-һаа дээшэ байхада.

6. Буряад Республикада нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн түлөөлэлгэтэ зургаануудай ба шэнээр байгуулагдаһан хотын ба хүдөөгэй хууринуудай толгойлогшонорой эрхэ түлөөлэлгэ 3 жэлэй болзорттой.

7. Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаанууд, Буряад Республикада муниципальная байгууламжануудай нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаанууд өөһэдын гуримшуулгын хуули ёһоной шийдэхэринүүдые тус Хуулийн эрилтэнүүдтэ тааруулдаг.

8. Федеральная хуулийн, тус Хуулийн дүримүүдтэ зохиадуулагдаагүй Буряад Республикын хуулинууд Федеральная хуулига зурилдөөгүй талаараа хүсэндөө байдаг.

Статья 40. Гуримшуулгын хуули ёһоной зарим шийдэхэринүүдые хүсөө буураһан гэжэ тоололго

1. 2006 оной январин 1-һээ хүсөө буура гэжэ тоолохо гэбэл:

1) 1991 оной ноябрин 29-нэй 162-ХП дугаарай "Буряадай ССР-тэ нютагай өөһэдын хүтэлбэри тухай" Буряад Республикын Хуули (Буряад Республикын Верховно Сөведэй хуулига дансанууд, 1991, № 4; "Бурятия" сонин, 1991, декабриин 18);

2) 1992 оной июнийн 11-нэй 224-ХП дугаарай "Буряадай ССР-тэ нютагай өөһэдын хүтэлбэри тухай" Буряад Республикын Хуули (Буряад Республикын Верховно Сөведэй хуулига дансанууд, 1992, № 5; "Бурятия" сонин, 1992, июнийн 25);

3) 1992 оной декабриин 23-най 287-ХП дугаарай "Буряадай ССР-тэ нютагай өөһэдын хүтэлбэри тухай" Буряадай ССР-эй Хуулига хубилалтанууд ба нэмэлтэнүүдые оруула тухай" Буряад Республикын Хуули (Буряад Республикын Верховно Сөведэй хуулига дансанууд, 1993, № 6; "Бурятия" сонин, 1993, январин 20);

4) 1995 оной сентябриин 5-най 176-И дугаарай "Буряад Республикада нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн эмхидхэлэй юрэнхы заршамууд тухай" Буряад Республикын Хуули (Буряад Республикын Арадай Хуралай хуулига дансанууд, 1995, № 7; "Бурятия" сонин, 1995, сентябриин 8);

5) 1996 оной июнийн 19-нэй 313-И дугаарай "Буряад Республикада нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн түлөөлэлгэтэ зургаанай депутадай эрхэ зэргэ тухай" Буряад Республикын Хуули (Буряад Республикын Арадай Хуралай хуулига дансанууд, 1996, № 13(24); "Бурятия" сонин, 1996, июлийн 18);

6) 1996 оной сентябриин 25-най 386-И дугаарай "Буряад Республикада нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн эмхидхэлэй юрэнхы заршамууд тухай" Буряад Республикын Хуули (Буряад Республикын Арадай Хуралай хуулига дансанууд, 1996, № 15(26); "Бурятия" сонин, 1996, октябриин 23);

7) 1997 оной сентябриин 16-най 561-И дугаарай "Буряад Республикада нютагай өөһэдын хүтэлбэри эмхидхэлгын юрэнхы ёһо заршамууд тухай" Буряад Республикын Хуулига хубилалтанууд ба нэмэлтэнүүдые оруула тухай" Буряад Республикын Хуули (Буряад Республикын Арадай Хуралай хуулига дансанууд, 1997, № 20(31); "Бурятия" сонин, 1997, октябриин 10);

8) 1998 оной апрелин 14-нэй 743-И дугаарай "Буряад Республикада нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн эмхидхэлэй юрэнхы заршамууд тухай" Буряад Республикын Хуулига хубилалтанууд ба нэмэлтэнүүдые оруула тухай" Буряад Республикын Хуули (Буряад Республикын Арадай Хуралай хуулига дансанууд, 1998, № 25(36); "Бурятия" сонин, 1998, апрелин 29);

9) 1999 оной январин 26-най 94-II дугаарай "Буряад Республикада гүрэнэй зарим тэды эрхэ түлөөлэлгэнүүдые муниципальна байгууламжануудта даалгын дүрим тухай" Буряад Республикын хуули (Буряад Республикын хуули шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2001, № 4-5 (23-24); "Бурятия" сонин, 2001 оной майн 11);

10) 2001 оной майн 7-ной 686-II дугаарай "Буряад Республикада нотагай өөхэдэн хүтэлбэрин түлөөлэлгэтэ зургаанай депутатай эрхэ зэргэ тухай" Буряад Республикын хуулида хубилалтанууд ба нэмэлтнүүдые оруулха тухай" Буряад Республикын хуули (Буряад Республикын хуули шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2001, № 4-5 (23-24); "Бурятия" сонин, 2001, майн 10);

11) 1998 оной апрелин 14-нэй 743-I дугаарай "Буряад Республикада нотагай өөхэдэн хүтэлбэри эмхидхэлгын юрэнхы ёно заршамууд тухай" Буряад Республикын Хуулида хубилалтанууд ба нэмэлтнүүдые оруулха тухай" Буряад Республикын хуули (Буряад Республикын Арадай Хуралай хуулида дансанууд, 1998, № 25(36); "Бурятия" сонин, 1998, апрелин 29);

12) 2001 оной декабрин 24-нэй 899-II дугаарай "Буряад Республикада нотагай өөхэдэн хүтэлбэри тухай" Буряад Республикын хуулида хубилалтануудые оруулха тухай" Буряад Республикын хуули (Буряад Республикын хуули шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2002, № 1(33); "Бурятия" сонин, 2001, декабрин 26);

13) 2001 оной майн 7-ной 686-II дугаарай "Буряад Республикада нотагай өөхэдэн хүтэлбэрин түлөөлэлгэтэ зургаанай депутатай эрхэ зэргэ тухай" Буряад Республикын хуулида хубилалтануудые оруулха тухай" Буряад Республикын хуули (Буряад Республикын хуули шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2002, № 3(35); "Бурятия" сонин, 2002, мартын 5);

14) 2003 оной ноябрин 24-нэй 485-III дугаарай "Буряад Республикада нотагай өөхэдэн хүтэлбэрин түлөөлэлгэтэ зургаанай депутатай эрхэ зэргэ тухай" Буряад Республикын хуулида хубилалтануудые оруулха тухай" Буряад Республикын хуули (Буряад Республикын хуули шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2003, № 11(56); "Бурятия" сонин, 2003, ноябрин 29);

15) 2004 оной апрелин 30-най 698-III дугаарай "Буряад Республикада нотагай өөхэдэн хүтэлбэри эмхидхэлгын юрэнхы ёно заршамууд тухай" Буряад Республикын хуули 64-дэхи статьяда хубилалтануудые оруулха тухай" Буряад Республикын хуули (Буряад Республикын хуули шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2004, № 4(61); "Бурятия" сонин, 2004, майн 8);

2. Тус статьяй 1-дэхи хубида заагданан Буряад Республикын хуулинууд тус Хуулин албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө ба тэрэнэй хүсэндэ орохо болофор тус бүлэгэй дүримүүдэтэ зүришэдөөгүй талаар хэрэглэгдэдэг.

Буряад Республикын Президент
Л.В. ПОТАПОВ

Улаан-Үдэ хото
2004 оной декабрин 7
№ 896-III

**"РОССИН ФЕДЕРАЦИН
МОЖОНУУДИН ГҮРЭНЭЙ ЗАСАГАЙ
ХУУЛИ ГАРГАЛГЫН
(ТҮЛӨӨЛЭЛГЭТЭ) БА ГҮЙСЭДХЭХЫ
ЗАСАГАЙ ЭМХИДХЭЛЭЙ ЮРЭНХЫ
ЁНО ЗАРШАМУУД ТУХАЙ"
ФЕДЕРАЛЬНА ХУУЛИДА
ХУБИЛАЛТАНУУД БА
НЭМЭЛТНҮҮДЫЕ ОРУУЛАХА
ТУХАЙ" БА "РОССИН ФЕДЕРАЦИДА
НОТАГАЙ ӨӨХЭДЭН
ХҮТЭЛБЭРИН ЭМХИДХЭЛЭЙ
ЮРЭНХЫ ЁНО ЗАРШАМУУД ТУХАЙ"
ФЕДЕРАЛЬНА ХУУЛИНУУДЫЕ
АБАҔАН УШАРҔАА РОССИН
ФЕДЕРАЦИН ХУУЛИТА
ШИЙДХЭБЭРИНҮҮДТЭ
ХУБИЛАЛТАНУУДЫЕ ОРУУЛАХА
БА РОССИН ФЕДЕРАЦИН
ХУУЛИТА ЗАРИМ
ШИЙДХЭБЭРИНҮҮДЭЙ ХҮСЭЭ
БУУРАҔАН ТУХАЙ" ФЕДЕРАЛЬНА
ХУУЛИ БЭЛҮҮЛХЭ ТАЛААР БУРЯАД
РЕСПУБЛИКЫН ГҮРЭНЭЙ ЗАСАГАЙ
ЗУРГААНУУДАЙ ЗАРИМ ЭРХЭ
ТҮЛӨӨЛЭЛГЭНҮҮД ТУХАЙ**

Буряад Республикын Арадай Хурал
2004 оной ноябрин 25-да
баталан абаа

Тус Хуули хангалгын гаршануудай республикын бюджетэй тоосоогоор бэелүүлэгдэдэг гүрэнэй засагай федеральна зургаануудтай суг эрхилхэ зүйлүүдээр Буряад Республикын гүрэнэй засагай

зургаануудай зарим эрхэ түлөөлэлгэнүүдые гуримшуулдаг.

**БҮЛЭГ 1. ЭРХЭТЭДЭЙ ЭЛҮҮРЫЕ
ХАМГААЛГЫН ҮЛЭГЭРИДА БУРЯАД
РЕСПУБЛИКЫН ГҮРЭНЭЙ ЗАСАГАЙ
ЗУРГААНУУДАЙ ЭРХЭ
ТҮЛӨӨЛЭЛГЭНҮҮДЫЕ БЭЛҮҮЛХЭ
ТАЛААР ХЭМЖЭЭНҮҮД**

Статья 1. Эрхэтэдэй элүүрые хамгаалгын үлэгериде Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаануудай эрхэ түлөөлэлгэнүүд

1. Эрхэтэдэй элүүрые хамгаалгын үлэгериде Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаануудай эрхэ түлөөлэлгэнүүдтэ хабаатай гэбэл:

1) эрхэтэдэй элүүрые хамгаалгын үлэгериде хуули гаргалгын үүсхэл, хуулида ба бусад хуули ёһоной шийдхэбэринүүдые баталан абалга, хуули сахилгын ба гүйсэдхэлгын хойноһоо хиналта, элүүрые хамгаалгын талаар хүнэй ба эрхэтэнэй эрхэ болон сүлөө хамгаалга;

2) элүүрые хамгаалга хүгжөөлгын, үбшэ нэргылэлгын, эмнэлгын туһа хүргэлгын, медицинн талаар зоной гэгээрэлэй ба эрхэтэдэй элүүрые хамгаалгын бусад асуудалнуудаар программануудые бэлдэлгэ ба бэелүүлгэ;

3) Буряад Республикын элүүрые хамгаалгын гүрэнэй гурим хүтэлэлгын зургаанай байгуулаа, тэрэнэй эмхидхэлэй ба ажал ябуулгын гурим тогтоолго; Буряад Республикын элүүрые хамгаалгын эмхи зургаануудай хүгжэлтэ, тэдэнэй эд хэрэгсэлэй-техническэ хангалга; федеральна хуулар ба Буряад Республикын хуулар тогтоогдоһон гуримаар эмшэлэлгын шанар сахилгын хиналта;

4) гүйсэдхэхы засагай федеральна түлөөлэлгэтэ зургаанай (нэрэ тоолбориенэ Россия Федерацин Правительствон баталан медицинн федеральна тусгаар эмхинүүдхэ бэшэ) баталан медицинн эмхинүүдэй тобьёгой ёһоор арһанай-хүйтэн үбшэнэй, уушханай хангаданай, наркологин, хабдарта үбшэнэй диспансернуудта ба медицинн бусад тусгаар эмхинүүдтэ тусхай туһаламжа үзүүлэлгын талаар республикын бюджетэй гарша бүридүүлгэ, тэрэ тоодо Россия Федерацин эрхэтэдэ медицинн түлбэригүй туһаламжа үзүүлгын, гүрэнэй лаб найдуулгын программн хэмжээндэ медицинн эмхинүүдые эм домоор, эмнэлгын бүтээлнүүдээр, махабад хатуужуулгын-биологин арга болон ариудхалгын зүйлнүүдээр, мүн тэд-хэмжын шуһаар ба тэрэнэй бодосоор хангалга; ажалгүй зоной уялгата медицинн гарша даалгын тусхай (санитарно-авиацин) түргэн туһаламжа үзүүлэлгын хубида элүүрые хамгаалгада республикын бюджетэй гарша бүридүүлгэ; уялгата медицинн гарша даалгын нотагай программануудые оруулган Россия Федерацин эрхэтэдэ түлөөлэлгэгүй медицинн туһаламжа үзүүлгын гүрэнэй лаб найдуулгануудай нотагай программануудые бэлдэлгэ ба баталаага. Медико-социальна туһаламжа ба эмээр хангалга үзүүлэлгэдэ зоной зарим бүлэгүүдтэ үзүүлэгдэдэг социальна туһаламжын гурим ба хэмжээ тогтоолго;

5) социальна дэмжэлгын хэмжээнүүдые тогтоолго гэбэл:

а) социальна шэжэтэй үбшэндэ ба тойроод байһан зондо аюултай үбшэндэ нэрбэгдэлгэн, федеральна хуулар тодорхойлогдоһон нэрэ тоолборидо ородог эрхэтэдэ эмшэлэлгын-социальна туһаламжа үзүүлэлгэ ба эм домоор хангалга;

б) Буряад Республикын мэдэлдэ байгаа элүүрые хамгаалгын эмхинүүдэй эмшэлдэг ба эм бэлдэдэг хүдэлмэрилэгшэдтэ;

в) Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ халдабарита үбшэнүүдые нэргылхэ, хүжэрэлгын хизаарлаха гу, али усадхаха талаар хэмжээнүүдые бэелүүлгэ;

7) социальна шэжэтэй үбшэнүүдэй, тэрэ тоодо ВИЧ-халдабаринн, таралга нэргылхэ талаар хэмжээ ябуулгануудые медицинскэ шалгалгатайгаар, нэргылэн таридаг бодос болон хүнгэлэлтэй эмүүдые үгэлгэтэйгөөр хангалга, ВИЧ халдаһан зондо эмшэлэлгын бүхы янзын туһаламжа үзүүлэлгэ;

8) медицинн тусхай туһаламжа (элүүрые хамгаалгын федеральна эмхинүүдэй үзүлдэгһээ бэшэндэн), түргэн туһаламжын медицинн тусхай туһаламжа (санитарно-авиационно) хангаха зорилготойгоор бэелүүлэгдэдэг шуһаар ба тэрэнэй бодосоор тэдхэлгын хэрэг хүгжөөхэ, эмхидхэхэ ба идхан ойлгуулаха талаар хэмжээ ябуулгануудые эмхидхэлгэ;

9) онсо ушаралта байдалай тохёолдоодо хүн зоной ами наһа абаралгада ба

тэдэнэй элүүр энхые хамгаалгада шэглүүлэгдэлгэн хэмжээнүүдые бэелүүлгэ, онсо ушаралта байдал ба абтажа байгаа хэмжээнүүд тухай зондо дуулгалга;

10) нэргылэмжын, ариг сэбэрые сахилгын, халдабарита үбшэнһөө нэргылгын ба байгаа хамгаалгын хэмжээнүүдые бэелүүлгэ;

11) үсөөн тоото угсаата бүлэгүүдэй анханайн байдалай жэнхэни оршон ба ажамидаралайн заншалта түхэл хамгаалга;

12) эрхэтэдэй элүүрые хамгаалгын үлэгериде Буряад Республикын гүйсэдхэхы засагай зургаануудай, ажахы эрхилэгшэдэй, элүүрые хамгаалгын гүрэнэй, муниципальна ба хубин байгууламжануудай ажал ябуулгын залан хүтэлбэрилгэ; гэр бүлын, эхын, эсэгын ба бага наһанай эрхэ хамгаалга;

13) эрхэтэдэй элүүрые хамгаалгын үлэгериде мэргэжэлтэдые бэлдэхэ талаар ажал ябуулгын залан хүтэлбэрилгэ;

14) социальна шэжэтэй үбшэнүүдэй болон тойроод байһан зондо аюултай үбшэнүүдэй хүжэрэлгэ тухай зондо мэдээсэлгэ, тэрэ тоодо олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдээр;

15) эрхэтэдэй элүүрые хамгаалгын үлэгериде Россия Федерацин мэдэлдэ хабаагүй бусад асуудалнууд.

2. Тус статьяй 1-дэхи хубаар тогтоогдоһон эрхэ түлөөлэлгэнүүдые мүнгөөр хангалга Буряад Республикын гаршын уялга болодог.

Статья 2. Элүүрые хамгаалгын гүрэнэй байгуулга

1. Элүүрые хамгаалгын гүрэнэй байгуулгые Буряад Республикын гүйсэдхэхы засагай элүүрые хамгаалгын үлэгериде хамгаалгын гүрэнэй засагай зургаан толгойлодог, тэрэ хадаа эрхэ мэдэлэйгээ хэмжээндэ хүн зоной элүүрые хамгаалга талаар хэмжээнүүдые түсбэлдэг ба бэелүүлдэг.

2. Буряад Республикын элүүрые хамгаалгын гүрэнэй байгуулгада медицинн эмхинүүд, тэрэ тоодо эмшэлэлгын-нэргылэмжын эмхи зургаанууд; эмээр хангадаг предпритинууд ба эмхинүүд; элүүрые хамгаалгын үлэгериде Буряад Республикын гүйсэдхэхы засагай зургаанай байгуулан аштекин эмхи зургаанууд, мүн гүрэнэй мэдэлдэ байгаа ба Буряад Республикын элүүрые хамгаалгын гүрэнэй байгуулгын хүтэлбэринн зургаануудай мэдэлэй хуралсалай эмхи зургаанууд ородог.

Статья 3. Ами наһандань ба бэеын элүүртэ аюултай ажалтай эмшэлэлгын, эм найруулгын ба бусад хүдэлмэрилэгшэдэй гарша уялгата ёһоор уридшалан даалга

1. Ами наһандань ба бэеын элүүртэ аюул хүрэмөөр ажалтай Буряад Республикын элүүрые хамгаалгын гүрэнэй байгуулгын эмшэлэлгын, эм найруулгын ажалай ба бусад хүдэлмэрилэгшэдтэ Россия Федерацин Правительствон тогтооһон, ами наһанда ба бэеын элүүртэ аюултай холбоотой тушаалнуудай нэрэ тоолборитой зохидуулан уялгата гарша уридшалан даалга тогтоогдодог.

2. Буряад Республикын мэдэлдэ байгаа элүүрые хамгаалгын эмхинүүдэй ами наһандань ба бэеын элүүртэ аюултай ажалтай эмшэлэлгын, эм бэлдэлгын ба бусад хүдэлмэрилэгшэдтэ уялгата гарша уридшалан даалгын хэмжээ ба гуримые Буряад Республикын Правительство тодорхойлодог.

Статья 4. Хүдэлмэринн уялгануудые гү, али мэргэжэлэй талаар үүргэ дүүргэхэ үедэн ушарһан хохидол эмшэлэлгын, эм найруулгын ба бусад хүдэлмэрилэгшэдтэ хүсэлдүүлгэ

Буряад Республикын мэдэлдэ байгаа элүүрые хамгаалгын эмхи зургаануудай эмшэлэлгын, эм найруулгын ба бусад хүдэлмэрилэгшэдтэ хүдэлмэринн гээ уялгануудые гү, али мэргэжэлэйгээ үүргэ дүүргэхэдэн ушарһан хохидол Буряад Республикын Правительствон тогтооһон хэмжээндэ ба гурим соо хүсэлдүүлэгдэдэг.

Статья 5. Элүүрые хамгаалгын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй ажалынгаа уялгануудые дүүргэхэ үедөө наһа бараһан ушарта элүүрые хамгаалгын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй гэр бүлын нэгэ удаа мүнгэн тэдхэмжэ абаха эрхэ

Буряад Республикын элүүрые хамгаалгын гүрэнэй байгуулгын хүдэлмэрилэгшэдэй эмшэлэлгын туһаламжа үзүүлхэ үедөө, хүдэлмэринн уялгануудые гү, али мэргэжэлэй үүргэ дүүргэжэ байхадаа наһа бараһан ушарһан наһа барагшадай гэр бүлэнүүдтэ Буряад Республикын Правительствон тогтооһон хэмжээгээр нэгэ удаа мүнгэн тэдхэмжэ түлэгдэдэг.

Статья 6. ВИЧ-үбшэ халдаһан нюурнуудай медицинн талаар хангалгын гурим

ВИЧ-үбшэниие элүүрлхын тула үзүүлхэ боломжо анха түрүүшын ба саашанхи зүбшэл үгэлгэтэйгөөр хангалга, Буряад Республикын хүн зондо медицинн түлбэригүй туһаламжа үзүүлэлгын гүрэнэй лаб найдуулгын Программатой зохиладуулан ВИЧ-үбшэ халдаһан нюурнуудта эмшэлэлгын туһаламжа үзүүлэлгэ, Буряад Республикын элүүрые хамгаалгын эмхи зургаануудта амбулаторин эрхэ нүхэсэлдэ ВИЧ-үбшэ аргалгын тула түлбэригүй эмүүдээр хангалга Буряад Республикын Правительствон тогтооһон гуримаар бэелүүлэгдэдэг.

**БҮЛЭГ 2. УХИБҮҮДТЭЙ
ЭРХЭТЭДЭЙ СОЦИАЛЬНА ТАЛААА
ДЭМЖЭЛГЫН ҮЛЭГЭРИДА БУРЯАД
РЕСПУБЛИКЫН ГҮРЭНЭЙ ЗАСАГАЙ
ЗУРГААНУУДАЙ ЭРХЭ
ТҮЛӨӨЛЭЛГЭНҮҮДЫЕ БЭЛҮҮЛХЭ
ТАЛААР ХЭМЖЭЭНҮҮД**

Статья 7. Тус бүлэгэй хүсэндэ хабаатай бүлэг нюурнууд

1. Тус бүлэгэй хүсэндөө байла Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ ажаһуудаг, хуулин наһа хүсөөгүй үхибүүдтэй Россия Федерацин эрхэтэдтэ, гададын эрхэтэдтэ ба эрхэтэн бэшэ нюурнуудта хабаатай.

2. Тус бүлэгэй хүсэндэ Россия Федерацин эрхэтэдтэ, гададын эрхэтэдтэ ба эрхэтэн бэшэ нюурнуудта хабаагүй гэбэл:

1) түрэлхидэй эрхэнээ хаһагданан;

2) Буряад Республикаһаа гадаа тээшэ саг үргэлжэ хууһаар гаража ошоһон.

3. Тус бүлэгэй хүсэндэ Россия Федерацин эрхэтэдтэ, гададын эрхэтэдтэ ба эрхэтэн бэшэ нюурнуудта хабаагүй байдаг гэбэл, хэрбээ хүүгэдын:

1) гүрэнэй хүсэд хангалгада байгаа наань;

2) федеральна хуулин ёһоор 18 наһа хүрөөгүйдөө хуулин гүйсэд харюу-салгатай болоо наань;

3) харгалзалгада (тэдхэмжэдэ) байдаг, харгалзалгалшадын федеральна хуулин ёһоор мүнгэн тэдхэмжэ абадаг наань.

Статья 8. Ухибүүдэ наһа бүринн тэдхэмжэ түлэгдэ мүнгэн

1. Хүүгэдтэ наһа бүринн тэдхэмжын мүнгэн республикын бюджетэй тоосоогоор түлэгдэдэг.

2. наһа бүринн тэдхэмжэ хүргэлгэдэ ба эльгээлгэдэ гаршанууд тэдхэмжын тоосоогоор хаагдадаг.

3. наһа бүринн тэдхэмжэ хүргэхэ ба почтоор эльгээхэ талаар туһа хангамжа түлэлгын гаршанууд федеральна хуулар тогтоогдоһон гуримаар номологдодог.

Статья 9. Ухибүүнэй наһа бүринн тэдхэмжэ абаха эрхэ

Федеральна хуулин ба Буряад Республикын хуулин ёһоор тогтоогдоһон Буряад Республикада ажамидаралай доодо хэмжээндэ бага олзо оршотой бүлэнүүдтэ түрэлхидэй (үргэжэ абагшадай, харгалзалгалшадтай, тэдхэгшэдэй) али нэгэнинин түрэнэн, үргэмэл, харгалзалгада абтаһан үхибүүн бүхэндэ тэрэнэй арбан зургаа наһа хүрэтэр (нурнхы хуралсалай эмхи зургаанай хурагшада — тэрэнэй хуралсалаа дүүргэтэр, гэбэшье тэрэнэй арбан найма наһа хүрэтэр) үхибүүнэй наһа бүринн тэдхэмжэ абаха эрхэтэй.

Статья 10. Ухибүүнэй наһа бүринн тэдхэмжын хэмжээн

1. Ухибүүнэй наһа бүринн тэдхэмжэ 100 түхэригэй хэмжээгээр ажалай ба социальна хүгжэлтын талаар албан зургаанууд хүүгэдтэй гэр бүлэнүүдэй ажаһуудаг газартань түлэдэг.

2. Ухибүүнэй наһа бүринн тэдхэмжын хэмжээн иимэ ушарнуудта дээшэлдэг гэбэл:

1) ганса эхэтэй хүүгэдтэ — 50 түхэригөөр;

2) сержантын, старшинагай, солдадай ба матросой тушаалаар алба хэдэг сэрэгэй алба хаагшадай, мүн баһа сэрэгэй алба гараха тухай хэлсээ баталтар мэргэжэлэй сэрэгэй хуралсалай эмхи зургаануудай курсантуудай хүүгэдтэ — 30 түхэригөөр;

3) түрэлхидын алимент түлэлгэһөө хулжаһан, үгы гэбэл, федеральна хуулар хараалагданан бусад ушарнуудта алимент нэхэхэ арга үгы наань — 30 түхэригөөр;

4) олон хүүгэдтэй гэр бүлэнүүдэй хүүгэдтэ гурбадахи ба тэрэнһээ сааша үхибүүн бүхэндэ — 30 түхэригөөр.

3. Үхибүүнэй хара бүрийн тэдхэмжын хэмжээ хэдэн шалтагаанаар нэмжээ болодог.

4. Салин түлбэридэ районой үдхэгшын тогтоогдоһон аймагууд ба нотагуудта тус үдхэгшэ хэрэглэлгэтэйгээр хара бүрийн тэдхэмжын хэмжээн тодорхойлогдодог.

Статья 11. Үхибүүнэй хара бүрийн тэдхэмжэ тогтоолгын ба түлэлгын гурим
 Үхибүүнэй хара бүрийн тэдхэмжэ нэрлэн тогтоолгын болон түлэлгын гурим ба үхибүүнэй хара бүрийн тэдхэмжэ абаха эрхэ үгэдэг нэгэ аминай дунда зэргын олзын хэмжээе тоололгын гурим Буряад Республикын Правительство тогтоодог.

Статья 12. Үхибүүнэй хара бүрийн тэдхэмжэ тогтоолгын болзор
 Үхибүүнэй хара бүрийн тэдхэмжэ үхибүүнэй түрэнһон хараһаа эхилжэ, үхибүүнэй түрэнһөөр зургаан хараһаа оройтуулангүй хандалгын ороо һаань түлэгдэдэг. Үхибүүнэй түрэнһөөр зургаан хараһаа үнгэрһон хойно үхибүүнэй хара бүрийн тэдхэмжэ абахын тула хандалгын оробол, тэдхэмжэ абаха тухай бүхы хэрэгтэй документүүдтэй мэдүүлгын ороһон хараһаа урдахи зургаан хараһаа лэ тэдхэмжэ түлэгдэдэг. Энэ ушарта зохихо хугасаада тус Хууляар тогтоогдоһон хэмжээгээр тэдхэмжэ түлэгдэдэг.

Статья 13. Үхибүүнэй хара бүрийн тэдхэмжэ абагшын тэдхэмжэ түлэлгын эрхэдэ нүлөөлһэн ушар шалтагаануудай хубилһан тухай дуулгаха уялга

1. Үхибүүнэй хара бүрийн тэдхэмжэ абагшад үхибүүндэ хара бүрийн тэдхэмжын хэмжээ хубилгаха гү, али тэрэниие боллоулха ушарнууд тухай тэдхэмжэ тогтоодог албануудта саг соонь мэдээсэхэ ёһотой.

2. Үхибүүнэй хара бүрийн тэдхэмжэ абагша тус тэдхэмжэ абаха эрхын хубилһан тухай гурбан хараһаа оройтуулангүй дуулгаха ёһотой.

Статья 14. Үлүү түлэгдэһэн мүнгэ даралга

1. Үхибүүнэй хара бүрийн тэдхэмжэ нэрлэн олгодог ба түлбэри бэелүүдэг албанууд мэдүүлгэ үгэгшын гэр бүлын олзо тухай мэдээсэлэй үнэн зубын шэлэн шалгаха эрхэтэй, энэ шалгалтын үедэ тус албанууд федеральна хуулийн ёһоор тиймэ мэдээ хадагалдаг зөөрийн түхэл янзаһаан илгаагүй бүхы зургаанууд болон эмхинүүдһээ хэрэгтэй мэдээ эрихэ ба түлөөлһөгү абаха эрхэтэй.

2. Үхибүүнэй хара бүрийн тэдхэмжэ абагшын гэмээр (худал мэдээ баримтатой саарһа үзүүлэлгэ, үхибүүнэй хара бүрийн тэдхэмжэ олгохо ба түлэхэ эрхэдэ, тэдхэмжын хэмжээ тоололгодо нүлөөлхэ баримтануудые нуюула) үлүү түлэгдэһэн байгаа һаань, тэрэниһээ дарагдадаг. Ажал тухай федеральна хуулийн эрилтэнүүдэй ёһоор үхибүүнэй хара бүрийн тэдхэмжын гү, али саашаада хара бүри түлэгдэхэ тэдхэмжын, үгы гэбэл, тэдхэмжэ абагшын салнай хорин процентһээ ехэ бэшээр дарагдадаг. Үхибүүнэй хара бүрийн тэдхэмжын түлбэрийн боллоулагдахада, үлэһэн үрын сүүдэй гуримаар тэдхэмжэ абагшаһаа дарагдадаг.

3. Үхибүүнэй хара бүрийн тэдхэмжэ тэрэниие тогтоодог албанай гэмээр үлүү түлэгдэһэн байбал, тоололгын адууһаа бэшэндэнь тэдхэмжэ абагшаһаа дарагдадаггүй. Энэ ушарта гарзань федеральна хууляар тогтоогдоһон гуримаар гэмтэй нюурнуудһаа дарагдадаг.

БҮЛЭГ 3. ГЭМЫНЬ САГААРУУЛАГДАҢАН НЮУРНУУДЫЕ БА ПОЛИТИЧЕСКЭ ХАРШАЛАЛГАНАА ХОХИДОҢОН ГЭЖЭ ТООЛОГДОҢОН НЮУРНУУДАЙ СОЦИАЛЬНА ТАЛАНАА ДЭМЖЭЛГЫН ХЭМЖЭЭНҮҮД ТУХАЙ

Статья 15. Гэмынь сагааруулагдаһан нюурнуудта ба харшалалгаһаа хохидоһон гэжэ тоологдоһон нюурнуудта хабаатай гүрэнэй политикын эмхидхэлэй гол үндэһэн

1. Гэмынь сагааруулагдаһан нюурнуудта ба политическэ харшалалгаһаа хохидоһон гэжэ тоологдоһон нюурнуудта хабаатай гүрэнэй политикые Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаанууд бэелүүдэг.

Буряад Республика сагааруулагдаһан ба политическэ харшалалгаһаа хохидоо гэжэ тоологдоһон нюурнуудта социальна

талаһаа дэмжэлгын хэмжээнүүдые үзүүлхэ талаар эрхэ түлөөлэлгэнүүдые бэелүүдэгдэ эрхэ түлөөлэлгэ ба мүнгэ зөөри Буряад Республикадахи нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаануудта дамжуулжа болодог.

2. Гэмынь сагааруулагдаһан ба политическэ харшалалгаһаа хохидоо гэжэ тоологдоһон нюурнуудай социальна дэмжэлгын талаар түлөөлэлгэтэй Буряад Республикын гүйсэдхэхы засагай зургаануудые ба тэдэнэй үүргэнүүдые Буряад Республикын Правительство тодорхойлодог.

Статья 16. Гэмынь сагааруулагдаһан нюурнуудта ба политическэ харшалалгаһаа хохидоо гэжэ тоологдоһон нюурнуудай социальна дэмжэлгын хэмжээнүүдые бэелүүлхэ талаар гаршын уяланууд

1. Гэмынь сагааруулагдаһан нюурнуудые ба политическэ харшалалгаһаа хохидоо гэжэ тоологдоһон нюурнуудай социальна дэмжэлгын хэмжээнүүдые хангаха талаар гаршын уяланууд Буряад Республикын гаршын уялануудта ородог.

2. Федеральна хуулийн ёһоор Россин Федераци тус эрхэтэдэй социальна дэмжэлгын хэмжээнүүдтэ мүнгэ зөөри номололсодог.

Статья 17. Гэмынь сагааруулагдаһан нюурнуудта ба политическэ харшалалгаһаа хохидоо гэжэ тоологдоһон нюурнуудай социальна дэмжэлгын хэмжээнүүд

1. Эрэмдэг бэетэй гү, али пенсионер болоһон гэмынь сагааруулагдаһан нюурнуудта социальна дэмжэлгын иимэ хэмжээнүүд үзүүлэгдэдэг гэбэл:

- 1) хара бүрийн мүнгэн тэдхэмжэ;
- 2) медицинһын харуулаатануудай ба жолоодооло хоринон шалататгүй байгаа һаань, эрэмдэг бэетэйшүүдэ автотранспорт худалдан абалгада тэдхэмжэ;
- 3) түрүүшын ээлжээгээр телефон тодхолго;
- 4) түлбэригүгөөр телефон тодхолго;
- 5) гэмынь сагааруулагдаһан нюурнуудта ба тэдэнтэй хамта ажаһуудаг гэр бүлын гэшүүдтэ байрын талмайн ба коммунальна туһа хангамжын түлбэрийн хэмжээе хууляар хараалагдаһан хэм соонь 50 процентээр, мүн соргоор дулаасуулагдаатгүй гэрнүүдтэ ажаһуудаг зондо тогтоогдоһон хэм соонь түлишын сэн доошолуула;

6) Буряад Республикын социальна хангалтын гүрэнэй эмхи зургаануудта ээлжээгүгөөр утган абалга.

2. Политическэ харшалалгаһаа хохидоһон, эрэмдэг бэетэй гү, али пенсионер болоһон нюурнуудта социальна дэмжэлгын иимэ хэмжээнүүд үзүүлэгдэдэг гэбэл:

- 1) хара бүрийн мүнгэн тэдхэмжэ;
- 2) түрүүшын ээлжээгээр телефон тодхолго;
- 3) политическэ харшалалгаһаа хохидоһон нюурнуудта ба тэдэнтэй хамта ажаһуудаг гэр бүлын гэшүүдтэ байрын талмайн ба коммунальна туһа хангамжын түлбэрийн хэмжээнүүдые хууляар хараалагдаһан хэм соонь 50 процентээр, мүн соргоор дулаасуулагдаатгүй гэрнүүдтэ ажаһууштада худалдалгада тогтоогдоһон хэм соо түлишын сэн доошолуула;
- 4) Буряад Республикын социальна хангалтын гүрэнэй эмхи зургаануудта ээлжээгүгөөр утган абалга.

3. Социальна дэмжэлгэ үзүүлэлгын гурииме Буряад Республикын Правительство тодорхойлодог.

Статья 18. Гэмынь сагааруулагдаһан нюурнуудта ба политическэ харшалалгаһаа хохидоһон нюурнуудта хара бүрийн мүнгэн тэдхэмжэ

1. хара бүрийн мүнгэн тэдхэмжэ хадаа гэмынь сагааруулагдаһан нюурнуудые ба политическэ харшалалгаһаа хохидоһон гэжэ тоологдоһон нюурнуудай социальна дэмжэлгын хэмжээнүүдэй бэелүүлгэ хангалгада Буряад Республикын гаршын мүнгэн түхэлэй уялга болоно.

2. хара бүрийн мүнгэн тэдхэмжэ иимэ хэмжээнэдэ тогтоогдодог гэбэл:

- 1) сагааруулагдаһан нюурнуудта — 500 түхэригэй;
- 2) политическэ харшалалгаһаа хохидоһон гэжэ тоологдоһон нюурнуудта — 300 түхэригэй.

3. Гэмынь сагааруулагдаһан нюурнуудта ба политическэ харшалалгаһаа хохидоо гэжэ тоологдоһон нюурнуудта

хара бүрийн мүнгэн тэдхэмжэ түлэлгын гурим Буряад Республикын Правительство тодорхойлодог.

4. Тус Хуулитай зохиладуулан социальна дэмжэлгын хэмжээнүүдтэ түрүүшынхией эрхэ олгогдоһон эрхэтэдтэ хара бүрийн мүнгэн тэдхэмжын түлэлгэнь Буряад Республикын Правительствон тодорхойлоһон хара бүрийн мүнгэн тэдхэмжэ түлэлгэ бэелүүдэг албанда хандаһан үдэрһөөн тогтоогдодог.

Статья 19. Гэр байрын ба коммунальна туһа хангамжын түлбэридэ мүнгэн тэдхэмжэ абаха эрхэ тодорхойлолгодо хара бүрийн мүнгэн түлбэрийн бүридхэл

Эндэ хабаатай федеральна хуулийн хүсэндөө орогтор тус Хууляар тогтоогдоһон хара бүрийн мүнгэн түлбэри гэр байрын ба коммунальна туһа хангамжын түлбэридэ мүнгэн туһаламжа абаха эрхэ олгогдодо гэр бүлын (гансаараа ажаһуудаг эрхэтэнэй) хамтын олзо оршын хэмжээ тоололго хараада абтадаггүй гэжэ тогтоохо.

Статья 20. Гэмынь сагааруулагдаһан нюурнуудта ба политическэ харшалалгаһаа хохидоһон гэжэ тоологдоһон нюурнуудта эмшэлэлгын туһаламжа үзүүлэлгэ

1. Гэмынь сагааруулагдаһан нюурнуудта ба политическэ харшалалгаһаа хохидоһон гэжэ тоологдоһон нюурнуудта эмшэлэлгын туһаламжа ээлжээнһээ гадуур үзүүлэгдэдэг.

2. Эмшэлэлгын туһаламжа үзүүлэлгэтэй холбоотой социальна туһа хангамжануудые бэелүүлгэ медицинһын гарша уялгата ёһоор уридшалан даалгаха тухай федеральна хуулитай зохиладуулан гүйсэдхэгдэдэг.

Статья 21. Сагааруулагдаһан нюурнуудые хүдөөлүүлгэ

Сагааруулагдаһан нюурнуудай наһа бараһан ушарта тэдэниие хүдөөлүүлгын гарша Буряад Республикын Правительствон тодорхойлоһон гуримаар республикын бюджетэй тоосоогоор бэелүүлэгдэдэг.

Статья 22. Харшалалгаһаа боложо гэр байрануудта алдаһан, сагааруулагдаһан нюурнуудай гэр байра абаха эрхэ

Харшалалгаһаа боложо гэр байрануудта алдаһан, сагааруулагдаһан нюурнуудай харшалалгын урда һууһан нютаг сэлээнүүдтэ һуухая бусаха эрхэнь бодото гэжэ тоологдодог. Сагааруулагдаһан нюурнуудай ба тэдэнэй гэр бүлын гэшүүдэй анхан һууһан газартаа бусажа ерһэн ушарта Буряад Республикын Правительствон хараалһан гуримаар тэдэниие бүридхэлдэ абадаг ба гэр байраар хангадаг. Энэ эрхэ харшалалгада ороторын сагааруулагдаһан нюурнуудтай суг һууһан гэр бүлын гэшүүдтэнь ба бусад түрэлхидтэнь, мүн эрхэ сүлөө хаһалгын газарнуудта, сүлэлгэдэ, нютаг байраһаа үлдүүлэн гаргуулаһан хойнонь түрэнһэн хүүгэдтэ хабаатай.

Статья 23. хара бүрийн мүнгэн түлбэрийн үнэ хараадуула

хара бүрийн мүнгэн түлбэрийн хэмжээн ажалай пенсийн үндэһэн хубийн үнэ хүсэхын тула "Россин Федерацида ажалай пенсийнүүд тухай" Федеральна хууляар тодорхойлогдоһон гуримаар ба болзорто шэнээр тоологдохо эрэгтэй.

БҮЛЭГ 4. БУРЯАД РЕСПУБЛИКАДА ВЕТЕРАНУУДАЙ СОЦИАЛЬНА ДЭМЖЭЛГЫН ХЭМЖЭЭНҮҮД ТУХАЙ

Статья 24. Тус бүлэгтэй хүсэндэ хабаатай эрхэтэд

Тус бүлэгтэ хадаа 1941 оной июниин 22-һоо 1945 оной майн 9 болотор сагай забһарта зургаан хараһаа бага бэшэ болзорто ара талада ажаллаһан, СССР-эй саг зуура эзэмдэлгэдэ ороһон газар дэбисхэрнүүдтэ хүдэлһэнһөө бэшэндэнь, үгы гэбэл, Эсэгэ ороной Агуухэ дайнай үедэ шэн габьяата ажалай түлөө СССР-эй орден болон медальнуудаар шагнагдаһан нюурнуудта, мүн тэдэндэ 2004 оной декабриин 31-нэй байдалаар адлидхагдаһан эрхэтэдтэ социальна дэмжэлгын хэмжээнүүд тогтоогдодог.

Статья 25. 1941 оной июниин 22-һоо 1945 оной майн 9 болотор сагай забһарта зургаан хараһаа бага бэшэ ара талада

ажаллаһан, СССР-эй саг зуура эзэмдэлгэдэ ороһон дэбисхэртэ хүдэлхэһөө бэшэндэнь, үгы гэбэл, Эсэгэ ороной Агуухэ дайнай үедэ шэн габьяата ажалай түлөө СССР-эй орден болон медальнуудаар шагнагдаһан нюурнуудтай социальна дэмжэлгын хэмжээнүүд

1941 оной июниин 22-һоо 1945 оной майн 9 болотор сагай забһарта зургаан хараһаа бага бэшэ ара талада ажаллаһан, СССР-эй саг зуура эзэмдүүлһэн газар дэбисхэртэ хүдэлхэһөө бэшэндэнь, үгы гэбэл, Эсэгэ ороной Агуухэ дайнай үедэ шэн габьяата ажалай түлөө СССР-эй орден медальнуудаар шагнагдаһан нюурнуудта социальна дэмжэлгын иимэ хэмжээнүүд олгогдодог гэбэл:

- 1) хара бүрийн мүнгэн түлбэри 300 түхэригэй хэмжээнэдэ;
- 2) Буряад Республикын хууляар тогтоогдоһон гэр байрын талмай социальна хэм соо байра байшангуудта (коммунальна байрануудта — эзэлэгдэһэн талмай) эзэлэгдэһэн бүхы талмай 50 процентын хэмжээнэдэ түлбэри. Гэр байрын түлбэрийн хүнгэлэлтэ зөөрийн түхэл янзаһаа илгаагүй байрын жасын байшан таһалгануудта ажаһуудаг нюурнуудта олгогдодог, заагдаһан эрхэтэдтэй сугтаа ажаһуудаг хүдэлжэ шадахагүй, тэрэнэй дүүрэн тэдхэмжэ дээрэ байдаг гү, али тэрэниһээ ажамидалалы саг үргэлжын болон гол арга болохо туһаламжа абадаг гэшүүдтэ олгогдодог;

3) коммунальна туһа хангамжын (нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаануудай тогтооһон туһа хангамжа хэрэглэлгын хэм соо уһаар хангалга, уһа хаялга, ажаһуудалай хаягдал шэрэлгэ, газ, зайн галай ба дулаасуулгын элшэ хүсэн) түлбэри 50 процентын хэмжээнэдэ; түбэй гуримаар дулаасуулагдаатгүй гэрнүүдтэ ажаһуудаг зондо худалдахын тула тогтоогдоһон хэмжээнүүдэй хилэнүүдтэ худалдан абадаг түлишын ба тэрэ түлишые асаруудаг туһа хангамжын түлбэри 50 процентын хэмжээнэдэ. Түлишөөр хангалга түрүүшын ээлжээнэдэ хэгдэдэг. Заагдаһан туһа хангамжын түлөө түлэхэ талаар хүнгэлэлтэнүүд байрын жасын түхэлһөө илгаагүй түлэгдэдэг;

4) хэмэл мүсөөр ба эрэмдэгтэй гуталаар түлбэригүгөөр хангалга (шүдэ хэлгэһээ бэшэндэнь);

5) тус нюурнуудай пенсидэ гарахаһаа урид бэшэгдэһэн поликлиникэ ба бусад эмхи зургаануудта хангалтынь үлөөлгэ, мүн эмшэлэлгын түлбэригүгэй туһаламжа абадаг Россин Федерациин эрхэтэдтэ (тэрэ тоодо дайнай ветерануудай госпитальда) гүрэнэй лаб хангалга үзүүлэлгын программануудаар эмшэлэлгын ээлжээнһээ гадуур туһаламжа үзүүлэгэ;

6) наһажал ба эрэмдэгтэй зоний интернат-байшангуудта, социальна хангалтын түбүүдтэ абалгада, гэртээ ээлжээнһээ гадуур социальна туһаламжа абалгада онсо эрхэтэй байлга.

Статья 26. Ажалай ветерануудай, мүн 2004 оной декабриин 31-нэй байдалаар тэдэндэ адлидхагдаһан эрхэтэдтэй социальна дэмжэлгын хэмжээнүүд

1. Ажалай ветерануудай социальна дэмжэлгын иимэ хэмжээнүүд гэбэл:

- 1) 200 түхэригэй хэмжээнэдэ хара бүрийн мүнгэн түлбэри;
- 2) Буряад Республикын хууляар тогтоогдоһон гэр байрын талмай социальна хэм соо байра байшангуудта (коммунальна байрануудта — эзэлэгдэһэн талмай) эзэлэгдэһэн юрэнхы талмай 50 процентын хэмжээнэдэ түлбэри. Гэр байрын түлбэрийн хүнгэлэлтэ зөөрийн түхэл янзаһаа илгаагүй байрын жасын байшан таһалгануудта ажаһуудаг нюурнуудта олгогдодог, заагдаһан эрхэтэдтэй сугтаа ажаһуудаг хүдэлжэ шадахагүй, тэрэнэй дүүрэн тэдхэмжэ дээрэ байдаг гү, али тэрэниһээ ажамидалалы саг үргэлжын болон гол арга болохо туһаламжа абадаг гэшүүдтэ олгогдодог;

3) коммунальна туһа хангамжын (нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаануудай тогтооһон туһа хангамжа хэрэглэлгын хэм соо уһаар хангалга, уһа хаялга, ажаһуудалай хаягдал шэрэлгэ, газ, зайн галай ба дулаасуулгын элшэ хүсэн) түлбэри 50 процентын хэмжээнэдэ; түбэй соргоор дулаасуулагдаатгүй гэрнүүдтэ ажаһуудаг зондо худалдахын тула тогтоогдоһон хэм соо худалдан абадаг түлишын ба тэрэ түлишые асаруудаг туһа хангамжын 50 процентын хэмжээнэдэ

түлбэри. Ажалай ветерануудыг түлшөөр хангалга түрүүшын ээлжээнд хэгдэдэг. Заагдаһан туһа хангамжа түлэхэ талаар хүнгэлэгтэнүүд байрын жасын түхэлһөө илгаагүй түлэгдэдэг;

4) тус ноурнуудай пенсидэ гарахаһаа урид бэшгэдэһэн үлөөлгэ поликлиникэдэ ба бусад эмхи зургаануудта хангалтыень үлөөлгэ, мүн эмшэлэлгын түлбэригүи туһаламжа абадаг Россин Федерациин эрхэтэдтэ (тэрэ тоодо дайнай ветерануудай госпитальда) гүрэнэй лаб хангалга үзүүлэлгын програмнуудаар эмшэлэлгын ээлжэһинһээ гадуур туһаламжа үзүүлэлгэ.

2. Ажалай ветерануудай тус статьягай 1-дэхи зүйлөөр хараалагдаһан социальна дэмжэлгын хэмжээнүүды бэелүүлхын тула "Ветеранууд тухай" Федеральна хуулин (Федеральна хуулин 2001 оной августын 8-най 124-ФЗ дугаарай найруулгаар) 22-дохи статьягай 2-дохи зүйлэй нэгдэхэ абзацаар ба 4-дэхи зүйлөөр тогтоогдоһон эрхэнүүд ба хүнгэлэгтэнүүдэй эрхэ нүхэсэлнүүд зандаа үлэдэг.

Статья 27. Социальна дэмжэлгын хэмжээнүүды үзүүлэлгын гурум

1. Тус Хуулида заагдаһан социальна дэмжэлгын хэмжээнүүды ветерануудта үзүүлэлгын гурум, мүн ветерануудта түлэгдэхэ мүнгэн түлбэрин хэмжээнэй үнэ хүсэн хараадуулгын гурум Буряад Республикын Правительство тодорхойлодог.

2. Саашадаа зохихо федеральна хуулин хүсэндөө орогтор тус Хууляар тогтоогдоһон һара бүрийн мүнгэн түлбэри байрын ба коммунальн туһа хангамжын түлбэридэ мүнгэн туһаламжа абаха эрхэ тодорхойлоходо тэдэнэй хэрэгтэйень сэнгэхын тулада гэр бүлын (гансаараа ажаһуудаг эрхэтэнэй) хамтын олзо оршын хэмжээ тоололго хараада абтадаггүй гэжэ тогтоохо.

Статья 28. Ветерануудай эрхэ баталһан документүүд

Федеральна хуулин ёһоор ветерануудай бүлэг бүхэндэ 1992 оной январин 1 болотор СССР-эй Правительствын, үгы гэбэл, Россин Федерациин Правительствын тогтооһон нэгэн түхэлэй үнэмшэлгэнүүды харуулахадань ветерануудай эрхэ бэелүүлэгдэдэг.

БҮЛЭГ 5. ҮНШЭН ХҮҮГЭДЭЙ БА ТҮРЭЛХИДЭЙ ХАРГАЛЗАЛГАГҮЙ ҮЛЭНН ХҮҮГЭДЭЙ СОЦИАЛЬНА ДЭМЖЭЛГЫН ТАЛААР НЭМЭЛТЭ ЛАБ ХАНГАЛАНУУД

Статья 29. Үншэн хүүгэдэй ба түрэлхидэй харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэдэй социальна дэмжэлгын талаар нэмэлтэ лаб хангалганууды мүнгөөр хангалга

1. Үншэн хүүгэдэй ба түрэлхидэй харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэдэй социальна дэмжэлгын талаар тус бүлэгтэ хараалагдаһан нэмэлтэ лаб хангалганууд республикын бюджетэй тоосоогоор бэелүүлэгдэдэг.

2. Тус бүлэгэй хүсэн федеральна гүрэнэй хуралсалай эмхи зургаануудта хурадаг үншэн хүүгэдтэ ба түрэлхидэй харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэдтэ тарадаггүй.

Статья 30. Хуралсалда эрхын нэмэлтэ лаб хангалганууд

1. Юрэнхы гол гү, али юрэнхы дунда (дүүрэн) хургуули дүүргэһэн үншэн хүүгэд ба түрэлхидэй харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэд мэргэжэлэй дунда ба дээдэ шатын хуралсалай эмхи зургаануудта орохын тула бэлдэхэлэй курсуудта түлбэригүигөөр хураха эрхэтэй. Үншэн хүүгэдтэ ба түрэлхидэй харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэдтэ мэргэжэлэй дунда ба дээдэ шатын хуралсалай эмхи зургаануудта бэлдэхэ ба орохо талаар курсуудта хургалгын гаршанууды бэелүүлэлгын хэмжээ ба гурум Буряад Республикын Правительство тодорхойлодог.

2. Үншэн хүүгэдэй ба түрэлхидэй харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэд мэргэжэлэй эхин шатын нэгдэхэ ба хоёрдохи эрдэм хуралсал түлбэригүигөөр абаха эрхэтэй. Үншэн хүүгэдэй ба түрэлхидэй харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэд мэргэжэлэй эхин шатын хуралсалда эмхи зур-

гаануудай гаршанууды хүсэлдүүлгын хэмжээ ба гурум Буряад Республикын Правительство тодорхойлодог.

3. Гүрэнэй гү, али муниципальна бүхы түхэлэй мэргэжэлэй эхин, дунда ба дээдэ шатын хуралсалай эмхи зургаануудта хуража байһан үншэн хүүгэдэй ба түрэлхидэй харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэд сооһоо ноурнууд, мүн хуралсалай үедэ ганса гү, али хоёр түрэлхидөө алдаһан ноурнууд тэдэнэй хуралсалай тус эмхи зургаанууды дүүргэтэр гүрэнэй дүүрэн хангалгада абтадаг.

4. Буряад Республикын мэдэлдэ байгаа юрэнхы хуралсалай үншэн хүүгэдэй ба түрэлхидэй харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэдэй бүхы түхэлэй эмхи зургаануудай хүмүүжэмэлнүүдтэ хуралсалаа дүүргэхэднэ хуралсалай энэ эмхи зургаан Буряад Республикын Правительствын баталһан хэмжээндэ хубсаһаар ба гуталаар, мүн баһа Буряад Республикын Правительствын баталһан хэмжээндэ нэгэ удаа мүнгэн тэдхэмжээр хангадаг.

5. Буряад Республикын мэдэлдэ байгаа хуралсалай эмхи зургаануудта хурадаг үншэн хүүгэд ба түрэлхидэй харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэдтэ гүрэнэй дүүрэн хангалгаһаа гадна хуралсалай тус эмхи зургаанай хурагдада тогтооһон стипендиин 50 процентһээ бага бэшээр нэмэгдэһэн стипенди, хуралсалай номууды ба бэшэлгын зүйлнүүды худалдан абалгада гурбан харын стипендин хэмжээндэ жэл бүрийн мүнгэн тэдхэмжэ түлэгдэдэг, мүн үйлэдбэрийн хуралсалай ба үйлэдбэрийн дадал гаралгын үедэ тоологдоһон салингай 100 процентһнь түлэгдэдэг.

6. Үншэн хүүгэдэй ба түрэлхидэй харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэд сооһоо Буряад Республикын мэдэлдэ байгаа хуралсалай бүхы түхэлэй эмхи зургаанууды дүүргэгшэд хуралсалай эдэ эмхи зургаануудта амаралтын үедэ, баяр ёһололой ба амаралтын үдэрнүүдтэ ерэхэдэ хуралсалай эмхи зургаанай шиидхэбэрээр хуралсалай тус эмхи зургаанда байгаа үедөө түлбэригүигөөр байрлажа ба эдээлжэ болодог.

7. Үншэн хүүгэдэй ба түрэлхидэй харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэд сооһоо Буряад Республикын мэдэлдэ байгаа хуралсалай эмхи зургаанууды түгэсхэгшэд, мэргэжэлэй хуралсалай эмхи зургаануудта үдэрэй түхэлөөр хуралсалаа үргэлжэлүүлһэн ноурнуудһаа бэшэндэнь, Буряад Республикын Правительствын баталһан хэмжээндэ хубсаһаар, гуталаар, зөөлөн унтаряар, мүн баһа Буряад Республикын Правительствын баталһан хэмжээндэ ба гуримаар нэгэ удаагай мүнгэн тэдхэмжээр хангагдадаг. Хуралсалай эмхи зургаанууды түгэсхэгшэдтэ дураар тэдээндэ хэрэгтэй хэмжээндэ мүнгэн тэдхэмжэ барюулагдажа, үгы гэбэл, банкын эмхи зургаанда хадагалалгын түхэлөөр хургуули дүүргэгшэдэй нэрэ дээрэ заагдаһан мүнгэн тэдхэмжэ дамжуулагдажа болодог.

8. Үншэн хүүгэд ба түрэлхидэй харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэд сооһоо медицинын хараа баримтануудаар академическэ амаралта абһан хурагдада аргалуулгын бүхы хугасаада тэрээндэ гүрэнэй хангалга зандань үлөөгдэдэг ба стипенди түлэгдэдэг. Тэдэнэй аргалуулгада хуралсалай эмхи зургаан туһа хүргэдэг.

9. Буряад Республикын мэдэлдэ байгаа хуралсалай эмхи зургаануудта хурадаг үншэн хүүгэдтэ ба түрэлхидэй харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэдтэ хотын, хото шадархи, хүдөө нотагта аймаг соохи транспортда (таксиһаа бэшэндэнь) түлбэригүи ябалга, мүн жэлэй нэгэ дахин ажаһуудаг газарта хүртэтэр ба һөөргөө хуралсалай газарта бусалгада түлбэригүи ябалга Буряад Республикын Правительствын тогтоогдоһон гуримаар хангагдадаг.

10. Буряад Республикын дэбисхэрэй хилэдэ гэр бүлэһөө, хүүгэдэй байшануудһаа, хургуули-интернатуудһаа, тусхай хуралсал-хүмүүжүүлгын ба бусад хүүгэдэй эмхи зургаануудһаа дураараа гараһан хуулин наһа хүсөөгүйшүүды бөөлгөгтэй холбоотой ажал ябуулга бэелүүлгын ба һомололгын гурим Буряад Республикын Правительство тогтоодог.

Статья 31. Медицинскэ хангалгын эрхэдэ нэмэлтэ лаб найдуулганууд

1. Үншэн хүүгэдтэ ба түрэлхидэй

харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэдтэ, мүн үншэн хүүгэдэй ба түрэлхидэй харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэдэй тооһоо ноурнуудта медицинын түлбэригүи хангамжа ба гүрэнэй ба муниципальна эмшэлэлгын-һэргылэмжын эмхи зургаануудта шууд эмнэлгэ, тэрэ тоодо эмшэлэн һэргылэлгэ, элүүржүүлгэ, медицинын үе үеын шалгалтанууд хэгдэдэг.

2. Үншэн хүүгэдтэ ба түрэлхидэй харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэдтэ, мүн үншэн хүүгэдэй ба түрэлхидэй харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэдэй тооһоо ноурнуудта медицинын харуулаалтын байһан ушарта хургуулин ба оюутадай спортын-элүүржүүлгын ажалай ба амаралтын лагерьнуудта, санаториин-курортын эмхи зургаануудта путевконууд үгтэжэ, мүн баһа аргын газарта хүртэтэр ба тэндэһээ бусаха харгы түлэгдэжэ болодог.

Статья 32. Зөөрийн ба гэр байрын эрхын нэмэлтэ лаб хангалганууд

1. Үншэн хүүгэд ба түрэлхидэй харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэд, мүн харууһалга (харгалзалга) доро байгаа хүүгэд тэдээндэ үгтэһэн гэр байртай наа, хуралсалай эмхи зургаанда гү, али хүн зоние социальна талаһаа хангадаг эмхи зургаанда, мүн зөөрийн түхэл янзаһаа илгаагүй бүхы түхэлэй мэргэжэлэй хуралсалай эмхи зургаануудта байһан бүхы сагтаа, Россин Федерациин Зэбсэгтэ Хүсэнуудтэ зэргэдэ алба хэхэ үедөө, эрхэ сүлөө хаһалгын түхэлөөр хэһээлтэ гүйсэдхэдэг эмхи зургаануудта байгаа сагтаа тэрэ байрада эрхэтэй зандаа байдаг.

2. Өөрын гэр байрагүи байһан үншэн хүүгэдэй ба түрэлхидэй харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэдэй, мүн харууһалга (харгалзалга) доро байгаа хүүгэдэй хуралсалай эмхи зургаанда гү, али хүн зоние социальна талаһаа хангадаг эмхи зургаанда, мүн зөөрийн түхэл янзаһаа илгаагүй бүхы түхэлэй мэргэжэлэй хуралсалай эмхи зургаануудта хуралсалаа дүүргэһэнэйнь удаа, үгы гэбэл, Россин Федерациин Зэбсэгтэ Хүсэнуудтэ алба хэһэнэйнь һүүлээр, үгы гэбэл, эрхэ сүлөө хаһалгын түхэлөөр хэһээлтэ гүйсэдхэдэг эмхи зургаануудһаа бусаһанайнь удаа нотагай өөһэдн хүтэлбэрийн зургаанууд хуудаг газараарнь ээлжэһинһээ гадуур тогтоогдоһон социальна хэмжээһинһээ бага бэшэ байраар хангадаг. Байраар хангалгын гаршанууд Буряад Республикын Правительствын тогтооһон гуримаар республикын бюджетэй тоосоогоор һомологдодог.

Статья 33. Ажалай эрхын нэмэлтэ лаб хангалганууд

1. Хүн зоние ажалаар хангалгын гүрэнэй албанууд (саашадаа ажалаар хангалгын албанууд) арбан дүрбэнһөө арбан найма хүртэтэр наһатэй үншэн хүүгэдэй ба түрэлхидэй харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэдэй тэдэндэ хандахада заагдаһан ноурнуудтай мэргэжэл шэлэлгын ажал бэелүүдэг ба бэеһнь байдалһаа уламжалан тэдэнэй мэргэжэлтэй шадабарийн сэглэлтэ хангадаг.

2. Үншэн хүүгэдэй ба түрэлхидэй харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэдэй дундаһаа эрхэтэдтэй харилсаанууды гурумшууһан ажалай догворнуудтай (хэлсээнүүдтэй) эрхэ нүхэсэлнүүды хазагайруулгада гэмтэй тушаалта ноурнууд Россин Федерациин хууляар тогтоогдоһон гуримаар харюусалга даадаг.

3. Түрүүшынхөө ажал бэдэрһэн ба ажалаар хангалгын албануудта ажалгүй гэжэ бүрихэдэ абтаһан үншэн хүүгэдтэ ба түрэлхидэй харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэдтэ зургаа харын туршада ажалай салингай дунда хэмжээгээр ажалгүйдэлгын талаар тэдхэмжэ түлэгдэдэг. Ажалаар хангалгын албанууд заагдаһан болзрой туршада тус шатын ноурнуудтай мэргэжэл шэлэлгэ, мэргэжэлэй бэлдэхэл ба ажалаар хангалга бэелүүдэг.

4. Эмхинүүдэй усадхагдаһан, ажаллагшадтай тоо хаһагдаһан (һомогдоһон) ушарһаа тэрэ эмхинүүдтэ сүлөөлгэдэһэн үншэн хүүгэдэй ба түрэлхидэй харгалзалгагүй үлэһэн хүүгэд сооһоо хүдэлмэрилэгшэдтэ ажал үгэгшэд (тэдэнэй эрхэ даагшад) өөрын мүнгэ зөөрийн тоосоогоор хэрэгтэй мэргэжэлдэ хургаха, саашадань тус гү, али ондоо эмхидэ ажал олгохо уялгатай.

БҮЛЭГ 6. БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ГҮРЭНЭЙ ЭМХИ ЗУРГААНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ САЛИН ТҮЛБЭРИ ГУРИМШУУЛХА ТАЛААР ХЭМЖЭЭНҮҮД ТУХАЙ

Статья 34. Тус бүлэгтэ хэрэглэгдэдэг ойлгосонууд

Тус бүлэгтэ нимэ ойлгосонууд хэрэглэгдэдэг гэбэл:

1) Буряад Республикын гүрэнэй эмхи зургаан — хүтэлэлгын, социально-соёлой, эрдэмэй-техникын ба бусад коммерческэ бэшэ шэнжэтэй үүргэнүүды бэелүүлхын тула Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаануудай байгууһан эмхи (саашадаа республикын гүрэнэй эмхи зургаанууд), тэрэнэй ажал ябуулга гүйсэдгү, али зарим хубидаа республикын бюджетэй оршын ба гаршын үндэһөөр һомологдодог;

2) тарифай тогтоомол хэмжээн (салин) — сагай нэгэ хэһэг соо тодорхой орёо бэрхэһээлэй ажал (ажалай уялгын) хэм эрилтэ дүүргэһэнэй түлөө хүдэлмэрилэгшэдэй түлөөһэнэй тогтоогдоһон хэмжээг;

3) тарифай үдхэгшэ — ажалай түлөөһые тоогой шэнжээр илгахые харууһан нүхэсэл;

4) тарифай хубаари — ажалай болон шадабарийн харуулаалтануудһаа ба тэрээндэ зохихо үдхэгшэдтэ уламжалан тодорхойлогдоһон республикын гүрэнэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдтэй тарифай бүлэгүүд (мэргэжэлнүүд, тушааланууд) бүгэдэ;

5) халбарийн нэмэлтэнүүд ба нэмэлтэ түлбэринүүд — республикын гүрэнэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдтэ урмашуулгын ба хүсэдүүлгын түлбэринүүд.

Статья 35. Тус бүлэгтэ хабаатай ноурнууд

Тус бүлэг республикын гүрэнэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдтэ хабаатай.

Статья 36. Тарифай тогтоомол хэмжээнүүды ба тарифай үдхэгшэды хэрэглэлгэ

Республикын гүрэнэй эмхи зургаануудта хүдэлмэрилэгшэдтэй салингай талаар Тарифай хубаарийн хоёрдохи ба саашанхи шатануудай тарифай хэмжээнүүд нэгдэхэ шатын тарифай тогтоомол хэмжээһинһээ ба тус бүлэгтэ тогтоогдоһон ушарнуудһаа бэшэндэнь тарифай шатанууд хоорондын үдхэгшэдтэ уламжалан тодорхойлогдодог.

Статья 37. Республикын гүрэнэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдтэй салин түлбэрийн талаар Тогтоомол тарифай хубаарийн нэгдэхэ ба арбан наймадахи шатануудай алгасал

Республикын гүрэнэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдтэй салин түлбэрийн талаар Тарифай хубаарийн нэгдэхэ ба арбан наймадахи шатанууд хоорондохи алгасал 1 ба 4,5 гэһэн үдхэгшэ тооһоо бага бэшэ хэмжээндэ тогтоохо.

Статья 38. Шатанууд хоорондын үдхэгшэдтэ ба тарифай тогтоомол тоогой хэмжээнүүд

1. Республикын гүрэнэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдтэй салин түлбэрийн талаар Тарифай хубаарийн үдхэгшэды тогтоохо гэбэл:

Салин түлбэрийн шатанууд									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Тарифай үдхэгшэд									
1,0	1,11	1,23	1,36	1,51	1,67	1,84	2,02	2,22	

Салин түлбэрийн шатанууд									
10	11	12	13	14	15	16	17	18	
Тарифай үдхэгшэд									
2,44	2,68	2,89	3,12	3,36	3,62	3,9	4,2	4,5	

2. Республикын гүрэнэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдтэй салин түлбэрийн талаар Тарифай хубаарийн тарифай тогтоомол тоо (салингай үндэһые) ингэжэ тогтоохо гэбэл:

Салин түлбэрийн шатанууд									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Тарифай тогтоомол хэмжээнүүд (түхэригөөр)									
600	670	740	820	910	1010	1110	1220	1340	

Салин түлбэрийн шатанууд									
--------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

10 11 12 13 14 15 16 17 18

Тарифай тогтоомол хэмжээнүүд
(түхэригөөр)

1470 1610 1740 1880 2020 2180 2340 2520 2700

3. Хүдөө нютагуудай хүдэлмэрилэгшэдгэ Тарифай хубаарин 1-дэхи шатые 25 процентээр дээшлүүлхэ.

4. Аймагуудта ба тогтоогдоһон гуримаар салин түлбэридэ аймагай үдхэгшэдые хэрэглэдэг нютагуудта ажаһуудаг нюурнуудта нэгдэхэ шатын тарифай тогтоомол хэмжээн эдэ үдхэгшэдые хараада абалгатайгаар тодорхойлогдог.

Статья 39. Ажалай салин нэмэн хараадуулга

Эд бараа ба туһа хангамжа хэрэглэлын сэнгүүдэй ургаһан ушартай холбоотойгоор ажалай салингай бодото хэмжээ дээшлүүлгэ хангаха зорилготойгоор ажалай салин нэмэн хараадуулдаг.

Статья 40. Һалбарин нэмэлтэнүүдые ба нэмэлтэ түлбэринүүдые тогтоолго

1. Һалбарин нэмэлтэнүүдэй ба нэмэлтэ түлбэринүүдэй хүсэндөө байгаа гурим зандань орхихо.

2. Һалбарин нэмэлтэнүүдые ба нэмэлтэ түлбэринүүдые тогтоолгын гурим Буряад Республикын Правительство тодорхойлдог.

БҮЛЭГ 7. ТҮГЭСХЭЛЭЙ ДҮРИМУҮД

Статья 41

Буряад Республикын 1993 оной июнийн 2-ой 338-ХII дугаарай "Эрдэм һуралсал тухай" Хуулида (Буряад Республикын Верховно Советэй Хуулига дансанууд, 1993, № 8; Буряад Республикын Арадай Хуралай Хуулига дансанууд, 1996, № 16 (27); Буряад Республикын Хуулига шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2001, № 4-5 (23-24); 2003, № 9; "Бурятия" сонин, 1996, октябрийн 30; 2001, мартын 20; 2003, октябрийн 4) удаадахи хубилалтануудые оруулаха гэбэл:

1) 3-дахи статьяда: статьягай нэрэдэ "хуулин" гэхэн үгэнүүдэй урда "Буряад Республикын" гэхэн үгэнүүдые оруулаха;

2) 4-дэхи статьяда: 2-дохи зүйлдэ "Буряад Республикын" гэхэн үгэнүүдые хаһаха;

2) 4-дэхи статьяда: 2-дохи зүйлдэ "мэргэжэлэй дээдэ шатын ба дээдэ хургуулин хойнохи мэргэжэлэй" гэхэн үгэнүүдые хаһаха; иимэ удхатай 6-дахи зүйл нэмэхэ;

"6. Социална дэмжэлгэдэ хэрэгтэй эрхэтэдэй хургуули хэхэ эрхэ бэелүүлхэ зорилгоор Буряад Республика гэдэнэй һураха үедэ гаршыень гүйсэд гү, али зарим хубидань даадаг. Тиймэ дэмжэлгэдэ хүртэхэ эрхэтэдэй бүлэгүүдые, хүртөөлгын гурим ба хэмжээ Буряад Республикын мэдэлдэ байдаг хургуулинуудта Буряад Республикын хууляар тогтоогдог."

3) 6-дахи статьяда: статьягай нэрэ иигэжэ найруулха: "Гүрэнэй һуралсалай нэгэ хэбэй эрилтэнүүдэй нютаг можонуудай (үндэһэтэнэй-нютагуудай) зүйлнүүд";

4) 8-дахи статьягай 3-дахи зүйлдэ "мэргэжэлэй дээдэ шатын ба дээдэ хургуулин удаадахи мэргэжэлэй" гэхэн үгэнүүдые хаһаха;

5) 10, 11, 12-дохи статьянууд хүсээ буураа гэжэ тоолохо;

6) 13-дахи статья иигэжэ найруулха:

"Статья 13. Буряад Республикын гүрэнэй эрдэм һуралсалай эмхи зургаанай устав баталалгын гурим

Буряад Республикын гүрэнэй һуралсалай эмхи зургаанай устав баталалгын гурим Буряад Республикын Правительство тогтоодог."

7) 15-дахи статьяе, 18-дахи статьягай 2, 3 ба 4-дэхи зүйлнүүдые, 21-дэхи статья, 22-дохи статьягай 2-дохи зүйл, 23-дахи статьягай 3-дахи зүйл хүсээ буураа гэжэ тоолохо;

8) 24-дэхи статьягай 3-дахи зүйлдэ "мэргэжэлэй лицейнүүдтэ" гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ;

9) 25-дахи статьягай 3-дахи зүйлэй хоёрдохи абзац хүсээ буураа гэжэ тоолохо;

10) 27-дохи статьяда "предпрятинуудай," гэжэ үгэ хаһаха;

11) 29-дэхи статьяда: цэрэдэнь ба 10-дахи зүйлдэ "хамгаалга" гэжэ үгэ падеждэ тааруулан, "дэмжэлгэ" гэхэн үгөөр нэлгэхэ;

4-дэхи зүйлдэ "туһа хангамжануудай"

гэхэн үгын хойно ("тэрэ тоодо түлбэритэй), номой сангуудай номой-мэдээ баримтын нөөсөнүүдые түлбэриггүйгөөр ашагалалгада" гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ;

5-дахи зүйл иигэжэ найруулха: "5. Һуралсалай Һалбаридэ гүрэнэй лаб хангалгын эрхэтэй эрхэтэд, хангалга олголгын хэмжээн ба гурим Буряад Республикын хууляар тогтоогдог.

Гүрэнэй гү, али муниципална эмхи зургаануудай хуралшадые, хүмүүжэмэлнүүдые эмхидхэн байгуулагша эрхэ мэдэл соогоо стипендээр, хамтын байрада ба интернадта хуурыар хангадаг, мүн социална дэмжэлгын бусад хэмжээнүүдые бэелүүлдэг."

6-дахи зүйлэй хоёрдохи абзац хүсээ буураа гэжэ тоолохо;

8-дахи зүйлдэ "гү, али муниципална" ба "гү, али дээдэ мэргэжэлэй" гэхэн үгэнүүдые хаһаха;

11-дэхи зүйлдэ "ба дээдэ мэргэжэлэй" гэхэн үгэнүүдые хаһаха;

12) 31-дэхи статьягай 3-дахи зүйлэй хоёрдохи абзац хүсээ буураа гэжэ тоолохо;

13) 32-дохи статьягай 4-дэхи зүйл хүсээ буураа гэжэ тоолохо;

14) 33-дахи статьяда: 2-дохи зүйлдэ "Һуралсалай эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд үе үедэ түлөөһөгүй медицинн шалгалта гарадаг" гэхэн үгэнүүдые "Һуралсалай эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд үе үедэ медицинн түлөөһөгүй шалгалта гараха уялгатай" гэхэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

3-дахи ба 4-дэхи зүйлнүүд хүсээ буураа гэжэ тоолохо;

15) 36-дахи статья иигэжэ найруулха:

"Статья 36. Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаануудай эрдэм һуралсалай Һалбаридэ эрхэ түлөөлэлгэнүүд

Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаануудай эрдэм һуралсалай Һалбаридэ хабаатай эрхэ түлөөлэлгэнүүд гэбэл:

1) эрдэм һуралсалай Һалбаридэ Россин Федерациин политикада зүрюу бэшэ политика тодорхойлоло ба бэелүүлгэ;

2) эрдэм һуралсалай Һалбаридэ Буряад Республикын хуулинуудые зохёон гаргалга;

3) Буряад Республикын мэдэлдэ байгаа һуралсалай эмхи зургаануудые байгуулгын, эмхидхэлын шэнэлэлгын, ажалын болуулгын ба мүнгэ һомололгын гурим тогтоолго;

4) үндэһэтэнэй ба нютагай социально-экономическа, байгаалин, соёлой, хун аминай бүридэлэй талаар ба бусад илгануудыень хараада абан, эрдэм һуралсал хүгжөөлгын республикын, тэрэ тоодо уласхоорондын программануудые зохёон бэлдэлгэ ба бэелүүлгэ;

5) эрдэм һуралсал хүтэлэлгын гүрэнэй зургаануудые бүридүүлгэ ба тэдниие хүтэлэлгэ, эдэ зургаануудай хүтэл-бэрилэгшэдэ томиололо (Һуралсал хүтэлэлгын федерална зургаануудтай хэлсэһэнэй ёһоор);

6) Буряад Республикын хууляар тогтоогдоһон хэм эрилтэнүүдтэй зохилдуулан, юрэнхы һуралсалай эмхи зургаануудай ажаллагдай салин түлбэридэ гарша, һуралсалай номуудта, һуралсалай техникэскэ хэрэгсэлнүүдтэ, хэрэглэлын зүйлнүүдтэ ба ажахын хэрэглэмжэдэ (нютагай бюджетүүдхээ бэелүүлэгдэдэг байра байшануудые ажаллаха гаршануудһаа ба коммунальна гаршануудһаа бэшэндэнь) гаршануудта һомололгын хубида юрэнхы һуралсалай гол программануудые бэелүүлхын тула нютагай бюджетүүдтэ хэрэгтэй хэмжээндэ мүнгэн туһаламжа үгэлгын аргаар юрэнхы һуралсалай эмхи зургаануудта хүн бүхэнэй ба түлбэриггүй хургуулида орохын урдахи, юрэнхы эхин, юрэнхы гол дунда (хүсэд), мүн нэмэлтэ эрдэм һуралсал абаха эрхэтэдэй эрхы лаб хангалга;

7) Буряад Республикын һуралсалай эмхи зургаануудые байгуулга, эмхидхэл шэнэлэлгэ ба болуулга, һуралсалай эмхи зургаануудта зүбшөөрэл үгэлгэ, мэргэжэлэй дээдэ ба мэргэжэлэй дээдэ хургуулин удаадахи һуралсалай программануудаар һуралсалай ажал ябуулаха эрхэдэ зүбшөөрэлһөө бэшэндэнь;

8) гүрэнэй һуралсалай нэгэ хэбэй эрилтэнүүдэй нютагай (үндэһэтэнэй-нютагай) зүйлнүүд";

9) эрдэм һуралсалай гаршын хубида республикын бюджет бүрилдүүлгэ;

10) Буряад Республикада эрдэм һуралсалда мүнгэ һомололгын хэмүүдые

тогтоолго;

11) Буряад Республикын мэдэлдэ байгаа һуралсалай эмхи зургаануудта табигдаха федерална эрилтэнүүдхээ гадна барилгын хэм эрилтэнүүд болон дүримүүдэй, ариг сэбэрэй эрилтын, хуралшадай, хүмүүжэмэлнүүдэй элүүрые хамгаалгын, хэшээл хангалгын ба һуралсалай байшануудые тоноглолгын хубида нэмэлтэ эрилтэнүүдые тогтоолго;

12) эрхэ мэдэл соогоо һуралсалай эмхи зургаануудые мэдээсэлээр хангалга, һуралсалай литература хэблэлгые эмхидхэлгэ, хэшээлнүүдэй үндэһэн түсбүүдые ба курснуудай, хэшээлнүүдэй жэшээтэ программануудые зохёолго;

13) багшануудые бэлдэлгын, шэнэ мэргэжэлээр бэлдэлгын, мэргэжэл дээшлүүлгые эмхидхэлгэ;

14) һуралсалай Һалбаридэ Россин Федерациин ба Буряад Республикын хуулинуудые сахилга ба гүрэнэй һуралсалай нэгэн түхэлэй хэм эрилтэ бэелүүлгые хиналга;

15) эрхэ мэдэл соогоо гуримшуулгын саарһа дансануудые толилоло;

16) федерална хууляар Буряад Республикын мэдэлдэ оруулагдаһан бусад эрхэ түлөөлэлгэнүүд";

17) 37, 38, 39, 40, 41-дэхи статьянуудые хүсээ буураа гэжэ тоолохо;

18) 43-дахи статья иигэжэ найруулха:

"Статья 43. Буряад Республикын эрдэм һуралсалай эмхи зургаануудые байгуулга, эмхидхэл шэнэлэлгэ, болуулга ба ажал ябуулагыень гуримшуулга

1. Буряад Республикын мэдэлдэ байгаа гүрэнэй һуралсалай эмхи зургаанууд федерална хуулин ёһоор байгуулагдадаг, эмхидхэлын хубилагдадаг ба болуулагдадаг.

2. Хүдөөгэй хургуулин урдахи һуралсалай гү, али юрэнхы һуралсалай эмхи зургаан тус эмхи зургаанай хангадаг хуурын газарнуудта ажаһуушадай сугларан зүбшөөл үгэхэдэнь болуулагдадаг.

3. Буряад Республикын гүйсэдхэхы засагай түлөөлэлгэтэ зургаан һуралсалай эмхи зургаанда зүбшөөрэл үгэдэг, мэргэжэлын гэршэлдэг ба тусхай бүрихэлдэ абадаг.

19) 44-дэхи статья хүсээ буураа гэжэ тоолохо;

20) 45-дахи статьяда:

1-дэхи зүйл иигэжэ найруулха: "1. Буряад Республикын мэдэлдэ байгаа гүрэнэй эрдэм һуралсалай эмхи зургаануудые һомололо федерална ба Буряад Республикын хэм эрилтэнүүдэй үндэһэн дээрэ бэелүүлэгдэдэг. Тус эрилтэнүүд һуралсалай эмхи зургаанай түхэл, янза ба шата бүхэндэ нэгэ хуралшын, хүмүүжэмэлэй тоогоор, мүн бусад үндэһөөр тодорхойлогдог.

Буряад Республикын ба муниципална байгууламжануудай һуралсалай эмхи зургаануудта мүнгэ һомололгын хэм эрилтэнүүд тус Хуулин 36-дахи статьягай 6-дахи зүйлөөр хараалагдаһан хубидаа Буряад Республикын хууляар тогтоогдог."

2-дохи ба 3-дахи зүйлнүүд хүсээ буураа гэжэ тоолохо;

4-дэхи зүйл иигэжэ найруулха:

"4. Түлбэритэй нэмэлтэ һуралсалай ба уставаар хараалагдаһан һуралсалай эмхи зургаанай бусад хангамжануудые болон олзотой бусад ажал ябуулгын тоосоогоор һуралсалай эмхи зургаанууд бюджетдээ гадуур мүнгэ зөөри ба нөөсөнүүдые хэрэглэхэ эрхэтэй.

Һуралсалай эмхи зургаануудай нэмэлтэ зөөри хабаадуулгын хойшолондэ тэрэнэй эмхидхэн байгуулагшын тоосоогоор мүнгэ һомололгын хэм ба (али) юрэнхы хэмжээниинь доошлодоггүй."

5-12 зүйлнүүд хүсээ буураа гэжэ тоолохо;

21) 46-дахи статьяда:

1-дэхи ба 2-дохи зүйлнүүдые иигэжэ найруулха:

"1. Гүрэнэй эрдэм һуралсалай дунда шатын мэргэжэлэй эмхи зургаануудта гүрэнэй һуралсалай нэгэ хэбэй эрилтын федерална зүйлдэ конкурсын үндэһөөр түлөөһөгүй дунда шатын мэргэжэлэй хургуули хэлгэ федерална гүрэнэй һуралсалай эмхи зургаануудта ба Буряад Республикын һуралсалай эмхи зургаануудта түлбэриггүй һураха оюутадые абалгын даабаринуудтай (хиналтын тоонуудтай) зохилдуулан бэелүүлэгдэдэг.

2. Республикын бюджетэй тоосоогоор хуралшадые абалгын хэмжээн ба хубяар тааруулан Буряад Республикын Пра-

вительствын тогтооһон гуримаар бэелүүлэгдэдэг.

4-дэхи зүйл иигэжэ найруулха:

"4. Һуралсалай эмхи зургаанууд бюджетдээ гадуур мүнгэнэй хэмжээндэ тэдхэмжэдэ хэрэгтэй оюутадые социална дэмжэлгын талаар хэмжээнүүдые бэлдэдэг ба бэелүүлдэг."

22) 47-дохи статьяда:

3-дахи зүйл хүсээ буураа гэжэ тоолохо; иимэ удхатай 5-дахи зүйл нэмэхэ:

"5. Буряад Республикын һуралсалай эмхи зургаануудта түймэртэй тэмсэлгын хэмжээ ябуулануудта мүнгэ һомололо ба хангалга республикын бюджетдээ бэелүүлэгдэдэг."

23) 48-статьяда:

1-дэхи зүйл иигэжэ найруулха:

"1. Юрэнхы хургуулин урдахи, дунда (хүсэд), эхин шатын мэргэжэлэй һуралсалай гүрэнэй эмхи зургаануудта ба конкурсын үндэһөөр дунда шатын мэргэжэлэй һуралсалай эмхи зургаануудта хуралга түлбэриггүй байдаг."

2-дохи зүйлдэ "ба муниципална", "предпрятинуудта, эмхи зургаануудта" гэхэн үгэнүүдые хаһаха;

3-дахи зүйлдэ: "гү, али муниципална", "тэрэ тоодо салин түлбэридэ гаршануудые дээшлүүлгэ тэрэнэй хараагаар. Тус ажал ябуулга олзын хэрэг эрхилэлгэдэ хабаагүй." гэхэн үгэнүүдые хаһаха;

5-дахи зүйлдэ "ба муниципална эмхи зургаануудта" гэхэн үгэнүүдые "Буряад Республикын һуралсалай эмхи зургаануудта" гэхэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

6-дахи ба 7-дохи зүйлнүүд хүсээ буураа гэжэ тоолохо;

24) 49-дэхи статьяда:

1-дэхи ба 2-дохи зүйлнүүдые иигэжэ найруулха:

"1. Буряад Республикын һуралсалай эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй салин түлэлгэ тэдэнэй ажалай хэлсээгээр хараалагдаһан үүргэтэ уялануудые ба хүдэлмэри дүүргэһэнэй түлөө бэелүүлэгдэдэг.

Буряад Республикын мэдэлдэ байгаа һуралсалай эмхи зургаануудта нэмэлтэ түлбэри ба нэмэлтэнүүдые тодорхойлолгын хэмжээн ба гурим Буряад Республикын Правительство тогтоодог.

2. Ажалай хэлсээгээр хараалагдаагүй бусад хүдэлмэри ба уялануудые дүүргэлгэ нэмэлтэ хэлсэһэнэй ёһоор түлэгдэдэг, федерална хууляар хараалагдаһан ушарнуудһаа бэшэндэнь";

3-дахи ба 4-дэхи зүйлнүүд хүсөө буураа гэжэ тоолохо;

25) 50-дахи статья иигэжэ найруулха:

"Статья 50. Буряад Республикын эрдэм һуралсалай эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй социална дэмжэлгын талаар хэмжээнүүд

1. Буряад Республикын мэдэлэй һуралсалай эмхи зургаануудай багшанарта нэгэ долоон хоногто 36 часһаа ехэ бэшэ ажалай саг тогтоогдоно.

2. Буряад Республикын мэдэлдэ байгаа һуралсалай эмхи зургаануудай багшанарта, (тэрэ тоодо ажал ябуулань һуралсалай хэрэгтэй холбоотой хүтэлбэрилэгшэдтэ) ном һударга ба үе гарадаг хэблэлэй бүтээнүүдээр хангалга хүсэдүүлхэ зорилготойгоор һара бүри 100 түхэриг түлэгдэдэг.

3. Һуралсалай эмхи зургаануудай багшанар Россин Федерациин хууляар тогтоогдоһон гуримаар пенсийн һаһа хүсөөгүйдөө олон жэлдэ багшалһанай түлөө пенсийн, хүдөө нютагуудта, хүдэлмэрилэгшэдэй тосхонуудта (хотын түхэлэй тосхонуудта) дулаасуулгатай ба зайн галай түлбэриггүй байра, түрүүшын ээлжэндэ байра абаха эрхэдэ хүртэдэг.

Социална дэмжэлгын тус хэмжээнүүдые үзүүлэлгэтэй холбоотой гаршануудые хүсэдүүлгын хэмжээн, эрилтэ нүхэсэлнүүд ба гурим Буряад Республикын хуулига шийдхэбэринүүдээр тогтоогдодог.

26) 51-дэхи ба 53-дахи статьянуудые, VI бүлэг хүсээ буураа гэжэ тоолохо.

Статья 42

Буряад Республикын 1996 оной сентябрийн 24-нэй 366-I дугаарай "Библиотекин ажал хэрэг тухай" Хуулида (Буряад Республикын Арадай Хуралай Хуулига дансанууд, 1996, № 15; Буряад Республикын Хуулига шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2002, № 13 (45); "Бурятия" сонин, 1996, октябрийн 22; 2003, январийн 5) удаадахи хубилалтануудые оруулаха гэбэл:

1) 12-дохи статьяда:

нэгдэх хубида "гүрэнэй засагай зургаанууд" гэнэн үгэнүүдэй хойно "ба нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн зургаанууд" гэнэн үгэнүүдые нэмэх;

хоёрдохи хубида "гүрэнэй" гэнэн үгэ хахаха, "гүрэнэй засагай зургаануудаар" гэнэн үгэнүүдэй хойно "ба нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн зургаануудаар" гэнэн үгэнүүдые нэмэх;

зургаадах хубида "Буряад Республикын" гэнэн үгэнүүдэй хойно "ба нютагай өөхэдэн хүтэлбэрийн зургаанууд" гэнэн үгэнүүдые нэмэх;

2) 16-дахы статья иигэжэ найруулаха:

Статья 16. Юрэнхы дүримүүа

Үндэһэтэнэй номой сан хадаа Буряад Республикын түбэй номой сан, Буряад Республикын арадуудай соёл заншалай уута баялигай зүйл болоно, онсо журамаар харууһалагдадаг ба ашаглагдадаг.

Үндэһэтэнэй номой сан гэбэл: республикын дэбисхэр дээрэ ба тэрэһнээ гадаа тээ документ үйлдэ-бэрилэгшэдэй захилуудаар бүтээгдэдэг хэблээй бүтээл ба бусад документүүдэй түлөөлөгүи уялгата хэнэг абаха эрхэтэй саарна дансануудай нэбтэрхы ехэ суглууларбарин гүрэнэй номой гол сан; номой сан шудалалгын хэрэг, толилогын түүхэ баримта эрхилэлгын ба ном шэнжэлгын талаар эрдэм-шэнжэлэлгын эмхи зургаан, республикын удха шанартай арга шудалалай, мэдээсэлэй ба соёлой түб;

номой сангай ажал хэрэгэй халбарид гүрэнэй политика тогтоолгодо ба бэелүүлэгэдэ тогтоогдоһон гуримаар хабаададаг;

нотуудые бүридхэлгын танхимай, парламентын ба правительствын номой сангай үүргэнүүдые дүүргэдэг.;

3) 17-дохи статья иигэжэ найруулаха:

"Статья 17. Буряад Республикын Үндэһэтэнэй номой сан үүсхэн байгуулагша

Буряад Республикын Правительство Буряад Республикын Үндэһэтэнэй номой сан үүсхэн байгуулагша болоно.

Номой сангай үүсхэн байгуулагша эд хэрэгсэлэй-техническа хангалгада мүнгэ һомолдог ба бэелүүлдэг.;

4) 18, 19, 21, 23-дахы статьянууд хүсэээ буураа гэжэ тоолохо;

3) 30-дахы статьяда: хоёрдохи хубида "ба номой сангай үүсхэлээр бүхы талануудай зүбшэхэдэ" гэнэн үгэнүүдые хахаха; дүрбэдэхи хубида "Хуули буса" гэжэ үгэ хахаха.

Статья 43

Буряад Республикын 1997 оной сентябрийн 16-най 559-И дугаарай "Буряад Республикада эмшэлэлгын-элүүр-жүүлгын газарнууд, курортнууд ба онсо харууһатай бусад дэбисхэрнүүд тухай" Хуулин (Буряад Республикын Арадай Хуралай Хуулига дансанууд, 1997, № 20; Буряад Республикын Хуулига шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2001, № 11; "Бурятия" сонин, 1997, октябрийн 14; 2001, октябрийн 6) 15-дахы статьяда иимэ хубилалтануудые оруулаха гэбэл:

1) нэрыень иигэжэ найруулаха: "Статья 15. Буряад Республикада курортнуудай хүжэлтэ дэмжэлгэ";

2) 1-дэхи зүйл иигэжэ найруулаха: "1. Республикын удха шанартай курортнуудай хүжэлтэ дэмжэлгэ Буряад Республикын гаршын уялга болодог.

Нютагай удха шанартай курортнуудые хүжөөлгын дэмжэлгэ Буряад Республикадахи нуурунуудай ба хотын округуудай гаршын уялга болодог.

3) 15-дахы статьягай 3-дахы зүйл хүсэээ буураа гэжэ тоолохо.

Статья 44

Буряад Республикын 1995 оной ноябрийн 21-най 210-И дугаарай "Аяншалга тухай" Хуулига (Буряад Республикын Арадай Хуралай Хуулига дансанууд, 1995, № 9; 1998, № 25; Буряад Республикын Хуулига шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2001, № 11 (30); 2002, № 3 (35); "Бурятия" сонин, 1995, декабрийн 20; 1998, майн 13; 2001, октябрийн 6; 2002, мартын 5) удаадахи хубилалтануудые оруулаха гэбэл:

1) 3-дахы статьягай 4-дэхи хубида: наймадахы абзац иигэжэ найруулаха:

"- һомололгын ээлжээтэ жэлдэ республикын бюджетээр хараалагдаһан мүнгэнэй хэмжээндэ аяншалгын ба аяншалгын ажал ябуулгын хүгжэлтэдэ шэглүүлэгдэһэн хэмжээ ябуулануудые һомололгын";

арбан нэгдэхы абзац хахаха;

2) 5-дахы статья хүсэээ буураа гэжэ тоолохо.

Статья 45

Буряад Республикын 1997 оной декабрийн 25-най 634-И дугаарай "Буряад Республикада ажаидаралай доодо хэмжээн тухай" Хуулига (Буряад Республикын Арадай Хуралай Хуулига дансанууд, 1998, № 21; "Бурятия" сонин, 1998, январийн 13) удаадахи хубилалтануудые оруулаха гэбэл:

1) 2-дохи статья иигэжэ найруулаха:

"Статья 2. Ажаидаралай доодо хэмжээ тогтоолог

Буряад Республикада ажаидаралай доодо хэмжээн хэрэгтэй гэбэл:

социальна политика, республикын социальна программануудые зоёон бэлдэхэдэ ба бэелүүлэхэдэ Буряад Республикын хүн зоной ажаидаралай хэмжээ сэгнэхын тула;

республикын шатада тогтоогдодог тэдхэмжэнүүдые ба социальна бусад түлбэринүүдые тодорхойлхын тула;

мүнгөөр дутадаг эрхэтэдтэ гүрэнэй социальна хэрэгтэй дэмжэлгэ үзүүлхын тула;

республикын бюджет бүридүүлхын тула.;

2) 3-дахы статьягай 2-дохи зүйлдэ "Буряад Республикын Правительствын зууршалгаар" ба "Россин Федерацийн Правительствын тодорхойлон гуримаар үнгэргэдэгдэг шагалтын тобшолол байбал" гэнэн үгэнүүдые хахаха;

3) 4-дахы статьягай 2-дохи зүйлдэ "Буряад республикын гүрэнэй хорооной" гэнэн үгэнүүдые "гүйсэдэхы засагай федеральна зургаанай нютагай зургаанай" гэнэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

4) 5-дахы статья иигэжэ найруулаха:

"Статья 5. Буряад Республикада ажаидууд эрхэтэдтэ социальна дэмжэлгэ үзүүлэгэдэ амидаралай доодо хэмжээнэй тоо хараада абалга

1. Буряад Республикада тогтоогдоһон амидаралай доодо захын хэмжээнһээ бага олзо оршотой гэр бүлэ (ганса бэе ажаһуудаг эрхэтэн) мүнгөөр дутадаг гэжэ тоологдодо ба социальна дэмжэлгэ абаха эрхэтэй болодог.

2. Мүнгөөр дутадаг гэр бүлэнүүдтэ (эрхэтэдтэ) социальна дэмжэлгэ хэтын эрилтэ нүхэсэнүүд ба гурим Буряад Республикын хуулин ёһоор тогтоогдодог.

3. Гэр бүлын (ганса бэе ажаһуудаг эрхэтэнэй) дунда зэргын олзо тоололгын гурим федеральна хуулиар тогтоогдодог.;

Статья 46. Тус Хуулин хүсэндөө ороло

1. Тус Хуули 2005 оной январийн 1-һээ хүсэндөө орохо.

2. Тус Хуулин хүсэндөө ороходо хүсэээ буураа гэжэ тоолохо гэбэл:

1) Буряад Республикын 1991 оной апрелин 26-най "Ой тухай" Хуули (Буряад Республикын Верховно Советэй Хуулига дансанууд, 1992, № 3);

2) Буряад Республикын 1999 оной августын 25-най 260-И дугаарай "Ой тухай" Буряад Республикын Хуулига хубилалтанууд ба нэмэлтэнүүдые оруулаха тухай" Хуули (Буряад Республикын Хуулига шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 1999, № 3, "Бурятия" сонин, 1999, сентябрийн 11);

3) Буряад Республикын 2001 оной майн 7-ной 740-И дугаарай "Ой тухай" Буряад Республикын Хуулига хубилалтануудые оруулаха тухай" Хуули (Буряад Республикын Хуулига шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2001, № 4-5 (23-24); "Бурятия" сонин, 2001, майн 11);

4) Буряад Республикын 2004 оной февральн 25-най 653-III дугаарай "Ой тухай" Буряад Республикын Хуулига хубилалтануудые оруулаха тухай" Хуули (Буряад Республикын Хуулига шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2004, № 1-2 (58-59); "Бурятия" сонин, 2004, февральн 27);

5) Буряад Республикын 1992 оной декабрийн 23-най 283-III дугаарай "Буряад Республикада гүрэнэй залуу-

шуулай политика тухай" Хуулин 19-дэхи статьягай 5-дахы абзац (Буряад Республикын Верховно Советэй Хуулига дансанууд, 1993, № 6; "Бурятия" сонин, 1993, мартын 11);

6) Буряад Республикын 1997 оной декабрийн 25-най 632-И дугаарай "Аймагай (хотын) газетэнүүдые экономическа талаһаа дэмжэхэ тухай" Хуули (Буряад Республикын Арадай Хуралай Хуулига дансанууд, 1998, № 21; "Бурятия" сонин, 1998, январийн 15);

7) Буряад Республикын 1998 оной мартын 14-нэй 737-И дугаарай "Буряад Республикын ниислэлэй эрхэ зэргэ тухай" Хуулин 9-дэхи статья (Буряад Республикын Арадай Хуралай Хуулига дансанууд, 1998, № 26; Буряад Республикын Хуулига шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2003, № 9; "Бурятия" сонин, 1998, майн 13; 2003, октябрийн 4);

8) Буряад Республикын 1999 оной мартын 26-най 159-II дугаарай "Буряад Республикын хүгжэлтын бюджет тухай" Хуули (Буряад Республикын Арадай Хуралай Хуулига дансанууд, 1999, № 4; "Бурятия" сонин, 1999, апрелин 9);

9) Буряад Республикын 2001 оной майн 8-най 695-II дугаарай "Буряад Республикын хүгжэлтын бюджет тухай" Буряад Республикын Хуулига хубилалтанууд ба нэмэлтэнүүдые оруулаха тухай" Хуули (Буряад Республикын Арадай Хуулига шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2001, № 4-5 (23-24); "Бурятия" сонин, 2001, майн 15);

10) Буряад Республикын 2001 оной майн 7-ной 734-II дугаарай "Аймагай (хотын) газетэнүүдые экономическа талаһаа дэмжэхэ тухай" Буряад Республикын Хуулига хубилалтануудые оруулаха тухай" Хуули (Буряад Республикын Хуулига шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2001, № 4-5 (23-24); "Бурятия" сонин, 2001, майн 11).

Буряад Республикын Президент А.В.ПОТАПОВ

Улаан-Үдэ хото
2004 оной декабрийн 7
№ 899-III

"БУРЯАД РЕСПУБЛИКАДАХИ МУНИЦИПАЛЬНА АЛБАН ТУХАЙ" БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ХУУЛИГА ХУБИЛАЛТАНУУДЫЕ ОРУУЛАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хурал
2004 оной ноябрийн 25-га
баталан абаа

Статья 1

Буряад Республикын 1996 оной апрелин 2-ой 277-И дугаарай "Буряад Республикадахи муниципальна албан тухай" Хуулига (Буряад Республикын Арадай Хуралай Хуулига дансанууд, 1996, № 12 (23); 1998, № 21 (32); 1999, № 3 (39); Буряад Республикын Хуулига шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2004, № 4 (61); "Бурятия" сонин, 1996, апрелин 26; 1998, январийн 13; 1999, февральн 16; 2004 оной майн 8) удаадахи хубилалтануудые оруулаха:

1) 17-дохи статьягай 1-дэхи зүйлдэ: нэгдэхы абзацта "тус Хуулиар тогтоогдоһон, муниципальна албантай холбоотой хизаарлагануудые сахяагүй байһанай түлөө ади" гэнэн үгэнүүдые хахаха;

хоёрдохи абзацта "шанга зэмэлэтэ албан тушаалдаа хүсэд тааранагүй гэнэн һануулга" гэнэн үгэнүүдые хахаха;

2) 29-дэхи статьягай 2-дохи зүйлэй дүрбэдэхи абзацта "туршалгадань муниципальна тушаалда байгаа туршалга орожо болодог ба" гэнэн үгэнүүдые хахаха;

3) 30-дахы статьяда: 1-дэхи зүйлэй нэгдэхы абзацта "тэрэ тоодо документүүдэй конкурсын дүнгүүдээр гү, али муниципальна алба хаагдаа ондоо мэргэжэлэй муниципальна тушаалда шэлжэн ороходонь" гэнэн үгэнүүдые хахаха;

3-дахы зүйл хүсэээ буураа гэжэ тоолохо.

Статья 2

Тус Хуули албан ёһоор толиогдоһон үдэрһөө хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын Президент А.В.ПОТАПОВ

Улаан-Үдэ хото
2004 оной декабрийн 2
№ 910-III

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ХУУЛИГА ЗАРИМ ШИИДХЭБЭРИНҮҮДЫЕ ХҮСЭЭ БУУРАҔАН ГЭЖЭ ТООЛОҔОН ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хурал
2004 оной ноябрийн 25-га
баталан абаа

Статья 1

Хүсөө буураа гэжэ тоолохо:

1) Буряад Республикын 1997 оной декабрийн 23-най 608-И дугаарай "Буряад Республикада хубийн хамһабарийн ажахы тухай" Хуули (Буряад Республикын Арадай Хуралай Хуулига дансанууд, 1998, № 21 (32); "Бурятия" сонин, 1998, январийн 14);

2) Буряад Республикын 1999 оной июнийн 22-ой 200-II дугаарай "Буряад Республикада хубийн хамһабарийн ажахы тухай" Буряад Республикын Хуулига хубилалтанууд ба нэмэлтэнүүд тухай" Хуули (Буряад Республикын Хуулига шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 1999, № 1; Буряад Республикын Арадай Хуралай Хуулига дансанууд, 1999, № 6 (42); "Бурятия" сонин, 1999, июлийн 7);

3) Буряад Республикын 2002 оной февральн 28-най 965-II дугаарай "Буряад Республикада хубийн хамһабарийн ажахы тухай" Буряад Республикын Хуулига хубилалтануудые оруулаха тухай" Хуули (Буряад Республикын Хуулига шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2002, № 3 (35); "Бурятия" сонин, 2002, мартын 5);

4) Буряад Республикын 2002 оной апрелин 24-нэй 1030-II дугаарай "Буряад Республикада хубийн хамһабарийн ажахы тухай" Буряад Республикын Хуулига хубилалта оруулаха тухай" Хуули (Буряад Республикын Хуулига шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2002, № 5 (37); "Бурятия" сонин, 2002, апрелин 30).

Статья 2

Тус Хуули албан ёһоор толиогдоһон үдэрһөө хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын Президент А.В.ПОТАПОВ

Улаан-Үдэ хото
2004 оной декабрийн 2
№ 917-III

"РЕСПУБЛИКЫН 2002 ОНОЙ БЮДЖЕДЭЙ ГҮЙСЭДХЭЛ ТУХАЙ" БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ХУУЛИГА ХУБИЛАЛТАНУУДЫЕ ОРУУЛАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хурал
2004 оной декабрийн 26-га
баталан абаа

Статья 1

Буряад Республикын 2003 оной июлийн 3-най 370-III дугаарай "Республикын 2002 оной бюджетэй гүйсэдхэл тухай" Буряад Республикын Хуулига (Буряад Республикын Хуулига шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2003, № 7 (52); "Бурятия" сонин, 2003, июлийн 9) удаадахи хубилалтануудые оруулаха:

1) 1-дэхи статьяда "9 118 568,5 мянган түхэригөөр" гэнэн үгэнүүдые "9 125 849,0 мянган түхэригөөр" гэнэн үгэнүүдээр нэлгэхэ, "243 967,9 мянган түхэригөөр" гэнэн үгэнүүдые "251 248,4 мянган түхэригөөр" гэнэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

2) 3-дахы хабсаргалтада: "Ондоо шатын бюджетүүдтэ һангай туһаламжа" гэнэн "2100" муртэ "5 176 680,4" гэнэн тоо "5 183 960,9" гэнэн тоогоор нэлгэхэ;

"Ондоо шатын бюджетүүдтэ һангай туһаламжа" гэнэн "2100" муртэ "п" зүйлдэ дүрбэдэхи зуруудта "57 580,0" тоо "64 860,0" тоогоор нэлгэхэ;

"Гаршанууд бүхыдөө" гэнэн муртэ дүрбэдэхи зуруудта "8 152 769,2" тоо "8 160 049,7" тоогоор нэлгэхэ;

3) 14-дэхи хабсаргалта иигэжэ найруулаха:

"Республикын 2002 оной бюджетэй гүйсэдхэл тухай"
Буряад Республикын Хуулига
14-гүхи хабсаргалта

2002 ОНДО РЕСПУБЛИКАН БЮДЖЕДЭЙ ГАРШЫН ОРШОҔОО ҮЛҮҮ БОЛОХОДО МҮНГЭ ҺОМОЛОЛГЫН ДОТОРОЙ АРГА НӨӨСЭНҮҮД

мян.түх.

№	Нэрэ	Түсэб	Бодотоор	%
1.	Банкнүүдэй дансада байһан бюджетэй мүнгөөр Хайн эхнэй байдалаар үлэгдэл Хайн эзэсэй байдалаар үлэгдэл	0,0 40 644,0 40 644,0	291,0 40 650,0 40 359,0	100,0 99,3
2.	Ондоо шатын бюджетүүдхээ абтанан урьһаламжанууд Бюджетэй урьһаламжа абалга Үрнин гол хуби хаалга	134 002,0 215 000,0 80 998,0	132 095,0 215 000,0 82 905,0	98,6 100,0 102,4
3.	Урьһаламжын хэлсээ хэрээнүүд Урьһаламжа абалга Үрнин гол хуби хаалга	179 423,0 1 211 311,0 1 031 888,0	125 671,0 1 158 222,0 1 032 551,0	70,0 95,6 100,1
4.	Доторой һомололгын бусад арга нөөсөнүүд Урьһаламжа (бюджетэй урьһаламжа) абалга Үрнин гол хуби хаалга	0,0 44 152,0 50 960,6	-6808,6 44 152,0 50 960,6	
	Бюджетэй гаршын үлүү болоходо доторой һомололгын бүхы арга нөөсөнүүд	313 425,0	251248,4	80,2

4) 16-дахы хабсаргалтада:
Буряад Республикын Финансын министрствын гаршанууды (министрствын тэмдэг 092) иигэжэ найруулха:

Нэрэ	Мин-сүүд	Бү-лэг	Бүл. хуб	Гарш. статья	Гар. тух.	Түсэб	Бодо-тоор
Буряад Республикын Финансын министрство	092					5740416	5735666,5
Гүрэнэй хүтэлбэри ба нотагай өнһэдын хүтэлбэри	092	01				38990	38955
Гүрэнэй засагай гүйсэдхэхы зургаануудай ажалалга	092	01	03			38990	38955
Түбэй албан газар	092	01	03	037		38990	38955
Албан газарай сални	092	01	03	037	027	29385	29375
Албан газарай гарша	092	01	03	037	029	9605	9580
Промышленность, элсэ хүсэи ба барилга	140	07				72108	73142
Барилга, архитектура	140	07	07	476		72108	73142
Удаан болзороор мүнгэ һомололгын гүрэнэй программанууды бэелүүлгэдэ федеральна бюджетэй мүнгэн	140	07	07	476		72108	73142
Федеральна бюджетдээ дамжуулан үгтэдэг мүнгөөр Россин Федерацины субъектүүдэй ба муниципальна байгууламжануудай бюджетүүдэй федеральна тусхай программанууды бэелүүлгэдэ мүнгэн туһаламжа	140	07	07	476	559	72108	73142
Пуралсал	092	14				95	67
Мэргэжэл нэлгэлэг ба дээншлүүлэгэ	092	14	05			95	67
Мэргэжэл нэлгэлэг ба дээншлүүлгэдэ албан захиргаанай гаршанууд	092	14	05	404		95	67
Мэргэжэл дээншлүүлгын нистигууд	092	14	05	404	269	95	67
Пуралсалай талаар бусад гаршанууд	092	14	07			0	0
Пуралсалай талаар албан захиргаанай бусад гаршанууд	092	14	07	407		0	0
Пуралсалай талаар бусад эмхи зургаанууд ба хэмжээ ябуулганууд	092	14	07	407	272		
Гүрэнэй үри түлээгэ	092	19				171409	149427
Гүрэнэй дотоодын үри түлээгэ	092	19	01			171409	149427
Гүрэнэй доторой үрнин түрээ түлээгэ	092	19	01	460		171409	149427
Гүрэнэй үрнин түрээ түлээгэ	092	19	01	460	330	171409	149427
Гүрэнэй гадаадын үри түлээгэ	092	19	02			0	0
Гүрэнэй гадаадын үрнин түрээ түлээгэ	092	19	02	461		0	0
Гүрэнэй үрнин түрээ түлээгэ	092	19	02	461	330		
Ондоо шатын бюджетүүдэй һангай туһаламжа	092	21				5183039,8	5183960,9
Ондоо шатын бюджетүүдэй һангай туһаламжа	092	21	01			5183039,8	5183960,9
Россин Федерацины нотагай можонуудай бюджетүүдхээ өрөдөг мүнгэн	092	21	01	481		3973697,7	3967786
Россин Федерацины нотагай можонуудта һангай туһаламжын нотагай жаса	092	21	01	481	445	3973697,7	3967786
Бэе бэетээ төсөөлгөөр, тэрэ тоодо засагай бусад шатын зургаануудай абтанан шидхэбэринүүдээр бии болоһон нэмэлтэ гарша хүсэлдүүлэгэ	092	21	01	483		116179,5	123460
Олын нэлогой хубинаа гаргалдаг оршын хэмжээ	092	21	01*	483	358	57580	64860,5
Хүсэлдүүлгэдэ бэе бэетээ төсөөлгө Ондоо шатын бюджетүүдэй хоорондох тоосон	092	21	01	483	358	58599,5	58599,5
Мүнгэн туһаламжа ба гэдхэмжэ	092	21	01	485		1093162,6	1092714,9
РФ-ин субъектүүдэй мүнгэн туһаламжа ба гэдхэмжэ	092	21	01	485	369	802750,6	802302,9
Холын Хойто зүгэй аймагуудай ба гэдхэмжэ адлидхагдаһан нотагауудай хүн зоной болоһон социальна һалбарини ба гэр бийрын-коммунальна ажыхын эмхинүүдэй хэрэг-лэмжэдэ нефть, нефтини зүйлүүдые, гүлншэ ба эдэс хоол (акцинтайһаа бэшинини) худалдан абалга ба шэрэлтэ гүрэнэй талаһаа һомолоһон дэмжэлгэдэ Холын Хойто зүгэй аймагуудай ба гэдхэмжэ адлидхагдаһан нотагауудай мунципальна байгууламжануудта мүнгэн гэдхэмжэ	092	21	01	485	456	290412	290412
Холын Хойто зүгэй аймагуудта ба гэдхэмжэ адлидхагдаһан нотагауудта эдэс хоол (эд бараа) шэрэлтэ гүрэнэй талаһаа дэмжэлгэ	092	30	03	349		5572	5413
Холын Хойто зүгэй аймагуудта ба гэдхэмжэ адлидхагдаһан нотагауудта эдэс хоол (эд бараа) шэрэлтэ гүрэнэй талаһаа дэмжэлгэ	092	30	03	349	228	5572	5413
Холын Хойто зүгэй аймагуудта ба гэдхэмжэ адлидхагдаһан нотагауудта эдэс хоол (эд бараа) шэрэлтэ гүрэнэй талаһаа дэмжэлгэ	092	30	03	349	228	14823	14820
Угэлтэ	092	30	03	349	228	9251	9407
Бусаалга	092	30	03			969202,2	284701,6
Бусад гаршанууд	092	30	01			11353	9809,5

Нөөсэ жасанууд	092	30	01	510		11353	9809,5
Нөөсэ жаса	092	30	01	510	391	11353	9809,5
Бюджетэй урьһаламжа	092	30	03			70549,2	89273,1
Бюджетэй урьһаламжа	092	30	03	514		70549,2	89273,1
Бусад урьһаламжанууд	092	30	03	514	399	70549,2	89273,1
Үгэлтэ	092	30	03	514	399	1356133,5	1366779,7
Нэгдэхэмэл байгууламжануудые эмхидхэлгэдэ "Забайкалессоэкспорт" гэжэ гүрэнэй нэгдэхэмэл предриятида	092	30	03	514	399	2400	2400
муниципальна байгууламжануудта	092	30	03	514	399	811207	805818
нэмэл түхэлэй акционернэ «Н үн» бүлгэмдэ	092	30	03	514	399	22680	22510
Буряад Республикын Хүдөө ажыхын ба эдэс хоолой мин-вэдэ	092	30	03	514	399	120000	120000
Буряад Республикын Элүүрые хамгаалгын министрствэдэ хизаарламал харюусалгатай «Хүдөө ажыхын түб» бүлгэмдэ	092	30	03	514	399	209846,5	209846,5
"Республикын эдэс хоолой корпораци" гэжэ гүрэнэй нэгдэхэмэл предриятида	092	30	03	514	399	5000	5090
нэмэл түхэлэй акционернэ "Улаан-Удын шубуунай фабрика" бүлгэмдэ	092	30	03	514	399	13000	11952
нэмэл түхэлэй акционернэ "Зудинский мелькомбинат" бүлгэмдэ	092	30	03	514	399	2000	2000
нэмэл түхэлэй акционернэ «Бурятэнерго» бүлгэмдэ	092	30	03	514	399	100000	100000
хаамал түхэлэй акционернэ «Улаан-Удын парни сэмбын мануфактура» бүлгэмдэ	092	30	03	514	399	5000	5000
алта олоборилдог предриятинуудта	092	30	03	514	399	60000	60000
Президентин ба Правительствын Захиргаанда дурахаалай дэбтэр хэлбэн гаргалгада	092	30	03	514	399		45
Буряад Республикын Байгаали ашаглаа хэрэгдэхэ талаар гүрэнэй хороһон	092	30	03	514	399		475
нэмэл түхэлэй акционернэ «Селенгинский ЦКК» бүлгэмдэ	092	30	03	514	399		7263,8
бюджетэй урьһаламжа хизаарламал харюусалгатай «Рикон Б» бүлгэмдэ бюджетэй урьһаламжа	092	30	03	514	399		137,8
хүдөө һуурида урьһаламжын хамжаанай хүгжэлтэ ба гэрэй ажыхын дэмжэлтэ	092	30	03	514	399		400
хаамал түхэлэй акционернэ "Белый лебедь" бүлгэмдэ	092	30	03	514	399	5000	4600
бюджетэй урьһаламжа Бусаалга, тэрэ тоодо:	092	30	03	514	399	1285584,3	1277506,6
муниципальна байгууламжанууд	092	30	03	514	399	843383,7	894606
"Республикын эдэс хоолой корпораци" гэжэ гүрэнэй нэгдэхэмэл предрияти	092	30	03	514	399	22677,7	31920,4
нэмэл түхэлэй акционернэ "Бурятэнерго" бүлгэм	092	30	03	514	399	3340	
алта олоборилдог предриятинууд	092	30	03	514	399	135000	60008,2
Хаамал түхэлэй акционернэ «Улаан-Удын парни сэмбын мануфактура» бүлгэм	092	30	03	514	399	22643,3	21604,1
хизаарламал харюусалгатай "Улаан-Удестекло" бүлгэм	092	30	03	514	399	1300	1300
нэмэл түхэлэй акционернэ «Н үн» бүлгэм	092	30	03	514	399	20824,6	17186,2
нэмэл түхэлэй акционернэ "Зудинский мелькомбинат" бүлгэм	092	30	03	514	399	2900	2316,7
- хизаарламал харюусалгатай «Олоборилдогной «Укшум» артель» бүлгэм	092	30	03	514	399	2000	2000
- контрактацин хэлсээнүүдээр хүдөө ажыхын эмхинүүд	092	30	03	514	399	4567,4	4925,3
- нэмэл түхэлэй акционернэ "Птицепром" бүлгэм	092	30	03	514	399	4381,6	4381,6
Буряад Республикын Хүдөө ажыхын ба эдэс хоолой мин-ство	092	30	03	514	399	1118,6	946,9
Буряад Республикын Элүүрые хамгаалгын министрство	092	30	03	514	399	209846,5	209846,5
хизаарламал харюусалгатай «Хүдөө ажыхын түб» бүлгэм	092	30	03	514	399	5000	5000
болзороо урид шэрэлтэ түбэй гуримаар үгтэһэн урьһаламжа	092	30	03	514	399		2232,9
нэмэл түхэлэй ак. "Улаан-Удын шубуунай фабрика" бүлгэм	092	30	03	514	399	1868,6	446,1
Президентин ба Правительствын Захиргаан дурахаалай дэбтэр хэлбэн гаргалгын	092	30	03	514	399		45
Буряад Республикын Байгаали ашаглаа хэрэгдэхэ талаар гүрэнэй хороһон	092	30	03	514	399		475
хүдөө һуурида урьһаламжын хамжаанай хүгжэлтэдэ урьһаламжанууд ба гэрэй хамһууриин ажыхын дэмжэлтэ	092	30	03	514	399		200
БР-кын социально-экономическа хүгжэлгын Федер. программада шэглүүлэгдэһэн мүнгэн зөөри	092	30	03	514	399		15339
бусад урьһаламжануудые бусаалга	092	30	03	514	399	4732,3	2726,7
Бусад доторой бүлгээй хубинуудта хабаатуй бусад гаршанууд	092	30	04	515		187300	185619
Тухай бусад статывида хабаатуй бусад гаршанууд	092	30	04	515	397	5300	3619
Буряад Республикын нийтын һан хүтэлэгын гурим шэрэлтэ пр-мма	092	30	04	521		5300	3619
Нотагай можонуудые хүгжөөхэ талаар федер. тухай программа бэелүүлгэдэ фед. бюджетэй мүнгэн	140	30	04	521	457	182000	182000
Можонуудые хүгжөөхөлгын федер. програ-дые бэелүүлгэдэ мүнгэн гэдхэмжэ	140	30	04	521	457	182000	182000

Экономическа хүгжэлгын ба гадаадын харилсаанай министрствын гаршанууды (министрствын тэмдэг 140) иигэжэ найруулха:

Буряад Республикын Экономикын министрство	140					357645	336925,9
Гүрэнэй хүтэлбэри ба нотагай өнһэдын хүтэлбэри	140	01				26771	25997
Гүрэнэй засагай гүйсэдхэхы зургаануудай ажалалга	140	01	03			26771	25997
Түбэй албан газар	140	01	03	037		26771	25997
Албан газарай сални	140	01	03	037	027	14620	14202
Аппарадай ажал ябуулгада гаргашанууд	140	01	03	037	029	12151	11795
Промышленность, элсэ хүсэи ба барилга	140	07				247883,7	226768,3
Промышленности бусад	140	07	05			34860	34275

Ажахы эрхилэлгье шэнэглэлгэ, шэглэл харуулан хүтэлбэри	140	07	05	302		34860	34275
Ажахы эрхилэлгье шэнэглэлгэ	140	07	05	302	290	3084	3084
Шэглэл харуулан түсэблэлгын гурим нэбтэрүүлгэ	140	07	05	302	290	31776	31191
<i>Промышленности бусад халбаринууд</i>	140	07	05			81106	80246
Гүрэнэй ехэ номололго	140	07	05	302		81106	80246
Тусхай зорилгото мүнгэн туһаламжа ба тэдхэмжэ	140	07	05	302	290	81106	80246
Гээдэнги нотагууды ба хотын гол халбар болодог предприти-нууды гүрэнэй талаана дэмжэлгэ	140	07	05	302	290	9500	9250
Дэбисхэрэй-үйлэдбэрин ба дэбисхэрэй-агропромышленна бэлэ-лүүрүүдэй хабаадагшадта налог дээшлүүлгын түлөө (2001 оной дүнгөөр) үйлэдбэри хүгжөөлгэд мүнгэн туһаламжа	140	07	05	302	290	64826	64826
Буряад Республикын ой модоной-промышленна халбары хүгжөөлгын программа эсэгтэй хүргэлгэ	140	07	05	302	290	180	180
«2002-2004 онуудта нүүрэнэй халбарин байгууламжын хубил-гагдажа байгаа эрхэ байдалта Гусипоозерск хотын экономика ба социальна хүгжэлтэ тогтоон-жоруулга» гэжэ программа	140	07	05	302	290	3000	2750
Буряад Республикын зөөрин эрхэ түхэлжүүлгэ мүнгэн туһаламжа	140	07	05	302	290	3600	3240
<i>Барилга, архитектура</i>	140	07	07			131917,7	112247,3
Бусаалтагүйгөөр гүрэнөө удаан болзорой урьһаламжа	140	07	07	302	198	131917,7	112247,3
Буряад Республикын Правительствын тогтоон хэмжээгэр эхэ номололго	140	07	07	302	198	113067,7	89797,3
Социальна байра	140	07	07	302	198	18850	22450
Транспорт, харгын ажахы, хэлхэ холбоон ба оньһото мэдээсэлэй халбары	140	10				4900	4620
<i>Оньһото мэдээсэлэй халбары (мэдээсэлээр хангалга)</i>	140	10	07			4900	4620
Оньһото мэдээсэлэй түбүүды гүрэнэй талаана дэмжэлгэ	140	10	07	379		4900	4620
Тусхай зорилгото мүнгэн туһаламжа ба тэдхэмжэ	140	10	07	379	075	4900	4620
Оньһото мэдээсэлэй байгууламжа хүгжөөлгэ	140	10	07	379	075	2300	2050
Республикын мэдээсэлэй данса эмхидхэл байгуулга	140	10	07	379	075	2600	2570
Бусад гаршанууд	140	30				78091	79540,6
Бюджетэй урьһаламжанууд	140	30	03			72891	75782,6
Бюджетэй урьһаламжанууд	140	30	03	514		72891	75782,6
Буряад Республикын социаль-экономика хүгжэлгын федеральна программада номололго	140	30	03	514	399	24717	38555
Үгэлгэ	140	30	03	514	399	40617	38555
Бусаалга	140	30	03	514	399	15900	
Коммерческэ банкнуудай түржын хуби хүсэлдүүлэн бусаалга	140	30	03	514	399	45174	29627,6
Нээмэл түхэлэй акционернэ «Иволкон» бүлгэмдэ бюджетэй урьһаламжа	140	30	03	514	399	3000	3000
Хүдөө нотагта урьһаламжын хамжаа хүгжөөлгэ ба үмсын ажахы дэмжэлгэ	140	30	03	514	399	0	4600
үгэлгэ	140	30	03	514	399	5000	4600
бусаалга	140	30	03	514	399	5000	
<i>Бусад бүлгүүдтэ хабаагүй бусад гаршанууд</i>	140	30	04			5200	3758,0
Бусад бүлгүүдтэ хабаагүй бусад гаршанууд	140	30	04	515		315	283
Эд хэрэгсэл гадаадада гаргалгы хүгжөөлгэ	140	30	04	515	290	315	283
2002-2010 онуудта БР-кын тогтууринтай хүгжэлтэдэ шэлжэн орохо хараа шэглэл бэсүүлгэ онол аргууды зохион бэлдэлгэ. Байгаали хамгаалгын хэмжээ ябуулгануудта номололгын ба Байгалай байгаалин дэбисхэртэ нэмэлтэ гаргашанууды хүсэлдүүлэн бусаалгын талаар дуралхалнууды бэлдэлгэ	140	30	04	515	397	1200	
Республикын тоололгын нөөсэ бүридүүлгэ	140	30	04	515	514	3685	3448
Нөөсэлгын жаса	140	30	04	515	514		10,5
Делегацинууды угталгада гаршанууд	140	30	04	515	514		16,5

“делегацинууды угталгада гаршанууд” гэхэн мүртэ “270,0” тоо “253,5” тоогоор хэлгэхэ;

“Гаршанууд бүхыдөө” гэхэн мүртэ “9 118 568,5” тоо “9 125 849,0” тоогоор хэлгэхэ.

Статья 2

Тус Хуули гар табидаган үдэрһөө хүсэндөө орохо ба дары түргэн толилодохо. Буряад Республикын Президент А.В.ПОТАПОВ

Улаан-Үдэ хото
2004 оной декабриин 3
№ 932-III

“2004 ОНОЙ РЕСПУБЛИКЫН БЮДЖЕТ ТУХАЙ” БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ХУУЛИДА ХУБИЛААТАНУУДЫЕ ОРУУЛХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арагай Хурал
2004 оной ноябриин 26-да
баталан абаа

Статья 1

Буряад Республикын 2004 оной январин 8-най 592-III дугаарай “2004 оной республикын бюджет тухай” Хуулида (Буряад Республикын Хуулига шийдхэбэринүүд, № 12, 2003 он, № 1-2, 6-7, 2004; “Бурятия” газетэ, 2004 он, январин 13, февралын 21, июлиин 13, октябриин 6, ноябриин 6) иимэ хубилалтанууды оруулха гэхэл:

1) 1-дэхи статья иигэжэ найруулха:

“Статья 1

10 680 007,5 мянган түхэриг өөрын олзын хэмжээ ба федеральна бюджетдээ 6 390 950,6 мянган түхэриг орохы хараада абан, 2004 оной республикын бюджетды гаршаарнь 10 680 007,5 мянган түхэригөөр баталха.

Республикын бюджетэй оршын диилэлгье 118 820,7 мянган түхэригөөр баталха. Республикын бюджетэй гаршын диилэлгэдэ номололгын арга нөөсөнүүды тус Хуулин 16-дахы хабсаргалтын ёһоор баталха.”;

2) 12-дохи статьягай гурбадахи абзацта “4 752 872,5 мянган түхэриг” гэхэн үгэнүүды “ 4 816 654,5 мянган түхэриг” гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

3) 12.4-дэхи статьягай табатадахи абзацта “174 893,9 мянган түхэриг” гэхэн үгэнүүды “ 174 486,4 мянган түхэриг” гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

4) 12.5-дахы статьягай дүрбэдэхи абзацта “Хубаарилгын гурим” гэхэн үгэнүүды “номололгын гурим” гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

5) 17-дохи статьяда: табатадахи абзацта “Гурим” гэхэн үгын хүүлээр “ба эрхэ нүхэсэлнүүд” гэжэ нэмэхэ; зургаадахи абзацта “24 268,4 мянган түхэриг” гэхэн үгэнүүды “28 368,4 мянган түхэриг” гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ, “33 702,5 мянган түхэриг” гэхэн үгэнүүды “29 602,5 мянган түхэриг” гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

6) 2-дохи хабсаргалта иигэжэ найруулха:

“2004 оной республикын бюджет тухай”
Буряад Республикын Хуулида
2-дохи хабсаргалта

РЕСПУБЛИКЫН БЮДЖЕДЭЙ ОРШО

(мян.түх.)

Гэмдэг	Нэрэ	Хэмжээн
1000000	НАЛОГОЙ ОЛЗО ОРШО	3 847 205.5
1010000	НЭМЭЛТЭ ОЛЗЫН НАЛОГ	2 256 792.0
1010100	Эмхинүүдэй нэмэлтэ олзын налог	869 235.0
1010102	Россин Федерациин можын бюджеттэ оруулагдадаг эмхинүүдэй нэмэлтэ олзын налог	869 235.0
1010200	Хубини юурнуудай олзын налог	1 375 957.0
1010201	Эмхини ажал ябуулгада хубяар хабаадалгаана ашаг бариисын түхэлөөр абтаган хубини юурнуудай олзын налог	10 021.0
1010202	Россин Федерациин налог түлэгшэ болодоггүй хубини юурнуудай олзын налог, хубини жэлэй нэмэлтэ олзын, наймаа гүйлгэхэ зорилготой шүүбэри ба шагналай, урьһаламжын мүнгэнэй ба банкнуудта мүнгэ хадагалһанай түрээһөө абтаган ашаг бариисын түхэлөөр абтадаг олзо оршоһоо бэшэндэнь, мүн хубидаа олзын хэрэг эрхилэгшэдэй олзын налог	1 352,436.0
1010205	Хубидаа олзын хэрэг эрхилдэг юурнуудай олзын налог	13 500.0
1010400	Шуналта нааданай налог	11 600.0
1010402	Россин Федерациин можын бюджеттэ оруулагдадаг шуналта нааданай налог	11 600.0
1020000	ЭД БАРААНАЙ БАТУНА ХАНГАМЖЫН НАЛОГ, ЗҮБШӨӨРЭЛЭЙ БА БҮРИДХЭЛДЭ АБАЛГЫН ТАТАБАРИ	849 404.0
1020200	Акцизтай эдтэ (үрэ бүтээлдэ) ба Россин Федерациин дэбисхэр дээрэ үйлэдбэрлэгдэдэг минеральна түүхэй эдэй зарим янзануудта тохогдодог акциз	1 180 035.5
1020201	Түүхэй эдсэн зүйлһөө нэрэгдэһэн этилэй спирт, тэрэ тоодо: эдэс хоолой түүхэй эдһээ	13 188.0
1020206	Автомобилин бензин	29 830.0
1020211	Дизелин түлшэ	5 043.0
1020212	РФ-и можын ба хаамал захиргаанай-дэбисх. байгууламжын бюджеттэ харгын ажахыда гэжэ ородог дизелин түлшын акцизнаа олзо	61 835.0
1020213	Дизельтэй ба карбюратортай двигателдэ хэдэг тоһон	1 098.0
1020214	РФ-и можын ба хаамал захиргаанай-дэбисх. байгууламжын бюджеттэ ородог дизельтэй моторто хэдэг тоһоной акцизнаа олзо	6 085.0
1020220	Этилэй спиртын 25 процентһээ дээшэ хубитай архин зүйлнүүд (улаан архиһаа бэшэ)	524 108.0
1020221	Үйлэдбэрлэгшын худалдахада, акцизай складта худалдаһан бэшэ	254 405.5
1020222	Үйлэдбэрлэгшын акцизай складта худалдахада	5 281.0
1020223	Үйлэдбэрлэгшын акцизай складһаа худалдахада	264 422.0
1020230	Этилэй спиртын 9-һөө 25 процент хүрэгэр хубитай архин зүйлнүүд (улаан архиһаа бэшэ)	1 458.0
1020231	Үйлэдбэрлэгшын худалдахада, акцизай складта худалдаһан бэшэ	761.0
1020233	Акцизтай складһаа худалдахада	697.0
1020250	Этилэй спиртын 25 процентһээ дээшэ хубитай архин зүйлнүүд (улаан архиһаа бэшэ) 2003 оной тоосооной хубида	11 824.0
1020251	Үйлэдбэрлэгшын худалдахада, акцизай складта худалдаһан бэшэ	
1020253	Акцизтай складһаа худалдахада	
1020330	РФ-и можын ба хаамал захиргаанай-дэбисх. байгууламжын бюджеттэ харгын ажахыда гэжэ ородог автомобилни бензинэй акцизнаа олзо	189 670.0
1020400	Зүбшөөрэлэй ба бүридхэлдэ абалгын татабары	372.0
1020410	Этилэй спирт, спиртын холисотой ба архин зүйлнүүды үйлэдбэрлэхэ ба эрьсэдэ табиһын эрхын түлөө зүбшөөрэлэй татабары	200.0
1020412	Россин Федерациин можын бюджеттэ оруулагдадаг этилэй спирт, спиртын холисотой ба архин зүйлнүүды үйлэдбэрлэхэ ба эрьсэдэ табиһын эрхын түлөө зүбшөөрэлэй татабары	200.0
1020430	Зүбшөөрэлэй ба бүридхэлдэ абалгын бусад татабары	172.0
1020432	Россин Федерациин можын бюджеттэ оруулагдадаг зүбшөөрэлэй ба бүридхэлдэ абалгын бусад татабары	172.0

1020700	Худалдалгын налог (2003 оной тоололгоор ба урда жэлүүдэй үрийн мүнгэнэй хубида)	4 893.0
1030000	ХАМТАРУУЛҮУЛАН ОЛЗЫН НАЛОГ	176 900.0
1030100	Налог тохойгын соморлогдохон гурим хэрэглэлэгтэй нэгэдхэмэл налог	72 709.0
1030110	РФ-н бюджетэй шатануудаар хубаагадаг нэгэдхэмэл налог	72 709.0
1030200	Зарим тэды ажал ябуулгада урид тоолохон олзын нэгэдхэмэл налог	104 036.0
1030300	Хүдөө ажахын нэгэдхэмэл налог	155.0
1040000	ЗӨӨРИЙН НАЛОГ	233 854.3
1040200	Эмхинүүдэй зөөрийн налог	221 480.3
1040600	Предприятинуудай зөөрийн налог (2003 оной тоололгоор ба урда жэлүүдэй үрийн мүнгэнэй хубида)	12 374.0
1050000	БАЙГААЛИЙН НӨӨСӨ АШАГЛАЛГЫН ТҮЛБЭРИ	216 868.0
1050300	Ашагта малтамал олзоборилгын налог	110 611.0
1050320	Юрэнхы ушардаг ашагта малтамал олзоборилгын налог	3 000.0
1050340	Бусад ашагта малтамал олзоборилгын налог	107 611.0
1050500	Уһанай налог	101 961.0
1050800	Амитанай аймаг ба уһанай амита нөөсө	4 296.0
1050801	Амитанай аймагай зүйл ашаглалгын түлбэри	4 296.0
1400000	БУСАД НАЛОГ, СҮҮБЭН БА ТАТАБАРИ	113 387.2
1400300	Федеральна бусад налог	63 603.0
1400303	Автомобилин харгы ашаглагдай түлэдэг налог (урда жэлүүдэй үрийн хубида)	63 603.0
1400400	РФ-н можын налог татабари	49 784.2
1400420	Транспортын налог	49 784.2
1400421	Эмхинүүдэй транспортын налог	23 674.9
1400422	Хубин нюрнуудай транспортын налог	26 109.3
2000000	НАЛОГОЙ БЭШЭ ОЛЗО ОРШО	230 265.0
2010000	ГҮРЭНЭЙ БА МУНИЦИПАЛЬНА МЭДЭЛДЭ БАЙҮУЛАН ЗӨӨРИНӨӨ ГҮ, АЛИ ГҮРЭНЭЙ БА МУНИЦИПАЛЬНА ЭМХИНҮҮДЭЙ АЖАЛ ЯБУУЛГАНАА ОРШО	186 545.3
2010100	Гүрэнэй гү, али муниципальна зөөридэ байһан акцинуудаар жэлэй нэмэлтэ олзо	1 240.0
2010120	РФ-н можын зөөридэ байһан акцинуудаар жэлэй нэмэлтэ олзо	1 240.0
2010200	Гүрэнэй ба муниципальна мэдэлдэ байһан зөөри арендэдэ тушаалгаһаа оршо	63 730.0
2010202	Хогонуудай ба тосхонуудай газарай арендын түлбэри	37 730.0
2010240	Гүрэнэй ба муниципальна мэдэлдэ байһан зөөри арендэдэ тушаалгаһаа бусад оршо	26 000.0
2010400	Орон дотор бюджетэй зээли урьһаламжа үгэлгэһөө үгтэһэн түрээ	55 979.3
2010402	Орон дотор бюджетэй зээли урьһаламжа үгэлгэһөө РФ-н можын бюджеттэ оруулдаг үгтэһэн түрээ	55 979.3
сэлд	Гүрэнэй туһа хангамжаһаа гү, али гарша хүсэлдүүлгэһээ оршо	14 756.0
2010620	Ой модоной жаса ашаглалгаһаа оршо	14 756.0
2010621	РФ-н можын бюджеттэ оруулдаг үндэһөөрн үгтэһэн модоной түлбэрийн доодо хэмжээнһээ дээшэ хубида ой модоной татабари	10 100.0
2010622	РФ-н можын бюджеттэ оруулдаг үндэһөөрн үгтэһэн модоной түлбэрийн доодо хэмжээнһээ дээшэ хубида ой модоной жаса ашаглалгын арендын түлбэри	4 156.0
2010624	РФ-н можын бюджеттэ ородог ой модо ашаглалгын бусад оршо	500.0
2010800	Гүрэнэй ба муниципальна эмхинүүдһээ түлбэри	300.0
2010830	Гүрэнэй ба муниципальна нэгэдхэмэл предприятинуудай налог ба бусад уялгата түлбэри түлэһэнэй удаа үлэдэг нэмэлтэ олзын хубиһаа оршо	300.0
2010832	РФ-н можын байгуулан гүрэнэй нэгэдхэмэл предприятинуудай налог ба бусад уялгата түлбэри түлэһэнэй удаа үлэдэг нэмэлтэ олзын хубиһаа оршо	300.0
2015000	Газарай гүн ашаглалгын түлбэри, тэрэ тоодо бүтээл хубаалгын хэлсээ дүүргэхэдэ	50 540.0
2015010	Россин Федерациин дэбисхэртэ зүбшөөрэлдэ (бонусто) хэлсэгдэһэн тодорхой үйлын болоходо газарай гүн баялиг ашаглалгын нэгэ удаа түлэгдэдэг түлбэри	17 960.0
2015020	РФ-н дэбисхэртэ газарай гүн ашаглахадаа геологийн мэдэсэ ашаглалгын түлбэри	8 185.0
2015030	Россин Федерациин дэбисхэртэ газарай гүн баялиг ашаглаһанай (рентале) саг үргэлжэ оруулдаг "Сахалин-1" ба "Сахалин-2" хэлсээ бэелүүхэдэ ородог түлбэри	395.0
2015600	Тойронхи оршондо муу нүлөө үзүүлэһэнэй түлбэри	24 000.0
2060000	АЛБАН ЗАХИРГААНАЙ ТҮЛБЭРИ БА	30 500.0
2060100	Россин Федерациин МВД-гэй ГИБДД-гэй захиргаанай абадаг татабари (ялаһаа бэшэ)	28 000.0

2064000	РФ-н можын бюджеттэ ородог тодорхой үүргэ дүүргэһэнэй түлөө гүрэнэй эмхинүүдэй абадаг бусад түлбэринүүд	2 500.0
2064020	Тодорхой үүргэ дүүргэһэнэй түлөө гүрэнэй ба муниципальна эмхинүүдэй абадаг бусад түлбэринүүд	2 500.0
2070000	ЯЛЫН ХЭНЭЭЛТЭ, ГАРЗА ТЭХЭРЮУЛГЭ	4 152.0
2070300	Албан захиргаанай яла ба бусад хэнээлтэ, харгыда ябалгын дурим хазгайрууланай ялатай	4 152.0
2070310	Россин Федерациин Налог татабариин министерствын зургаануудай нэхэдэг яла (налогой хуули эбдэһэнэй түлөө зарим тэды налогой янзаар нэхэгдэдэг ялаһаа бэшэндэнь)	1 052.0
2070311	РФ-н Налогой кодексн нэгэдэхи хубин 116,117, 118, 120 (1 ба 2 зүйл), 125, 126, 128, 129, 129.1, 132, 134, 135 (2 зүйл) ба 135.1 статьянуудаар хараалагдаһан налогой хэнээлтын мүнгэн	1 052.0
2070340	Албан захиргаанай бусад яла хэнээлтэнүүд	3 100.0
2070342	РФ-н можын бюджеттэ ородог албан захиргаанай бусад яла хэнээлтэнүүд	3 100.0
2090000	БУСАД НАЛОГОЙ БЭШЭ ОРШО	9 067.7
2090200	Бусад оршо	9 067.7
2090200	РФ-н можын бюджеттэ ородог бусад оршо	9 067.7
3000000	Бусаалтагуй мүнгэ дамжуулга	6,390 950.6
3020000	Бусад бюджетүүдһээ	6,390 950.6
3020110	Ондоо шатын бюджетүүдһээ гарша хүсэлд.	5,333 164.2
3020111	Бюджетэй хангагдасын хэмжээ тэгшээлэгдэ гарша хүсэлдүүлгэ	4,969 506.0
3020113	Нютагай өөһэдн хүтэлбэрийн зургаануудай мэдэлдэ үгтэһэн гэр байрын коммунальна ажахын ба социальна һалбарин объектн. харууһалгаһаа гарза	85 450.0
3020117	РФ-н бюджетэй ба налогой хуулин хубилһан ушарһаа бюджетүүдэй зохистой тоосоо хангаха талаар хэмжээнүүдтэ гарша хүсэлдүүлгэ, тэрэ тоодо алдагдаһан олзо хүсэлдүүлгэ	247 179.2
3020118	Зондо гэр байрын ба комм. түлбэридэ тэдхэмжэ үгэхэ талаар гарша зарим хубидань туһаламжа	31 029.0
3020200	Ондоо шатын бюджетүүдһээ тусхай туһаламжа	629 355.4
	тэрэ тоодо:	
3020239	"Хүүгэдтэй эрхэтэдтэ үгтэхэ гүрэнэй тэдхэмжэнүүд тухай" Федеральна хуули бэелүүлгэдэ тусхай туһаламжа	315 211.0
3020242	"Федеральна гэр байрын политикын үндэһэн тухай" Россин Федерациин хуулида хубилалтанууд ба нэмэлтэнүүдые оруулха тухай" Федеральна хуулитай ба Россин Федерациин хуулин бусад шийдэхбэринүүдтэй зохилдуулан гэр байрын-коммунальна хангамжа түлэхэ талаар хүнгэлэлтэнүүдтэ мүнгэн туһаламжа	108 289.0
3020410	Харгын ажахы номололгодо туһаламжа	18 100.0
3020260	"Алас Дурнын ба Забайкалийн экон. ба соц. хүгжэлтэ" гэнэн федер. программа бэелүүлгэдэ туһаламжа	85 000.0
3020260	Бусад туһаламжа	1,027 555.4
3020300	Хоорондын тоосоогоор абтадаг мүнгэн	86 379.1
3020410	Бусад шатын бюджетһээ абтадаг тэдхэмжэ	342 051.9
	тэрэ тоодо:	
3020411	Холын Хойто зүгэй аймагуудта ба тэдэндэ адлидхагдаһан нютагуудта эд шэрэлгэдэ тэдхэмжэ	193 655.0
3020413	"РФ-да эрэмдэгтэйшүүлэй социальна хамгаалга тухай" Федер. хуули бэелүүлгэдэ тэдхэмжэ, гэр байрын-коммунальна хангамжа түлэхэ талаар хүнгэлэлтэһөө	55,160.0
3020414	Чернобылийн АЭС-тэ аюулай, "Маяк" нэгэдэлдэ усалай ба Семипалатинскын полигондо ядерна туршалгын радиациин нүлөөдэ дайрагдаһан эрхэтэдтэ гэр байрын-коммунальна, хэлхээ холбооной туһа хангамжын, хотын ба хото шадарай нитын транспортта ябалгын хүнгэлэлтэнүүдые хүсэлдүүлгэдэ тэдхэмжэ	792.0
3020440	Хүдөө газарта хүдэлдэг ба байдаг зарим эрхэтэдтэ гэр байрын-коммунальна туһа хангамжа түлэхэдэнь хүнгэлэлтын гаршада тэдхэмжэ	19 544.9
3020440	Харгын ажахын мүнгэ номололгодо тэдхэмжэ	72 900.0
4200000	РФ-н можын тусхай шэглэлтэй бюджетэй жасанууд	137 986.0
1050702	Хото тосхонуудай газарай түлөө налог	111 210.0
1400420	Транспортын налог	21 341.0
1400421	Эмхин транспортын налог	9 804.0
1400422	Хубин нюрнуудай транспортын налог	11 537.0
2090221	БР-н юрэнхы ашаглалай харгынудта хүндэ ашаатай машинын ябалгын түлбэри	2 035.0
2090222	БР-н гол гаталалгын онгосо ашаглалгын түлбэри	2 200.0
2090225	Гарза уридшалан даалга түлэһэнэй олзо	1 200.0
5000000	ОЛЗЫН ХЭРЭГ ЭРХИЛЭЛГЫН БА ОЛЗО АСАРДАГ БУСАД АЖАЛ ЯБУУЛГЫН ОЛЗО ОРШО	192 421.1
	Бүхыдөө олзо	10 798 828.2

3-дахь хабсаргалта иигэжэ найруулха:

«2004 оной республикын бюджет тухай»
Буряад Республикын Хуулида
3-дахь хабсаргалта

Россин Федерациин бюджетүүдэй гаршын ажал үүргын талаар илгэһэн
бүлэгүүдээр ба бүлэгүүдэй хубинуудаар республикын бюджетэй гаршанууд
(мянган түхэриг)

Нэрэ	2004 ондо бүхыдөө гаршанууд	тэрэ тоодо:		
		Үдэр гуршын	Үндэһэн шанарай	Хэрэг- эрхилэгшын ба бусад олзотой ажалыг тоосоогоор гаршанууд
0100 Гүрэнэй хүтэлбэри ба нютагай өөһэдэйн хүтэлбэри	415 943.7	388 179.5	23 003.2	4 761.0
0102 Гүрэнэй засагай хуули гаргадаг (түлөөлэлтын) зургаануудай ажал үүргээ бэсүүлдэг	59 067.2	45 687.0	13 380.2	0.0
0103 Гүрэнэй засагай гүйсэдэхэ зургаануудай үүргээ бэсүүлдэг	246 999.6	242 809.6	2 345.0	1 845.0
0105 Гүрэнэй юрэнхы хүтэлбэридэ бусад гаршанууд	17 579.9	10 301.9	7 278.0	0.0
0105 Федеральна бюджетэй тоосоогоор Россин Федерациин Федеральна Суглаалай Гүрэнэй Дүүмыл депутатуудай ба Федерациин Советэй гешүүдэй ажал ябуулга хангалтада гаршанууд	2 605.0	2 605.0	0.0	0.0
0105 Буряад Республикын Тоололгын танхимай ажал ябуулгыг хангалта	14 974.9	7 696.9	7 278.0	0.0
0107 Россин Федерациин бүрдэлдэ республикын президентын ба Россин Федерациин можон толгойлогшын ажал үүргээ бэсүүлдэг	92 297.0	89 381.0	0.0	2 916.0
0200 Сүүдэй засаг	19 932.2	19 932.2	0.0	0.0
0201 Эхин шатын судьянарай ажал ябуулга хангалта	17 128.2	17 128.2	0.0	0.0
0202 Россин Федерациин можонуудай конституциноно (уставай) сүүдүүдэй ажал ябуулга хангалта	2 804.0	2 804.0	0.0	0.0
0500 Хуули хамгаалгын ажал ябуулга ба гүрэнэй аюулгүйгэ хангалта	329 446.0	311 069.6	17 424.4	952.0
0501 Дотоодын хэрэгүүдэй таһагууд	329 446.0	311 069.6	17 424.4	952.0
тэрэ тоодо: РФ-н МВД-гэй ГИБДД-н захиргаанай абадаг татабарнин тоосоогоор	28 000.0	16 700.0	11 300.0	0.0
0600 Гүнзэгы шэнжэлэл ба эрдэм-техникын дэбжэлтэдэ туһа хүрэлгэ	13 225.0	13 225.0	0.0	0.0
0602 Эрдэм-техникын дэбжэлтын шэнэ онол аргануудыг ба холын хараатай шэгдэллүүдыг харалан бэлдэлгэ	7 000.0	7 000.0	0.0	0.0
Үзэбэри-яармагуудыг үнгэргэлгэдэ гаршанууд	50.0	50.0	0.0	0.0
"Буряад Республикын экономика хүгжэлтын гол шэглэлүүд элшэ хүсэний ашаг үрын талаһаа 2004-2007 онуудта ба саашадаа 2012 он болотор" гэхэн эрдэм-шэнжэлэлгын хүдэлмэридэ номололго	5 675.0	5 675.0	0.0	0.0
Буряад Республикада элшэ хүсэ алмалгын программа	500.0	500.0	0.0	0.0
0700 Промышленность, элшэ хүсэний халбари ба барилга	436 499.3	37 311.6	399 187.7	0.0
0701 Түлишын-элшэ хүсэний халбари	1 652.5	1 652.5	0.0	0.0
Зоной абадаг газар сэнгүүдэй алгасал хүсэлдүүлгэ	1 652.5	1 652.5	0.0	0.0
0705 Промышленностиин ондоо халбаринууд	9 606.6	9 606.6	0.0	0.0
Хого барилгын кадастр байгуулга	309.8	309.8	0.0	0.0
Буряад Республикын барилгын халбаринда сэн тогтоолгын мүнгэний түсэбэй үндэһэ байгуулгада гаршанууд	163.0	163.0	0.0	0.0
Үзэбэри-яармагуудыг үнгэргэлгэдэ гаршанууд	140.0	140.0	0.0	0.0
"Буряад Республикын 1999-2000 онуудта ба 2010 он болотор газарай хүдэлэлгын талаар аюулгүй байдал	862.0	862.0	0.0	0.0
"Холын Хойто зүгэй үсөөн тоото арадуудай 2001 он болотор экономика ба социальна хүгжэлтэ" гэхэн федеральна тусхай программа бэсүүлдэг талаар хэмжээнүүдтэ номололго	31.8	31.8	0.0	0.0
2002-2010 онуудта БР-н тогууртай хүгжэлтэдэ оролгын тусхай программа бэсүүлдэг арга бэлдэхэ ажалда мүнгэ номололго	700.0	700.0	0.0	0.0
Удаанаар мүнгэ номололгын проектүүдыг бэсүүлдэг коммерцэ банкнуудай түрсын хуби хүсэлдүүлгэдэ тэдхэмжэ	7 400.0	7 400.0	0.0	0.0
0707 Барилга, архитектура	399 187.7	0.0	399 187.7	0.0
Буряад Республикын Правительствын хубаарар үндэһэн номололго	149 540.3	0.0	149 540.3	0.0
Хүдөө нютагта социальна барилгануудыг ба инженерно хангалгын зүйлүүдыг барилга	6 639.6	0.0	6 639.6	0.0
Социальна гэр байрада гарша	28 625.0	0.0	28 625.0	0.0
Ипотекын урьһаламжын программаар худалдан абтадаг гэр байрын сэнгэй хубине хүсэлдүүлгэдэ тусхай тэдхэмжэ	2 693.1	0.0	2 693.1	0.0
"Алас Дурнын ба Забайкалийн экономика ба социальна хүгжэлтэ" гэхэн федеральна тусхай программа бэсүүлдэг мүнгэ	85 000.0	0.0	85 000.0	0.0
Бага ГЭС-үүдыг барилгада проектын мүнгэний түсэбэй саарна дансада гарша	2 700.0	0.0	2 700.0	0.0
Республикын больницын хирургийн байшан барилга	15 000.0	0.0	15 000.0	0.0
Хуушан ба усалай туйлда хүрэхэн гэр байраһаа зөөлгэхэ программа	1 844.0	0.0	1 844.0	0.0

Унаар хангалгын ба уһа хаялгын зүйлүүдыг хэблэлгын ба сагай эрилтээр нарижуулгын программа	4 085.7	0.0	4 085.7	0.0
Хуушарһан инженерно холболго соргонуудыг ба коммунальна пешэнгүүдыг хэблэлгын ба сагай эрилтээр нарижуулгын программа	4 624.0	0.0	4 624.0	0.0
Федеральна тусхай программануудыг бэсүүлдэг гаршанууд	79 427.2	0.0	79 427.2	0.0
"Электрон оньһото Росси (2002-2010 онууд" гэхэн федеральна тусхай программа бэсүүлдэг талаар хэмжээнүүдтэ номололго	6 375.3	0.0	6 375.3	0.0
Холын Хойто зүгэй аймагуудһаа зөөһөн эрхэтэдтэ гэр байрын тэдхэмжэ	12 633.5	0.0	12 633.5	0.0
тэрэ тоодо Холын Хойто зүгэй аймагуудһаа 1992 оной январин 1-һээ урид бэшэ зөөһөн эрхэтэдтэ гэр байрын тэдхэмжэ	821.1	0.0	821.1	0.0
0709 Геологийн-бэдэрэлгын хүдэлмэри	26 052.5	26 052.5	0.0	0.0
0800 Хүдөө ажахы ба заһаһа барилга	190 470.8	175 646.4	0.0	14 824.4
0801 Хүдөө ажахын үйлдбэри	117 187.9	117 187.9	0.0	0.0
Шанаржуулан тэжээлэй сэнгэй хуби хүсэлдүүлгэдэ тэдхэмжэ	9 000.1	9 000.1	0.0	0.0
Хүдөө ажахын эмхинүүдтэ, эдсэ хоолой ба буйлуулгын эмхинүүдтэ, хүдөө ажахын үйлдбэри хангадаг эмхинүүдтэ, хүдөө ажахын түүхэй эд худалдан абадаг ба хадгалдаг эмхинүүдтэ, хүдөө ажахын үрэ бүтээлэй үйлдбэри ба худалданга бэсүүлдэг хуулига нюур болонгүй хубидаа олзын хэрэг эрхилэгшэдтэ, нютагай өөһэдэйн хүтэлбэрин зургаануудта жэлэй ажал хэхэдэнь үгтэһэн банкнуудай урьһаламжануудыг ашаглалгын түлбэрин хуби хүсэлдүүлгэдэ тэдхэмжэ	5 734.6	5 734.6	0.0	0.0
Эдсэ хоолой ба хүнэн промышенностиин буйлуулгын эмхинүүдтэ түүхэй эд худалдан абалгада, шубуу ба гахай үсхэбэрилгын эмхинүүдтэ тэжээл худалдан абалгада, эд хэрэглэгшэдэй хамжаануудта түрүүшын ээлжэней эд ба хүдөө ажахын үрэ бүтээл, агнуурин олзоборин зүйл, ургамал ба эмэй түүхэй эд худалдан абалгада гэжэ үгтэһэн банкын урьһа ашаглалгын түлбэрин хуби хүсэлдүүлгэдэ тэдхэмжэ	13 895.0	13 895.0	0.0	0.0
тэрэ тоодо эд хэрэглэгшэдэй хамжаанай эмхинүүдтэ	2 500.0	2 500.0	0.0	0.0
Умын хамжуурын ажахынуудта, тариашанай фермерэй ажахынуудта, хүдөөгэй эд хэрэглэгшэдэй хамжаануудта банкын урьһа ашаглалгын түлбэрин хуби хүсэлдүүлгэдэ, мүн хүдөөгэй эд хэрэглэгшэдэй хамжаануудта Хүгжэлтын жасаһаа урьһа ашаглалгын түлбэрин хуби хүсэлдүүлгэдэ тэдхэмжэ	570.0	570.0	0.0	0.0
Мал ажалай үрэ бүтээлдэ тэдхэмжэ	50 274.5	50 274.5	0.0	0.0
тэрэ тоодо эд хэрэглэгшэдэй хамжаануудта	800.0	800.0	0.0	0.0
Малай тахалда эсрэг хэмжээ ябуулганууд	6 296.2	6 296.2	0.0	0.0
Үйлгэртэ хэрэг дэмжэлгэ	14 793.5	14 793.5	0.0	0.0
Хондой шэнэ үүлтэр байгуулга	400.0	400.0	0.0	0.0
"Ороһон" гэжэ программа	12 381.0	12 381.0	0.0	0.0
"Үржэлтэ газар" гэхэн программа	1 268.0	1 268.0	0.0	0.0
Буряад Республикын заһаһанай ажахын хүгжэлтын программа	100.0	100.0	0.0	0.0
Ургамал аршааха зүйл хэрэгсэл худалдан абалгада, шэрлэгэдэ ба хорото шумуултай тэмсэлгын хэмжээ бэсүүлдэг тэдхэмжэ	2,475.0	2,475.0	0.0	0.0
0802 Газарай нөөснүүд	12 186.2	12 186.2	0.0	0.0
Кадастрэй ба газар эсхэмжэлгын хүдэлмэринүүдыг ябуулга	12 186.2	12 186.2	0.0	0.0
0805 Хүдөө ажахын талаар бусад хэмжээнүүд	61 096.7	46 272.3	0.0	14 824.4
тэрэ тоодо:				
Адуун хүрэг олошоруулга ба шанар найжаруулга эмхидхэхэ талаар туһа хангамжын түлбэри хүсэлдүүлгэдэ тэдхэмжэ	345.2	345.2		
Хүдөөгэй үйлдбэрилэгшэдэй мэдээсэлэй-зүбшэлэй талаар хангалта тэдхэмжэ	1 117.2	1 117.2		
Хүдөө ажахын ургамалнуудай ургасын гарза уридшалан даалсалга	5 320.4	5 320.4		
Хүдөө ажахын үйлдбэрини ажаллагшадтай талаар хангалта	8 122.2	8 122.2		
Гүрэнэй ветеринарийн албанай гарша	46 191.7	31 367.3	0.0	14 824.4
0900 Тойронхи оршон ба байгаалин нөөснүүдыг хамгаалга, уһа уларил шэнжэлгэ, газарай зураг ба геодези	41 091.5	41 091.5	0.0	0.0
тэрэ тоодо:				
0901 Уһанай нөөснүүд	25 967.2	25 967.2	0.0	0.0
0902 Ой модоной нөөснүүд	10 879.0	10 879.0	0.0	0.0
0903 Тойронхи оршон, амитадай ба ургамалай аймаг хамгаалга	2 200.0	2 200.0	0.0	0.0
0906 Тойронхи оршон ба байгаалин нөөснүүдыг хамгаалгын талаар бусад гаршанууд	2 045.3	2 045.3	0.0	0.0
1000 Транспорт, хэлхээ холбоон ба оньһото мэдээсэлэй халбари	36 843.3	34 970.3	1 873.0	0.0
тэрэ тоодо:				
1002 Түмэр харгын транспорт	31 305.3	31 305.3	0.0	0.0
1003 Агаарай транспорт	3 240.0	3 240.0	0.0	0.0
тэрэ тоодо: Баунтын аймаг дотор агаараар ашаа шэрлэгэдэ	1 740.0	1 740.0	0.0	0.0
1006 Хэлхээ холбоон	250.0	250.0	0.0	0.0
тэрэ тоодо:				
Хойто-Байгалай, Муйскын ба Баунтын аймагуудта почто агаарай онгосоор зөөлгэдэ гарша хүсэлдүүлгын тэдхэмжэ	250.0	250.0	0.0	0.0
1007 Оньһото мэдээсэлэй халбари (оньһото мэдээсэлээр хангалта)	2 048.0	175.0	1 873.0	0.0
тэрэ тоодо:				
Мэдээнүүдэй республикын согсоо байгуулга	1 873.0	0.0	1 873.0	0.0

	"Туризм и отдых в Бурятии" гэж гүрэнэй Web-сайт байгуулга	175.0	175.0	0.0	0.0
1100	Дэлгүүрэй хангалгын халбарин хугжэлтэ	2 991.2	2 991.2	0.0	0.0
1101	Бага бизнес ба олзын хэрэг эрхилэлгэ	2 991.2	2 991.2	0.0	0.0
1200	Гэр байрын-коммунальна ажахы	285.0	285.0	0.0	0.0
1203	Коммунальна ажахы тэрэ тоодо:	285.0	285.0	0.0	0.0
	Гэр байрын-коммунальна туна хангамжада тэдхэмжэ дамжуулха хубин данса бэшгүүдые нэбтэрүүлгэ	250.0	250.0	0.0	0.0
	Нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудай мэдэлдэ эзгүй сорго холболгонууды дамжуулгын гарша	35.0	35.0	0.0	0.0
1300	Онсо ушаралта байдалай ба байгаалин усалай хойшолон нэргылэлгэ ба усалдалга	118 999.2	114 327.4	1 671.8	3 000.0
	тэрэ тоодо:				
1302	Онсо ушаралта байдалай хойшолон нэргылэлгэ ба усалдалга	30 750.6	29 778.8	971.8	0.0
1304	Гүрэнэй түймэртэй тэмсэлгын албан	88 248.6	84 548.6	700.0	3 000.0
1400	Эрдэм нуралсал	308 039.6	277 222.2	9 960.8	20 856.6
	тэрэ тоодо:				
1402	Юрэнхы нуралсал	129 324.0	121 931.0	1 445.0	5 948.0
1403	Эхин шатын мэргэжэлэй нуралсал	9 596.0	9 596.0	0.0	0.0
1404	Дунда шатын мэргэжэлэй нуралсал	104 367.6	93 036.0	1 588.0	9 743.6
1405	Шэнэ мэргэжэлээр бэлдэлгэ ба мэргэжэл дээшлүүлгэ	29 371.2	23 726.2	500.0	5 145.0
1407	Эрдэм нуралсалай бусад гарша	35 380.8	28 933.0	6 427.8	20.0
1500	Соёл, искусство ба киногой халбары	139 151.4	113 257.9	11 227.7	14 665.8
1501	Соёл ба искусство	132 777.4	108 887.9	9 223.7	14 665.8
1503	Соёл ба искусствын талаар бусад хэмжээнүүд	6 374.0	4 370.0	2 004.0	0.0
1600	Олондо мэдээсэл тараалгын зүйлнүүд	14 806.1	14 806.1	0.0	0.0
1601	Телевидени и радиодамжуулга	3 000.0	3 000.0	0.0	0.0
1602	Сэтгүүл газетнүүд ба номой хэблэл	11 806.1	11 806.1	0.0	0.0
	тэрэ тоодо:				
	«Буряад үнэн» гэж хэблэлэй байшан	11 006.1	11 006.1	0.0	0.0
	Аймагуудай хэблэлэй ба электрон түхэлэй олоной хэрэгсэлнүүдые дамжэлгэ	800.0	800.0	0.0	0.0
1700	Элүүрые хамгаалга ба бэын тамирай соёл	841 159.4	703 827.4	71 609.7	65 722.3
	тэрэ тоодо:				
1701	Элүүрые хамгаалга	806 903.9	669 751.9	71 609.7	65 542.3
1702	Ариг сэбэрэй-халдабарита үбшэнэй хиналта	40.0	40.0	0.0	0.0
1703	Бэын тамирай соёл ба спорт	34 215.5	34 035.5	0.0	180.0
1800	Социальна политика	368 913.3	339 468.8	25 606.5	3 838.0
	тэрэ тоодо:				
1801	Социальна хангалгын ба ажалаар хангалгын эмхи зургаан	218 900.2	189 615.7	25 606.5	3 678.0
1802	Социальна тунхаламжа	40 499.4	40 499.4	0.0	0.0
	тэрэ тоодо:				
	«О погрешении и похоронном деле» гэһэн федеральна хуули бэелүүлгэдэ мүнгэн	11 987.4	11 987.4	0.0	0.0
	Гүрэнэй алба хаагшадан пенсилд нэмэлтэ	28 512.0	28 512.0	0.0	0.0
1803	Залуучуудай талаар политика	22 620.7	22 460.7	0.0	160.0
1806	Социальна политикын талаар бусад хэмжээнүүд	86 893.0	86 893.0	0.0	0.0
	"Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ луудаг зэбсэгтэ хөмороондо үүргэ зорилгоёо бэелүүлһэн эрхэтэдэй социальна хамгаалгын хэмжээнүүд тухай" Буряад Республикын Хуули бэелүүлгэдэ мүнгэн	771.6	771.6	0.0	0.0
	"Россин Федерацида эрэмдэгтэйшүүлэй социальна хамгаалга тухай" федеральна хуули бэелүүлгэдэ тэдхэмжэ, гэр байрын коммунальна туна хангамжа түлэхэ талаар хүнгэлэлтэнүүдһээ бэшэ	49 000.0	49 000.0	0.0	0.0
	Чернобылин АЭС-тэ аюулай, "Маяк" нэгдэлдэ усалай ба Семипалатинскын полигондо ядерна туршалгын нүлөөдэ дайрагдаһан эрхэтэдтэ гэр байрын-коммунальна, хэлхэ холбооной туна хангамжын, хотын ба хото шадарай нийгын транспортта ябалгын хүнгэлэлтэнүүдые хүсэлдүүлгэдэ тэдхэмжэ	79.0	79.0	0.0	0.0
	"Буряад Республикада олон хүүгэдтэй гэр бүлын зэргэ тухай" Буряад Республикын хуули бэелүүлгэдэ мүнгэн	10 000.0	10 000.0	0.0	0.0
	"Ветеранууд тухай" федеральна хуули бэелүүлгэдэ мүнгэн	27 042.4	27 042.4	0.0	0.0
1900	Гүрэнэй ба муниципальна үри ажаллалга	147 493.6	147 493.6	0.0	0.0
2100	Ондoo бюджетүүдтэ мүнгэн тунхаламжа	6 730 402.3	6 559 943.3	170 459.0	0.0
	тэрэ тоодо:				
	Хүсэлдүүлгын жаса	1 034 940.2	1 034 940.2	0.0	0.0
	тэрэ тоодо:				
	Республикын бюджетэй тоосоогоор:	560 456.6	560 456.6	0.0	0.0
	Харгалзалгада байһан үхибүүдтэ тэдхэмжэ түлэхэлдэ тэдхэмжэ	39 441.6	39 441.6	0.0	0.0
	"Ветеранууд тухай" федеральна хуули бэелүүлгэдэ тусхай тунхаламжа	479 115.0	479 115.0	0.0	0.0
	Нислэлэй үүргэ дүүргэлгэдэ Улаан-Үдэ хотодо тунхаламжа	41 900.0	41 900.0	0.0	0.0
	Федеральна бюджетэй тоосоогоор:	474 483.6	474 483.6	0.0	0.0
	"Россин Федерацида эрэмдэгтэйшүүлэй социальна хамгаалга тухай" федеральна хуули бэелүүлгэдэ тэдхэмжэ, гэр байрын коммунальна туна хангамжа түлэхэ талаар хүнгэлэлтэнүүдһээ бэшэ	6 160.0	6 160.0	0.0	0.0
	"Чернобылин АЭС-тэ усалай хойшолоондо атомой элшэдэ дайруулһан эрхэтэдэй социальна хамгаалга тухай" Россин Федерацин Хуули, "Семипалатинскын полигондо атомой туршалгын хойшолоондо сохюулһан эрхэтэдэй социальна лаб найдуулганууд тухай" ба "Маяк" нэгдэлдэ усалай ба Теча мурэндэ бодос хаялгын хойшолоондо атомой элшэдэ дайруулһан	713.0	713.0	0.0	0.0

	Россин Федерацин эрхэтэдэй социальна хамгаалга тухай" федеральна хуулинууды бэелүүлгэдэ тэдхэмжэ мүнгэ, гэр байрын-коммунальна туна хангамжа, хэлхэ холбооной туна хангамжа, хотын ба хото шадарай харилсаанай нийтын унаада ябалгын түлөө түлэхэ талаар хүнгэлэлтэнүүдые эрхэтэдтэ үгэлгэдэ гарша хүсэлдүүлгэдэ тэдхэмжэ	315 211.0	315 211.0	0.0	0.0
	"Хүүгэдтэй эрхэтэдтэ гүрэнэй тэдхэмжэнүүд тухай" федеральна хуули бэелүүлгэдэ тунхаламжа	108 289.0	108 289.0	0.0	0.0
	"Федеральна гэр байрын политикын үндэһэн тухай" РФ-н Хуулида ба Россин Федерацин бусад хуулида актуудта гэр байрын ба коммунальна туна хангамжа түлэлгын гурим нарижуулха талаар хубидань хубилалтанууд болон нэмэлтэнүүды оруулха тухай" федеральна хуулин ёһоор гэр байрын-коммунальна туна хангамжа түлэхэ талаар хүнгэлэлтэнүүды үгэхэ талаар гарша хүсэлдүүлгэдэ тусхай тунхаламжа	449.8	449.8	0.0	0.0
	«Советск» Союзай Геройнуудай, Россин Федерацин Геройнуудай ба Алдар солын орденной гүйсэд кавалернүүдэй зэргэ тухай" федеральна хуули ба «Социалис Ажалай Геройнуудта ба Ажалай Алдар солын орденной гүйсэд кавалернүүдтэ социальна найдуулга үгэхэ тухай" федеральна хуули бэелүүлгэдэ тусгаар үгэхэ мүнгэн	19 160.4	19 160.4	0.0	0.0
	Хүдөө нотатга хүдэлдэг ба ажаһуудаг эрхэтэдэй зарим бүлэгүүдтэ гэр байрын-коммунальна туна хангамжа түлэхэдэ хүнгэлэлтэ үгэхэ талаар гарша хүсэлдүүлгэдэ тэдхэмжэ	24 500.4	24 500.4	0.0	0.0
	"Политическа харшалалтаһаа хохидогшод тухай" федеральна хуули бэелүүлгэдэ тунхаламжа	4 816 654.5	4 816 654.5	0.0	0.0
	тэрэ тоодо:				
	Сүг мүнгэ һомололгын жаса	302 890.8	302 890.8	0.0	0.0
	Гэр байрын ба коммунальна туна хангамжын түлбэридэ зондо тэдхэмжэ үгэхэ талаар гарша һомололгодо тэдхэмжэ	599 513.1	599 513.1	0.0	0.0
	Коммунальна туна хангамжа түлэлгэдэ тэдхэмжэ	3 432 381.2	3 432 381.2	0.0	0.0
	Ажалай салингай нэмэлтэ тоололгодо тэдхэмжэ	268 784.2	268 784.2	0.0	0.0
	Гарша хаахагүй сэнгээр зондо эд (хүдэлмэри, туна хангамжа) худалдахада бин болодог гэр байрын-коммунальна ажахын эмхинүүдэй гарша хаалгада тэдхэмжэ	1 210.0	1 210.0	0.0	0.0
	Баунтын аймагта санитарна авиацин гарша түлэлгэдэ тэдхэмжэ	12 722.8	12 722.8	0.0	0.0
	Ажал хэдэггүй зондо тэдхэмжэ	28 131.5	28 131.5	0.0	0.0
	Түймэртэй тэмсэлгын хэмжээ ябуулгада тэдхэмжэ	24 636.3	24 636.3	0.0	0.0
	Коммунальна ажахын эмхинүүдэй гарша хаалгада тэдхэмжэ	146 384.6	146 384.6	0.0	0.0
	Хангалгын хогшол хэрэгсэл ба түхээрэлгэ худалдан абалга	163 128.4	163 128.4	0.0	0.0
	Алдагдаһан олзо хүсэлдүүлгэ	27 000.0	27 000.0	0.0	0.0
	Нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаанууды урмашуулгада гарша хүсэлдүүлгэ	90 118.0	90 118.0	0.0	0.0
	Нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудта социальна-соёлой ба гэр байрын-коммунальна халбарин барилганууды дамжуулгада гарша хүсэлдүүлгэ	31 029.0	31 029.0	0.0	0.0
	Гэр байрын ба коммунальна туна хангамжын түлбэридэ зондо тэдхэмжэ үгэхэ талаар гарша зарим хубидань хүсэлдүүлгэдэ тэдхэмжэ	193 655.0	193 655.0	0.0	0.0
	Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ Холын Хойто зүгэй аймагуудай ба тэдэндэ адлидхагдаһан нютагуудай зондой, социальна ба гэр байрын-коммунальна халбарин эмхинүүдэй хэрэглэмжэдэ нефть, нефтин зүйл, түлшэ ба эдэс хоол (акцинтай бэшэ) шэрэлгэдэ гүрэнэй мүнгэн тэдхэмжэ	15 050.0	15 050.0	0.0	0.0
	Социальна халбарин объектиүүдэй ехэ захиарида тусхай мүнгэн	163 482.1	163 482.1	0.0	0.0
	Дулаасуулгын хаһа үнгэргэхэ талаар хэмжээнүүды бэелүүлгэдэ тусхай мүнгэн	7 435.0	0.0	7 435.0	0.0
	Хүдөө нотатга гэр байра барилгада (худалдан абалгада) тусхай мүнгэн	10 423.7	362.5	10 061.2	0.0
	Тусхай програманууды бэелүүлгэдэ тэдхэмжэ	174 486.4	21 523.6	152 962.8	0.0
	Хоорондын тоосоогоор дамжуулагдадаг мүнгэн	3 000.0	3 000.0	0.0	0.0
	"Буряад ороной XXI зуун жэлэй харгынууд" республикын программа бэелүүлгэдэ тэдхэмжэ	752.0	752.0	0.0	0.0
2301	Экономико элсүүлгын бэлдэхэл	407 019.0	327 590.0	72 900.0	6 429.0
2600	Харгын ажахы	-21 442.4	-10 730.2	-75 554.3	64 842.1
3000	Бусад гаршанууд				
	тэрэ тоодо:				
3001	Нөөсын жаса	26 224.6	26 224.6	0.0	0.0
3002	Пунгалта болон һанал хурялганууды үнгэргэлгэ	6 140.8	6 140.8	0.0	0.0
	тэрэ тоодо:				
	Буряад Республикын Арадай Хуралай депутатуудай һунгалтын гаршанууд	1 385.0	1 385.0	0.0	0.0
3003	Бюджетэй урьһан (бюджетдээ ээзилгэ) үгэлгэ	-282 992.4	-203 232.1	-79 760.3	0.0
	тэрэ тоодо:	367 970.9	338 900.0	29 070.9	0.0
	тэрэ тоодо:				
	Нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудта	310 000.0	310 000.0	0.0	0.0
	Коммерческэ банкнуудай түрсын хэмжээнэй хубине хүсэлдүүлгэ	2 919.5	0.0	2 919.5	0.0

Ипотекын урьхаламжын программаар	17 063.0	0.0	17 063.0	0.0
Хүдөө ажахын техникын лизингын гуримаар	7 088.4	0.0	7 088.4	0.0
тэрэ тоодо эд хэрэглэгшэдэй эмхинүүдтэ	4 000.0	0.0	4 000.0	0.0
Хүдөө ажахын техникын лизингын гуримай талаар хүсэлдүүлэн түлбэри	2 000.0	0.0	2 000.0	0.0
Агропромышленна халбарин эмхинүүдтэ үгтэдэг бюджетэй урьхаламжанууд	12 100.0	12 100.0	0.0	0.0
2002-2004 онуудта нүүрхэнэй халбарин эмхидхэл шэнэдхэлгын эрхэ нүхэсэлдэ Гусиноозерск хотын экономика ба социальна хүгжэлтэ тогтониторжуулгын программа	1 000.0	1 000.0	0.0	0.0
Алта мунгэн эдлэлэй предпритинуудта	1 050.0	1 050.0	0.0	0.0
Холын Хойто зүгэй аймагуудта ба гэдээндэ адлидхагдаһан нотагуудта үрэ бүтээл (эд) шэрэлгэдэ гүрэнэй дэмжэлгын нотагай жасаһаа урьхаламжа	14 750.0	14 750.0	0.0	0.0
бусаалга	650 963.3	542 132.1	108 831.2	0.0
тэрэ тоодо:				
Нотагай өөһэдэн хүтэлбэрин зургаануудһаа	350 413.6	350 413.6	0.0	0.0
Удаан болзооро мунгэ һомололгын проектууде һомололгоор	40 369.4	0.0	40 369.4	0.0
тэрэ тоодо:	0.0	0.0	0.0	0.0
Хизаарл. харюус. «Им-лес» бүлгэм	10 000.0	0.0	10 000.0	0.0
Коммерческэ банкуудай түрсын хэмжээнэй хубине хүсэлдүүлгэ	32 902.7	0.0	32 902.7	0.0
Ипотекын урьхаламжын программаар	24 163.4	0.0	24 163.4	0.0
Хүдөө ажахын техникэ лизингын гуримаар абалгаар	11 395.7	0.0	11 395.7	0.0
Алта олзоборилдог халбарине дэмжэлгэдэ үгтэһэн бюджетэй урьхаламжанууд	103 866.9	103 866.9	0.0	0.0
тэрэ тоодо:				
Нээмэл түхэлэй «Байкалбанк» бүлгэм	24 435.9	24 435.9	0.0	0.0
Алта олзоборилдог предпритинууд	79 431.0	79 431.0	0.0	0.0
Хүдөө ажахые дэмжэлгэдэ үгтэһэн бюджетэй урьхаламжанууд	46 956.2	46 956.2	0.0	0.0
тэрэ тоодо:				
Нээмэл түхэлэй «Улан-Удэнская птицефабрика» бүлгэм	1 611.6	1 611.6	0.0	0.0
Хаамал түхэлэй «Улан-Удэнская тонкосуконная мануфактура» бүлгэм	9 788.0	9 788.0	0.0	0.0
Буряад Республикын Хүдөө ажахын ба эдэ хоолой министрствэһэ	2 201.0	2 201.0	0.0	0.0
«Республиканская продовольственная корпорация» гэжэ гүрэнэй нэгэдхэмэл предпритинһаа	17 922.4	17 922.4	0.0	0.0
Эд үгэхэ хэлсээнүүдээр	592.1	592.1	0.0	0.0
Хизаарл. «Сельхозтехцентр» бүлгэм	90.0	90.0	0.0	0.0
Эд хэрэглэгшэдэй хамжаанууд	4 918.0	4 918.0	0.0	0.0
Хүдөө ажахые дэмжэлгэдэ үгтэһэн бюджетэй урьхаламжанууд	5 100.0	5 100.0	0.0	0.0
«Молоко» гэжэ нээмэл акцитай бүлгэм	4 733.1	4 733.1	0.0	0.0
Бюджетэй бусад урьһа зээли	40 895.4	40 895.4	0.0	0.0
Холын Хойто зүгэй аймагуудта ба гэдээндэ адлидхагдаһан нотагуудта үрэ бүтээл (эд) шэрэлгэ гүрэнэй дэмжэлгын нотагай жасаһаа тэдхэмжэ	14 050.0	14 050.0	0.0	0.0
Холын Хойто зүгэй аймагуудта ба гэдээндэ адлидхагдаһан нотагуудта үрэ бүтээл (эд) саһаа урид шэрэлгэдэ 1992-1994 онуудай түблэһэн урьһанай мунгэн	2 492.0	2 492.0	0.0	0.0
«Забайкалсоезспорт» гэжэ гүрэнэй нэгэдх. предприти	1 500.0	1 500.0	0.0	0.0
Нээмэл акцитай «Селенгинский ЦКК» бүлгэм	7 732.9	7 732.9	0.0	0.0
Хаамал акцитай «Белый лебедь» бүлгэм	4 569.2	4 569.2	0.0	0.0
Нээмэл акцитай «Иволкон» бүлгэм	3 000.0	3 000.0	0.0	0.0
Нээмэл акцитай «Хамар-Дабан» бүлгэм	7 551.3	7 551.3	0.0	0.0
3004 Бусад бүлэгүүдтэ оруулагдаагүй гаршанууд	228 448.6	159 430.5	4 206.0	64 812.1
Сэрэгэй комиссарнадууд	27 154.8	27 154.8	0.0	0.0
Делегацинууде угтан абалгада гарша	1 396.0	1 396.0	0.0	0.0
Арадай ажахын эмхинүүдтэ хүтэлбэрилэгшэдые бэлдэлгэдэ гаршанууд	644.0	644.0	0.0	0.0
Ажаллагшадтай талаар бодол бэлүүлгэ	288.0	288.0	0.0	0.0
Үндэһэ яһатанай талаар бодол бэлүүлгэ	1 681.7	1 681.7	0.0	0.0
Ажалаар хангалгын элбхитэ политика	1 083.0	1 083.0	0.0	0.0
"Буряад Республикын курортнууде хүгжөөлгэ" гэхэн программа бэлүүлгэдэ гаршанууд	607.1	607.1	0.0	0.0
"2005 он болотор эрхэ сүлөөгөө хаһуулгын түхэлөөр хэһэгдэһэн зонине ажалаар хангалгада туһаламжа" гэхэн программа бэлүүлгэдэ гаршанууд	740.0	0.0	740.0	0.0
"Сибирин хэлсээн" гэхэн можонууд хоорондын эблэл	395.5	395.5	0.0	0.0
Алас Дурнын ба Забайкалин экономика харилсаанай можонууд хоорондын эблэл	480.0	480.0	0.0	0.0
Гүрэнэй захилай агентствын гарша	4 068.7	3 396.7	170.0	502.0
Буряад Республикын элшэ хүсэ алмаха талаар агентствын гарша	4 233.6	1 212.7	220.9	2 800.0
Хүүгэдэй олон халбарита больницын барилгада үгтэһэн мунгэ бусаалга	7 500.0	7 500.0	0.0	0.0
Гүрэнэй ба муниципальна мэдэлдэ байһан зөөри арендэдэ тушаалгаһаа абтаһан олзын тоосоогоор республикын зөөрин эхэ заһабари	1 145.1	0.0	1 145.1	0.0
Республикын зөөрин ээниие нэлгэлгые эмхидхэхэ ба үнгэргэхэ талаар гаршанууд	1 021.2	1 021.2	0.0	0.0
БР-н дэбисхэр дээрэ гүрэнэй газар илгана ба БР-да хабаатай зөөрин эрхэ албан түхэлэй болгохо талаар гаршанууд	1 787.6	1 787.6	0.0	0.0

XVII – XX зуун жэлнүүдэй архивай данса нэргээлгэдэ гарша	197.1	67.1	130.0	0.0
Республикын мэдээсэлэй тоо бүридхэлгын арга нөөсэ бүрилдүүлгэ	2 099.9	2 099.9	0.0	0.0
БР-н нотагуудай мунгэн сан хүтэлэлгын гурим хубилгаха программа	5 789.7	3 989.7	1 800.0	0.0
"Тусхай программануудай нэгэдхэмэл дирекци" гэжэ гүрэнэй эмхи зургаанда гарша	4 165.2	4 045.2	0.0	120.0
Сангай аша тала хамгаалха адвокатуудай ажалай түлбэри	80.0	80.0	0.0	0.0
Гүрэнэй ба муниципальна алба хаагшадые шэнэ мэргэжэлээр бэлдэлгэдэ ба мэргэжэлын дээшлүүлгэдэ гарша	885.7	885.7	0.0	0.0
Нютагай тусхай марканууде бэлдэлгэдэ ба тусхай хамгаалгын хэмжээ бэлүүлгэдэ гаршанууд	31 690.1	0.0	0.0	31 690.1
Хүдэлхэгүй зөөрин техникискэ дансалалгын ба бүридхэлдэ абалгын талаар гүрэнэй эмхи зургааниие байгуулгын гарша	29 700.0	0.0	0.0	29 700.0
Экономикын эмхидхэл ондоо болгохо гарша	100.0	100.0	0.0	0.0
РФ-н Тоололгын танхимай зууршалгаар федеральна мунгэ зааһан соонь бэшэ ашаглалгын түлөө яла түлэлгэдэ гарша	2 435.5	2 435.5	0.0	0.0
Шэглэл харуулан хүтэлбэрин гурим нэбтэрүүлгэдэ гарша	100.0	100.0	0.0	0.0
Гүрэнэй мэдэлдэ зөөри нээмэл акцитай АК "Байкалбанк" бүлгэмэй акциин түхэлөөр абалгада гарша	79 979.1	79 979.1	0.0	0.0
БР-н Правительствын ба РФ-н Налогой ба бусад татабарин талаар министрствын Буряадтахи захиргаанай харилсалгын хэлсээгээр ("БР-н "2004 оной республикын бюджет тухай" Хуулин 36-дахы статьягай ёһоор) гаршанууд	15 000.0	15 000.0		
Ашаг үрэтэ технологинуудай түб	2 000.0	2 000.0	0.0	0.0
3005 Аяншалга	736.0	706.0	0.0	30.0
3130 Бюджетэй тусхай харгын жаса	137 986.0	137 986.0	0.0	0.0
тэрэ тоодо: нөөсын жаса	5 000.0	5 000.0	0.0	0.0
Бүхыдөө	10 680 007.5	9 750 746.8	729 369.5	199 891.2

8) 4-дэхи хабсаргалта иигэжэ найруулаха:

"Республикын 2004 оной бюджет тухай" Буряад Республикын Хуулида 4-дэхи хабсаргалта

Республикын бюджетэй албан халбарин талаар илгарһан гаршанууд

НЭРЭ	Тэмдэг			Хэмжээн
	Ажал үүргын гаргаш-илгаа	Тусхай зорил. гаргаш-илгаа	Албан зург. гарг. илгаа	
Буряад Республикын Арадай Хурал	0102	000	000	59 067 2
Гүрэнэй засагай хуули зохиолгын (түлөөлэлгын) зургаануудай ажаллаг	0102	000	000	59 067 2
Россин Федерациин нот аг можын хуули зохиолгын (түлөөлэлгэ) засагай т олгойлогшын салин	0102	021	009	879 2
Түлөөлэлгын гаргашанууд	0102	021	028	250 0
Россин Федерациин нот аг можын хуули зохиолгын (түлөөлэлгэ) засагай гшүүдэй салин	0102	023	032	23 675 3
Албан газарай салин	0102	025	027	13 352 5
Албан газарай аж ал ябуулгада гарша	0102	025	029	20 910.2
Буряад Республикын Тоололгын танхим	0105	048	000	14 974.9
Албан газарай салин	0105	048	027	4 723.7
Албан газарай аж ал ябуулгада гаргашанууд	0105	048	029	10 251.2
Буряад Республикын Президентын болон Правительствын Захиргаан	000	000	000	100 549 4
Россин Федерациин бүридхэлдэ ородог республикын президентын ба Россин Федерациин нот аг можын захиргаанай т олгойлогшын салин	0107	002	002	678 0
Албан газарай салин	0107	004	027	48 272 0
Албан газарай аж ал ябуулгада гарша	0107	004	029	43 347 0
Федеральна мунгэнэй тоосоогоор Россин Федерациин Федеральна Суглаанай Гүрэнэй Дүүмын депутатуудай ба Федерациин Советэй гшүүдэй ажал ябуулга хангалгада гарша	0105	039	397	2 605 0
Ондоо янзын гаршада хабадуулагдаагүй бусад гаршанууд	0105	039	397	2 605 0
Экономико элсүүлэн бэлдэлгэдэ мунгэн зөөри	2301	500	380	752 0
Экономико элсүүлэн бэлдэлгэ	2301	500	380	752 0
Делегацинууде угталгын гарша	3004	515	397	1 396 0
Ондоо янзын гаршада хабадуулагдаагүй бусад гаршанууд	3004	515	397	1 396 0
Арадай ажахын эмхинүүдтэ хүтэлбэрилэгшэдые бэлдэлгын гарша	3004	515	397	644 0
Ондоо янзын гаршада хабадуулагдаагүй бусад гаршанууд	3004	515	397	644 0
Гүрэнэй ба муниципальна алба хаагшадые бэлдэлгэдэ, шэнэ мэргэж элдэ бургалгада ба мэргэж эльен дээшлү үлгэдэ гаргашанууд	3004	515	397	885 7
Ондоо янзын гаршада хабадуулагдаагүй бусад гаршанууд	3004	515	397	885 7
Үицэһэ яһат аялг полит икын гол бодомж о бөлү үлгэ	3004	515	397	1 681 7
Ондоо янзын гаршада хабадуулагдаагүй бусад гаршанууд	3004	515	397	1 681 7
Аж аллагшадт а хабаат ай полит икын гол бодомж о бөлү үлгэ	3004	515	397	288 0
Ондоо янзын гаршада хабадуулагдаагүй бусад гаршанууд	3004	515	397	288 0
Буряад Республикын Экономика хүгжөөлгын ба гададын харилсаанай министрство	000	000	000	317 105,0
Албан газарай салин	0103	036	027	25 327,8
Албан газарай аж ал ябуулгада гарша	0103	036	029	6 846,7
«Элшэ хүсэней ашаг урын т алаар 2004-2007 онуудт а ба саашадань 2012 он хүрэт эр Буряад Республикын ургалт ын гол шэглэлнүүд» гэхэн эрдэм-шэж элэлгын хүдэлмэридэ һомололго	0602	281	216	5 675,0
Эрдэм-шэж элэлгын, т уриалгын-хабсаргалгын бусад хүдэлмэри	0602	281	216	5 675,0

Улаан болзороор боломолын проект нүүдм бөлуулгэдэ эмхинуудт э коммерческэ банкуудай зээлийн т урсын хуби хусэдүүдэн т үлбэринүүд	0705	302	463	7 400,0
Хабладуулагдан урьһаламж ануудай талаар түрсэдэ үүнгэн т эдхэмж э	0705	302	463	7 400,0
Доройт олон һуурин газарнуудт а гүрэнэй т алаһаа т эдхэмж э	1101	381	463	1 491,2
Тусхай зорилгот о т эдхэмж э ба т уһаламж а	1101	381	463	1 491,2
Буряад Республикын 2002-2010 онуудт а т огт ууриг ай хүгж элт эдэ оролын т усхай программа бөлуулгын арга бэлдхэ т алаар худалмэридэ боломолго	0705	302	290	700,0
Тусхай зорилгот о т эдхэмж э ба т уһаламж а	0705	302	290	700,0
«Хойт о зүгэй үсөөн т оот о арадуудай 2011 он болот ор экономикаческа ба социальна хүгж элт э» гэхэн федеральна т усхай программа бөлуулгэдэ гарша	0705	302	290	31,8
Буряад Республикын Правит елст вын хубааряар сэхэ боломолго	0707	313	198	149 540,3
Бусагдахагүй үндхэн дээрэ гүрэнэй сэхэ боломолго	0707	313	198	149 540,3
Социальна гэр байра барилгада гаргашанууд	0707	313	198	28 625,0
Бусагдахагүй үндхэн дээрэ гүрэнэй сэхэ боломолго	0707	313	198	28 625,0
«Хойт о зүгэй үсөөн т оот о арадуудай 2011 он болот ор экономикаческа ба социальна хүгж элт э» гэхэн федеральна т усхай программа бөлуулгэдэ гарша	0707	638	198	1 150,0
Холын Хойт о зүгэй аймагуудһаа ба т эдэндэ адлидхагдаһан нот агуудһаа зөөж э байһан эрхэт эдт э гэр байрын т эдхэмж э	0707	633	761	12 633,5
«Холын Хойт о зүгөө ба т эдэндэ адлидхагдаһан нот агуудһаа зөөж э байһан эрхэт эдт э гэр байрын т эдхэмж э» гэхэн федеральна хуули бөлуулгын талаар хэмж ээнууд	0707	633	761	12 633,5
Т эрэ т оодо 1992 оной январин 1-һээ урид бэшэ Хойт о зүгөө нууһан эрхэт эдт э т эдхэмж э	0707	633	761	821,1
«Онһот о Росси (2002-2010 онууд) гэхэн федеральна т усхай зорилгот о программа бөлуулгын талаар хэмж ээнууды боломолго	0707	672	198	14 800,3
Республикын мэдээсэл дамж уулха уг аһат а онһо байгуула	1007	371	230	1 873,0
Онһот о мэдээсэл хангалгы гүрэнэй дамж элгэ	1007	371	230	1 873,0
«Буряад орондо аяншалга ба амаралта» гэхэн гүрэнэй Web-сайт байгуула	1007	371	230	175,0
Онһот о мэдээсэл хангалгы гүрэнэй дамж элгэ	1007	371	230	175,0
«Бага олзын хэрэг эрхизлэгэ дамж элгэ ба хүгж өөлтэ» гэхэн программа	1101	522	290	1 500,0
Ондоо янзын гаршада хабладуулагдангүй бусад гаршанууд	1101	522	290	1 500,0
«Хойт о зүгэй үсөөн т оот о арадуудай 2011 он болот ор экономикаческа ба социальна хүгж элт э» гэхэн федеральна т усхай программа бөлуулгэдэ гарша	2101	485	290	623,7
Бюдж эдэй урьһаламж анууд	3003	514	399	-65 786,6
Орон дог орой бюдж эдэй бусад урьһаламж анууд (бюдж эдһээ зээлтэ)	3003	514	399	3 919,5
Коммерческэ банкуудай т урсын хуби хусэдүүдэн т үрлэгэ	3003	514	399	2 919,5
Нүүрһэнэй халбарн хубилгаха эрхэ нүхсэддэ Гусинозерск хотын экономикаческа ба социальна хүгж элт э т огт онж оруулгын 2002-2004 онуудай программа	3003	514	399	1 000,0
Орон дог орой бюдж эдэй урьһаламж анууды (бюдж эдһээ зээлтэ) бусаалга	3003	514	399	69 706,1
Улаан болзороор боломолын проект нүүдт э боломолго	3003	514	399	30 369,4
Коммерческэ банкуудай т урсын хуби хусэдүүдэн т үрлэгэ	3003	514	399	32 902,7
Бюдж эдэй бусад урьһаламж анууд (зээлтэ)	3003	514	399	3 000,0
Хүдөөгэй эд хэрэгсэлж вын хамж ануудыар	3003	514	399	3 434,0
Республикын т оо бүрих элгэй мэдээ сүлгуула	3004	515	397	2 099,9
Ондоо янзын гаршада хабладуулагдангүй бусад гаршанууд	3004	515	397	2 099,9
Нюг аг можын т усхай т эмдэг бэлдэлгэдэ, хадагалалгада болон байрадань хүргэлгэдэ ба хамгаалгын т усаар хэмж ээнууды бөлуулгэдэ гарша	3004	515	397	31 690,1
Ондоо янзын гаршада хабладуулагдангүй бусад гаршанууд	3004	515	397	31 690,1
«Тусхай зорилгот о программануудай нэгдхэмэлт дирекци» гэж э гүрэнэй эмхи зургаанай гарша	3004	515	397	4 165,2
Ондоо янзын гаршада хабладуулагдангүй бусад гаршанууд	3004	515	397	4 165,2
«Буряад Республикада курорт нуудай хүгж элт э» гэхэн республикын т усхай зорилгот о программа	3004	515	397	607,1
Ондоо янзын гаршада хабладуулагдангүй бусад гаршанууд	3004	515	397	607,1
«Буряад Республикада аяншалгын хүгж элт э» гэхэн республикын т усхай зорилгот о программа	3004	515	397	736,0
Аяншалга гүрэнэй зүгөө дамж элгэ	3004	515	397	736,0
«Алас-Дурна Зүгэй ба Забайкалин экономикаческа ба социальна хүгж элт э» гэхэн федеральна программа бөлуулгэ	0707	672	198	85 000,0
Бусагдахагүй үндхэн дээрэ гүрэнэй сэхэ боломолго	0707	672	198	85 000,0
Экономико шэнхдхэлгын гарша	3004	515	397	100,0
Ондоо янзын гаршада хабладуулагдангүй бусад гаршанууд	3004	515	397	100,0
Шэглэл харуулан хүт элбэригын гурим нөбт эрүүлгэ	3004	515	397	100,0
Ондоо янзын гаршада хабладуулагдангүй бусад гаршанууд	3004	515	397	100,0
Буряад Республикын Промышленностиин, үйлдбэри хангалгын халбарин ба технологиин министерство	000	000	000	51 551,6
Россин Федерациин нот аг можын гүйсэдхы засагай т олгойлогшын ба т эрэнэй орлогоонорой салн	0103	034	033	514,8
Албан газарай салн	0103	036	027	4 488,2
Албан газарай аж аяюулагда гаргашанууд	0103	036	029	477,2
Буряад Республикада элшэ хүсэ алмалгын программа	0602	281	216	500,0
Эрдэм-шнж элэлгын, т уршалгын-хабаралгын бусад хүдлэмэри	0602	281	216	500,0
Үзэх элэн-яармагууды үнэргэлгэдэ гаргаша	000	281	216	50,0
Эрдэм-шнж элэлгын, т уршалгын-хабаралгын бусад хүдлэмэри	0602	281	216	50,0
Хүн зондо худалдагдадаг т үлшын (газай) сэнгүүдэй алгасал хусэдүүдэ	0701	293	441	1 652,5
Россин Федерациин нот аг мож онуудт а газар хангадаг эмхинуудэй зондо үзүүдэг т уһа хангамж ада мүнэн т эдхэмж э	0701	293	441	1 625,5
Үзэх элэн-яармагууды үнэргэлгэдэ гаргаша	0705	302	290	140,0
Тусхай зорилгот о т эдхэмж э ба т уһаламж а	0705	302	290	140,0
Бага ГЭС-үүдэй барилгада проект вын-мүнэнэй т үсэбай дансын т үлбэри	0707	313	198	2 700,0
Бусагдахагүй үндхэн дээрэ гүрэнэй сэхэ боломолго	0707	313	198	2 700,0

Хот о шадарай т үмэр замаар шэрэлгэдэ гарша хусэдүүдэ	1002	370	290	31 305,3
Тусхай зорилгот о т эдхэмж э ба т уһаламж а	1002	370	290	31 305,3
Агаараар зонне шэрэлгэдэ гарша хусэдүүдэ	1003	373	290	3 240,0
Тусхай зорилгот о т эдхэмж э ба т уһаламж а	1003	373	290	3 240,0
Т эрэ т оодо: Баунт вын аймаг дот ор агаараар зонне шэрэлгэдэ	1003	373	290	1 740,0
Тусхай зорилгот о т эдхэмж э ба т уһаламж а	1003	373	290	1 740,0
Хойт о-Байгалай, Муйскын ба Баунт вын аймагуудт а агаараар почт о зөөлгын гарша хусэдүүдэдэ үгт эхэ мүнэн	1006	377	290	250,0
Тусхай зорилгот о т эдхэмж э ба т уһаламж а	1006	377	290	250,0
Элшэ хүсэ алмалгын т ехнологийн т үб	3004	522	397	2 000,0
Ондоо янзын гаршада хабладуулагдангүй бусад гаршанууд	3004	515	397	2 000,0
Элшэ хүсэ алмалгын агенст вын аж аябуула	3004	515	397	4 233,6
Ондоо янзын гаршада хабладуулагдангүй бусад гаршанууд	3004	515	397	4 233,6
Буряад Республикын Элүүры хамгаалгын министерство	000	000	000	878 417,0
Албан газарай салн	0103	036	027	4 567,0
Албан газарай аж аяюулагда гаргашанууд	0103	036	027	470,0
Семашкын нүрэмж эт э республикын больницын хирургийн байшан барилга	0707	313	198	15 000,0
Бусагдахагүй үндхэн дээрэ гүрэнэй сэхэ боломолго	0707	313	198	15 000,0
«Социальна шнж эт эй үбизнүүды хэрэгсэлгэ ба т эмсэлэ» гэхэн федеральна т усхай программа бөлуулгэдэ гарша	0707	649	738	1 000,0
Тусхай дунда шат вын буралсалай эмхн зургаанууд	1404	400	268	39 282,8
Хүдөө һууринда аж аһуудга ба аж алладаг зарим бүлэг эрхэт эдэй гэр байрын-коммунальна т уһа хангамжын т үлбэрин т алаар хүнгэлгэт э хусэдүүдэдэ Россин Федерациин нот аг мож онуудай ба муниципальна байгууламж ануудай бюдж едүүдэй гаргашанууд	1407	515	386	162,5
Буралсалай эмхи зургаанууд ба аж аллага-шад мэрэгж элгэшлүүдхэ т алаар курснууд	1405	400	270	10 990,8
Больницанууд, нарийлалгын байшанууд, клиникэнууд, госпит алынууд	1701	400	300	521 802,5
Поликлиникэнууд, амбулат оринууд, үбизэ т анилгын т үбүүд	1701	430	301	11 153,0
Шуһа эюудгэст анинууд	1701	430	303	17 162,0
Уушханай хангадат ай үбизнт эней санат оринууд	1701	430	306	38 816,0
Элүүры хамгаалгын халбарига бусад эмхи зургаанууд ба хэмж ээ ябууланууд	1701	430	310	189 915,4
Тусхай зорилгот о программанууд	1701	522	397	27 360,0
Коммунальна туһа хангамжын түлбэри	1701	515	386	695,0
Хүдөө һууринда аж аһуудга ба аж алладаг зарим бүлэг эрхэт эдэй гэр байрын-коммунальна т уһа хангамжын т үлбэрин т алаар хүнгэлгэт э хусэдүүдэдэ Россин Федерациин нот аг мож онуудай ба муниципальна байгууламж ануудай бюдж едүүдэй гаргашанууд	1701	515	386	695,0
Ариг сөбөрэй-халдабаригт а үбизнөө хэрэгсэлгын хиналт а	1702	432	312	40,0
Халдабаригт а үбизнт эй т эмсэхэ т алаар хэмж ээ ябууланууд	1702	432	312	40,0
Буряад Республикын Соёлой министерство	000	000	000	185 761,9
Албан газарай салн	0103	036	027	3 735,0
Албан газарай аж аяюулагда гаргашанууд	0103	036	029	709,0
«Соёл» гэж э федеральна т усхай программа бөлуулгэдэ гарша	0707	631	711	2 000,0
Хүйбүүдт эй хургуулиһаа гадуур хүдлэмэри ябууддаг эмхи зургаанууд	1402	400	264	1 634,0
Тусхай дунда буралсалай эмхинууд	1404	400	268	36 500,2
Буралсалай эмхи зургаанууд ба аж аллага-шад мэрэгж элгэшлүүдхэ курснууд	1405	400	270	2 032,3
Соёл ба искусствэ вада албан халбарин гаргашанууд	1501	410	000	38 253,0
Теат рнууды, концерт вын эмхинууды ба наада т оглоной бусад эмхинууды гүрэнэй т алаһаа дамж элгэ	1501	411	000	72 384,3
Соёлой ба искусствэ вын халбарига албан захиргаанай бусад гаргашанууд	1501	412	000	22 140,1
Нюг аг можын т усхай зорилгот о программа-нуудай бөлуулгэдэ Россин Федерациин нот аг онуудай бюдж едүүдэй мүнэн	1503	522	000	6 374,0
Буряад Республикын Буралсалай ба эрдэм ухаанай министерство	000	000	000	230 410,1
Албан газарай салн	0103	036	027	8 005,0
Албан газарай аж аяюулагда гаргашанууд	0103	036	029	162,0
Түрүү т ехнологичууды ба эрдэм-т ехникын дэбж элт вын т үрү ушын ээлж ээней шэглэлүүды харалан бэлдэлгэ	0602	281	216	7 000,0
Эрдэм-шнж элэлгын, т уршалгын-хабаралгын бусад хүдлэмэри	0602	281	216	7 000,0
«Россин үхнүүд» гэж э федеральна т усхай программа бөлуулгэдэ гарша	0707	640	733	7 000,0
Пургуулинууд-хүү гэдэй сээршүүд, экин, хусэд бэшэ дунда ба дунда хургуулинууд	1407	522	397	15 445,0
Тусхай хургуулинууд	1402	400	261	11 542,7
Инт ерият - хургуулинууд	1402	400	263	70 993,7
Коммунальна т уһа хангамжын хүнгэлгэт энуудэй т үлбэри	1407	515	386	281,0
Хүдөө һууринда аж аһуудга ба аж алладаг зарим бүлэг эрхэт эдэй гэр байрын-коммунальна т уһа хангамжын т үлбэрин т алаар хүнгэлгэт э хусэдүүдэдэ Россин Федерациин нот аг мож онуудай ба муниципальна байгууламж ануудай бюдж едүүдэй гаргашанууд	1407	515	386	281,0
Хүйбүүдт эй хургуулиһаа гадуур хүдлэмэри ябууддаг эмхи зургаанууд	1402	400	264	45 213,7
Тусхай т ехническэ мэрэгж элэй үчилшинууд	1403	400	267	9 716,0
Тусхай дунда буралсалай эмхи зургаанууд	1404	400	268	28 464,2
Буралсалай эмхи зургаанууд ба аж аллага-шад мэрэгж элгэшлүүдхэ курснууд	1405	400	270	16 238,4
Буралсалай талаар бусад эмхи зургаанууд ба хэмж ээ ябууланууд	1407	400	272	10 408,4
Буряад Республикын Ажалай ба социальна хүтэлгын министерство	000	000	000	369 498,6
Албан газарай салн	0103	036	027	14 046,0
Албан газарай аж аяюулагда гаргашанууд	0103	036	029	2 055,0
«Россин үхнүүд» гэхэн федеральна т усхай программа бөлуулгэдэ гарша	0707	640	726	4 000,0
Хүү гэдэ ба эдиршүүды элүүрж үүлхэ т алаар хэмж ээ ябуулануудт а боломолго	1407	400	319	3 105,0
Хүн зоной гэрт энэ социальна т уһаламж а үзүүдэг нот агай т үбүүд ба т аһагууд	1801	440	318	5 389,3
Наһаг аал ба эрдэмд бэт эй зоной инт ерият -байшанууд	1801	440	321	1 232,0
Эрдэмдт эйшүүды хургадаг эмхи зургаанууд	1801	440	323	51 033,0
Социальна полит икын т алаар бусад эмхи зургаанууд ба хэмж ээ ябууланууд	1801	440	323	51 033,0
Пенси болон т эдхэмж э т үлгэдэ	1802	442	326	40 499,4

Гүрнэй алба хаагшдаг пенсионууд э нэмэлт э	1802	442	326	28 512,0
«Хүдөөлэгэ ба хүдөөлүүлгын хэрэг т ухай» Федеральна хуули бөелүүлгэд үгт эхэ мүнэн	1802	442	326	11 987,4
«Вет еранууд т ухай» Федеральна хуули бөелүүлгэд үгт эхэ мүнэн	1806	498	000	27 042,4
«Буряад Республикада олон үхибүүдтэй гэр булын эрхэ зэргэ т ухай» Федеральна хуули бөелүүлгэд үгт эхэ мүнэн	1806	515	000	10 000,0
«Буряад Республикын дэбихэр дээрэ аж ануудаг зэбсэгт э хөмороной эрхэ байдалда даабари дүүргээн эрхэт эдье социальна т алаар хамгаалха хэмжээнүүд т ухай» Буряад Республикын Хуули бөелүүлгэд үгт эхэ мүнэн	1806	498	000	771,6
«Россин Федерацияда эрмэдэгтэйшүүдье социальна т алаар хамгаалга т ухай» Федеральна хуули бөелүүлгэд э гдэхэмжэ, гэр байрын-коммунальна т уха хангамжын хүнгэлэгт энүүдхэ бэлгэцэнь	1806	489	000	49 000,0
Чернобылин АЭС-т э. «Маяк» гэлэн үйлдбэрин нэгдэлэй усалда ба Семипалатинскын полигон дээрэ ядерн-коммунальна т уха хангамжын хэлхэ холбооной, хотын ба хот о шадархи унаагаар ябалгын т үлбэрин хүнгэлэгт энүүдье хүсэлдүүлгэд Россин Федерацийн нэг аг мож онуудай ба муниципальна байгууламж а-нуудай бодж едүүдэй гаргашнууд	1806	489	000	79,0
Буряад Республикын Хүдөө ажахын ба эдээ хоолой министерство	000	000	000	196 765,0
Албан газарай салин	0103	036	027	11 000,0
Албан газарай аж алуулгада гаргашнууд	0103	036	029	2 718,0
Хүдөө нэг агүүдт а социальна ба нж енернэ хангамжын объект нүүдье барилда	0707	000	000	6 639,6
Бусаагдахагүй үндэһэн дээрэ гүрнэй эхэ номололоноуд	0707	313	198	6 639,6
«2010 он болог ор хүдөө бууринай социальна хүгж элт э» гэлэн федеральна т усхай программа бөелүүлгэд гарша	0707	313	198	7 000,0
Хүдөө аж ахын үйлдбэри	0801	000	000	117 187,9
Мал аж ахын үрэ бүт элдэ т эдхэмжэ	0801	340	210	50 274,5
Мал аж ахын фермэнүүдт э ба шубуунай фабрикануудт а шанарж уулан т эж элт худалдан абалгада мүнэн т ухаламж а	0801	340	222	9 000,1
Үүлт эрт э мал аж ахыда ба һайн үрэхэ хүрэнэ ургуулгада хэмжэ ээ ябуулануудье номололо	0801	340	217	14 793,5
Хонидой шэнэ үүлт эр бин болгошо	0801	340	290	400,0
Тусхай зорилгот о т эдхэмжэ э ба т ухаламж а	0801	340	290	400,0
Буряад Республикын заганаанай аж ахы хүгж өөлгын программа	0801	340	290	100,0
Тусхай зорилгот о т эдхэмжэ э ба т ухаламж а	0801	340	290	100,0
«Орооһон» гэж э программа	0801	341	290	12 381,0
Тусхай зорилгот о т эдхэмжэ э ба т ухаламж а	0801	341	290	12 381,0
«Үрж элт э газар» гэж э программа	0801	341	290	1 268,0
Тусхай зорилгот о т эдхэмжэ э ба т ухаламж а	0801	341	290	1 268,0
Ургамал хамгаалгын зүйлнүүдье худалдан абалгада ба шэрэлгэд, хорот о шумуулуудт ай т эмсэлгын хэмжэ э ябуулануудт а т эдхэмжэ э	0801	341	290	2 475,0
Тусхай зорилгот о т эдхэмжэ э ба т ухаламж а	0801	341	290	2 475,0
Малай т ахалт ай т эмсэлгын хэмжэ ээ ябууланууд	0801	342	397	6 296,2
Тусхай зорилгот о т эдхэмжэ э ба т ухаламж а	0801	342	397	6 296,2
Буйлуулан болбосуудлаг предпрят инуудт а хаһа сагт ань г үүхэй эд худалдан абалгада, шубуу ба гахай үсхэбэригын эмхинуудт э т эж элт абалгада, эд хэрэглэмжын хамж аанай эмхинуудт э үдэр бүрин хэрэглэмжын эд бараа ба хүдөө аж ахын эд зүйл, агнуурын зүйл, ойн ургамал ба эм домой зүйлнүүдье худалдан абалгада үгт эһэн банкнуудай урьһаламж а хэрэглэһэнэй т үлөө т үлбэрин зарим хуби т эхэрюулэн бусаалгада мүнэн т ухаламж а	0801	515	463	13 895,0
Хабандуулагдан урьһаламж ануудаар т урсын хэмжэ ээ энүүдье хүсэлдүүлгэ	0801	515	463	570,0
Хүдөө аж ахыда хаһа сагайн хүдэлмэри үнэргэһын т ула хубин хамһабарин аж ахынуудт а ба тарашадай фермернүүдэй аж ахынуудт а ба хүдөөгэй урьһаламжын хамж аануудт а, мүн баһа Хүгж элтын жасаһаа үгт эһэн хүдөөгэй урьһаламжын хамж аануудт а үгт эһэн банкнуудай урьһаламж а хэрэглэһэнэй т үлөө т үлбэрин зарим хуби т эхэрюулэн бусаалгада мүнэн т ухаламж а	0801	515	463	570,0
Хабандуулагдан урьһаламж ануудаар т урсын хэмжэ ээ энүүдье хүсэлдүүлгэ	0801	515	463	570,0
Хүдөө аж ахыда хаһа сагайн хүдэлмэри үнэргэһын т ула хүдөө аж ахын эмхинуудт э, болбосуудлаг предпрят инуудт а, агропромышленна һалбари хангадаг эмхинуудт э, хүдөө аж ахын т үүхэй эд худалдан абадаг ба хадагалдаг эмхинуудт э, хуулиг а ноур болонгүй хүдөө аж ахын эд бүт элт үйлдбэригдэг ба бөелүүлгэд хубин олгын хэрэг эрхитгэгдт э, нэг агай өөһдлн хут элбэрин зургаануудт а үгт эһэн банкнуудай урьһаламж а хэрэглэһэнэй т үлөө т үлбэрин зарим хуби т эхэрюулэн бусаалгада мүнэн т ухаламж а	0801	515	463	5 734,6
Хабандуулагдан урьһаламж ануудаар т урсын хэмжэ ээ энүүдье хүсэлдүүлгэ	0801	515	463	5 734,6
Газарай нөөсэ	0802	000	000	12 186,2
Кадаст рай ба газар эсхэмж элтн хүдэлмэри	0802	344	213	12 186,2
Гүрнэй кадаст р. газарай адиглал ба газар эсхэмж элтэ хүт элдэг	0802	344	213	12 186,2
Хүдөө ажахын һалбарид бусад хэмжээ ябууланууд	0805	000	000	28 588,6
Гүрнэй вет ерина алба хангалга	0805	342	075	13 683,6
Мэдэлэй байгууламж ануудье хангалга	0805	342	075	13 683,6
Адуун һүрэг олошоруулха ба үүлт эрын һайж аруудха т алаар т уха хангамж а хүсэлдүүлгэд мүнэн т ухаламж а	0805	342	397	345,2
Ондоо янзын гаршада хабадуулагдангүй бусад гаршанууд	0805	342	397	345,2
Хүдөөгэй эд үйлдбэригдэг мэдээсэлэй-зүбшэл заабарин т алаар хангалга хүгж өөлгэд т эдхэмжэ э	0805	342	397	1 117,2
Ондоо янзын гаршада хабадуулагдангүй бусад гаршанууд	0805	342	397	1 117,2
Хүдөө аж ахын ургасын гарза хохидол уришалан даалга	0805	342	397	5 320,4
Ондоо янзын гаршада хабадуулагдангүй бусад гаршанууд	0805	342	397	5 320,4
Хүдөө аж ахын үйлдбэриг ажалта	0805	342	397	8 122,2
Ондоо янзын гаршада хабадуулагдангүй бусад гаршанууд	0805	342	397	8 122,2
Хүдөө газарга гэр барилгада (худалдан абалгада) тэдхэмжэ	2103	522	000	7 435,0
Тусхай тэдхэмжэ ба туһаламжа	2103	522	290	7 435,0
Бюджетэй урьһаламжанууд	3003	514	399	4 009,7
Орон дот ор бидж едэй урьһаламж ануудье үгэлгэ	3003	514	399	21 188,4
Хүдөө аж ахын т ехникэ лизингын гурмаар абалгада	3003	514	399	7 088,4
Хүсэлдүүлгын түлбэринүүд	3003	514	399	2 000,0
Агропромышленна һалбарин эмхинуудт э үгт эһэн бидж едэй урьһаламж анууд	3003	514	399	12 100,0
Орон дот ор үгт эһэн бидж едэй урьһаламж ануудье (бидж едхэ ээлл) бусаалга	3003	514	399	17 178,7
Хүдөө аж ахын т ехникэ лизингээр абалгада	3003	514	399	11 395,7
Хүдөөгэй эд хэрэглэһын хамж аануудт а	3003	514	399	683,0

Агропромышленна һалбарин эмхинуудтэ үгтэһэн бюджетэй урьһаламжанууд	3003	514	399	5 100,0
Буряад Республикын ветеринарин захиргаан	0805	342	075	39 989,1
Албан газарай салин	0103	036	027	6 802,0
Албан газарай аж алуулгада гаргашнууд	0103	036	029	679,0
Гүрнэй вет еринарин албан барилга	0805	342	075	32 508,1
Мэдэлэй байгууламж ануудье хангалга	0805	342	075	32 508,1
Буряад Республикын Барилгын, архитек-турын болон гэр байрын-коммунальна ажахын министерство	000	000	000	273 394,4
Россин Федерацийн нэг аг можын гүйсэдхэ засагай т олгойлогшын ба т эрнэй орлогшонорой салин	0103	034	033	514,8
Албан газарай салин	0103	036	027	13 733,2
Албан газарай аж алуулгада гаргашнууд	0103	036	029	1 307,0
Хот о барилгын кадаст р байгуулга	0705	302	290	309,8
Тусхай зорилгот о т эдхэмжэ э ба т ухаламж а	0705	302	290	309,8
«1999-2000 онуудт а ба 2010 он хүрэгт эр Буряад Республикыда газарай хүдэлгэлгын т алаар аюулгүй байдал» гэлэн программа	0705	302	290	862,0
Тусхай зорилгот о т эдхэмжэ э ба т ухаламж а	0705	302	290	862,0
Буряад Республикада барилгын һалбарид эһэн т огт оолгын мүнэгэ т үсбэлгэлгын-гуримшуулгын үндэһэ нуури байгуулгада гаргашнууд	0705	302	290	163,0
Тусхай зорилгот о т эдхэмжэ э ба т ухаламж а	0705	302	290	163,0
Хуушан ба усалай т уйдаа хүрэнэ гэр байраһаа эрхэт эдье зөөлгэжэ программа	0707	313	198	1 844,0
Уһаар хангалгын ба уһа хаялгын объект нүүдье һэлбэлгын ба сагай эригт эр шэнэхэлгын программа	0707	313	198	4 085,7
Хуушан нж енернэ соргонуудье ба коммунальна кот эльнүүдье һэлбэлгын программа	0707	313	198	4 624,0
«Россин дэбихэр дээрэ 2002-2010 онуудт а газарай хүдэлгэлгын аюулгүй байдал» гэлэн федеральна т усхай программа бөелүүлгэд гарша	0707	313	198	6 500,0
Ипот екын урьһаламжын программаар худалдан абалгын гэр байрын зарим хуби хүсэлдүүлгэд т усхай зорилгот о мүнэн т ухаламж а	0707	314	397	2 693,1
Ондоо янзын гаршада хабадуулагдангүй бусад гаршанууд	0707	314	397	2 693,1
«Гэр байра 2002-2010 онуудт а» гэлэн федеральна т усхай программа бөелүүлгэд гарша	0707	000	000	24 230,0
Т эрт оодо:				
«Россин Федерацийн эрхэт эдье хуушан ба усалай т уйдаа хүрэнэ гэр байраһаа эрхэт эдье зөөлгэжэ» гэлэн программын хуби	0707	733	756	23 000,0
«Гэр байрын-коммунальна комплексье һэлбэлгэ ба сагай эрхэт эр шэнэхэлгэ» гэлэн программын хуби	0707	633	752	1 000,0
«Раднашын усал аюул усалдахагыдые гэр байраар хангалга» гэлэн программын хуби	0707	633	753	230,0
Северобайкальск хот одо гэр байрын-коммунальна т уха хангамж ада т эдхэмжэ э оруулха хубин дансануудье нөбт эрүүдэ	1203	522	397	250,0
Ондоо янзын гаршада хабадуулагдангүй бусад гаршанууд	1203	522	397	250,0
«Гэр байра» гэж э республикын т усхай программын «БР-када үсэлгэ гэр байра барилгые дэмж элтэ» гэлэн хуби	2103	522	290	9 800,0
Эзлүү соргонуудье Улаан-Үдэ хотын захиргаанай мэдэлдэ дамж уулгын гарша	1203	522	397	35,0
Ондоо янзын гаршада хабадуулагдангүй бусад гаршанууд	1203	522	397	35,0
Дулаасуулгын хаһа үнэргэһэ талаар хэмжээнүүдье бөелүүлгэд тэдхэмжэ	2101	485	290	163 482,1
ЖКХ-гай барилгануудт эхэ заһабарида хоорондын тоосоон	2101	485	290	16 400,0
Ипотекын урьһаламжын программаар бюджетдээ урьһаламжа	3003	514	359	-7 100,4
Орон дот ор бюджет едэй урьһаламж ануудье (бидж едэй ээллгэ) үгэлгэ	3003	514	399	17 063,0
Орон дот ор бюджет едэй урьһаламж ануудье (бидж едэй ээллгэ) бусаалга	3003	514	399	24 163,4
Техническэ дансалгын ба хүдэлгэжэй объект нүүдье бүрихэлгын гүрнэй эми зургааннй байгуулгада гаргашнууд	3004	515	197	29 700,0
Ондоо янзын гаршада хабадуулагдангүй бусад гаршанууд	3004	515	397	29 700,0
Залуушуулай хэрэгүүдэй, аяншалгын, бэсын тамрай соёлой ба спортын талаар Буряад Республикын гүрнэй комитет	000	000	000	65 093,0
Албан газарай салин	0103	036	027	2 495,0
Албан газарай аж алуулгада гаргашнууд	0103	036	029	238,0
Дураасалай һалбарид бусад эми зургаанууд ба хэмжэ ээ ябууланууд	1407	400	272	5 523,8
Социально-соёлой шөгилтэй объект нүүдье хангалга	1703	434	285	1 760,0
«Соёлой-спортын комплекс» гэлэн гүрнэй нэгдэхэмэл предпрят нин ажал хангалгада гаршануудт зарим хуби т эхэрюулэн бусаалга	1703	434	293	32 455,5
Бэсын т амрай соёлой ба спортын һалбарид хэмжэ ээ ябууланууд	1703	434	293	1 100,0
Үхибүүдэй спорт хүгж өөлгэ	1703	434	293	1 100,0
Олимпин надануудт а бэлдхэл	1703	434	293	1 100,0
Бэсын тамрай соёлой ба спортын талаар хэмжээнүүд	1703	434	293	30 255,5
Социальна политикын һалбарид бусад эми зургаанууд ба хэмжээ ябууланууд	1803	446	323	22 620,7
«Залуу мэргэж элт эдье байраар хангалга» гэж э программа	1803	446	323	7 800,5
«Залуу булануудье байраар хангалга» гэж э программа	1803	446	323	3 603,6
«Хуулийн наһа хүсөөгүй эодо аж алай нуури бэлдэлтэ» гэлэн Буряад Республикын Хуули бөелүүлгэд мүнэн	1803	446	323	1 992,6
Залуушуулай т алаар полит ика	1803	446	323	9 224,0
Буряад Республикын архивай хэрэгүүдэй талаар хороон	000	000	000	7 030,1
Албан газарай салин	0103	036	027	5 343,0
Албан газарай аж алуулгада гаргашнууд	0103	036	029	1 490,0
Архивай XII-XX зуун ж элэй документ нүүдье һэргэн бэлгэдэ гаргашнууд	3004	515	397	197,1
Ондоо янзын гаршада хабадуулагдангүй бусад гаршанууд	3004	515	397	197,1
Бурядай республикын үнэтэ сааранай ба тэрэнэй дэлгүүрэй талаар гүрнэй комисси	000	000	000	901,0
Албан газарай салин	0103	036	027	778,0
Албан газарай аж алуулгада гаргашнууд	0103	036	029	123,0
Буряад Республикын Гүрнэй тоо бүрихэлэй талаар хороон (Буряад Республикын Нютагай тоо бүрихэлгын хэлтэс хангалгада)	000	036	000	1 302,0
Албан газарай салин	0103	036	027	1 229,0
Албан газарай аж алуулгада гаргашнууд	0103	036	029	73,0
Буряад Республикын Ажалай ба социальна хүгжэлгын талаар министрствын социальна лаб найдуулгын ба гарза хүсэлдүүлгын захиргаан	000	036	000	7 437,0
Албан газарай салин	0103	036	027	6 912,0
Албан газарай аж алуулгада гаргашнууд	0103	036	029	525,0
Буряад Республикын Хүдөө ажахын ба эдээ хоолой министрствын нэгдэхэмэл архив	000	036	000	973,0
Албан газарай салин	0103	036	027	347,0
Албан газарай аж алуулгада гаргашнууд	0103	036	029	626,0

Россин Федерацийн Президентын дэргэдэхи Буряад Республикын бүрин эрхэтэ түлөөлэлгэ	000	036	000	9 527,3
Россин Федерацийн шот аг можын гүйсэдхэхи засагай т олгойлогшын ба т эрэнэй орлогошорой сални	0103	034	033	514,0
Албан газарай сални	0103	036	027	5 282,6
Албан газарай аж ал ябуулгада гаргашанууд	0103	036	029	3 729,9
Украинада Буряад Республикын Саг үргэлжын түлөөлэлгэ	000	036	000	139,0
Албан газарай сални	0103	036	027	93,3
Албан газарай аж ал ябуулгада гаргашанууд	0103	036	029	45,9
Беларусь Республикада Буряад Республикын Саг үргэлжын түлөөлэлгэ	000	036	000	173,0
Албан газарай сални	0103	036	027	103,8
Албан газарай аж ал ябуулгада гаргашанууд	0103	036	029	69,2
Алас Дурна Зүгтэ Буряад Республикын Саг үргэлжын түлөөлэлгэ	000	036	000	144,5
Албан газарай сални	0103	036	027	121,5
Албан газарай аж ал ябуулгада гаргашанууд	0103	036	029	23,0
Хяагта хотодо Буряад Республикын Саг үргэлжын түлөөлэлгэ	000	036	000	35,8
Албан газарай сални	0103	036	027	33,8
Албан газарай аж ал ябуулгада гаргашанууд	0103	036	029	2,0
Монголдо Буряад Республикын Саг үргэлжын бүрин эрхэтэ түлөөлэлгэ	000	036	000	1 708,0
Албан газарай сални	0103	036	027	1 225,8
Албан газарай аж ал ябуулгада гаргашанууд	0103	036	029	482,2
Улаан-Үдэ хотодо Россин Федерацийн Гадаадын хэрэгүүдэй министрствын Саг үргэлжын түлөөлэлгэ	000	036	000	298,0
Албан газарай сални	0103	036	027	274,0
Албан газарай аж ал ябуулгада гаргашанууд	0103	036	029	24,0
Буряад Республикын Финансын министрство	000	000	000	6 523 892,4
Албан газарай сални	0103	036	027	34 200,0
Албан газарай аж ал ябуулгада гаргашанууд	0103	036	029	9 115,0
«Гэр байра 2002-2010 онуудт а» гэхэн федеральна т усхай программа бэелүүлгэдэ гарша. Гэр байрын-коммунальна комплексые нэблбэлгэ ба сагай эрхээр шидхэлгэ» гэхэн программын хуби	0707	633	752	1 000,0
«Гэр байра 2002-2010 онуудт а» гэхэн федеральна т усхай программа бэелүүлгэдэ гарша. «Зарим эрхэт эдые гэр байраар хангах т аллар хэмжэ зүүдэ» гэхэн программын хуби	0707	633	760	6 122,2
«Соё» гэхэн федеральна программа бэелүүлгэдэ гарша	0707	631	711	2 000,0
Аж алагшадые бэлдхэ т алаар нуралсалай эмхи зургаанууд ба курсууд	1405	400	270	110,0
Гүрэнэй үрийн т үрсэ т үлэлгэ	1901	460	330	147 493,6
Гүрэнэй үрийн т үрсэ т үлэлгэ	1901	460	330	142 157,5
Гүрэнэй үрийн т үрсэ т үлэлгэ	1901	461	333	5 336,1
Буряад Республикын дэбисхэр дээрэхи Холын Хойто зүгэй аймагуудта ба тэдэндэ адлидхагдахан нотагуудта хүн зоной, социальна халбарин ба гэр байрын-коммунальна ажахын эмхинүүдэй хэрэглэмжэдэ нефть, нефтийн вүйлнүүдые, түлшэ ба эдэе хоолой эд зүйл (акцизай бэшининь) зөөлгэ гүрэнэй хангай талааа дэмжэлгэдэ мүнэн тэдхэмжэ	2101	480	456	193 655,0
Нютагай өөһэдэн хүтэлбэрин зургаануудта социально-соёлой халбарин ба гэр байрын-коммунальна ажахын объектнуудые дамжуулгада гарша хүсэлдүүлгэ	2101	485	360	90 118,0
Гэр байрын ба коммунальна туП а хангамжа түлэхэ талаар зондо тэдхэмжэ үгэхэ талаар гаршын зарим хуби хүсэлдүүлгэдэ мүнэн	2101	352	369	31 029,0
Дутуу орошон оршо хүсэлдүүлгэдэ мүнэн	2101	485	369	163 128,4
Нютагай өөһэдэн хүтэлбэрин зургаануудые урмашуулгада гарша хүсэлдүүлгэ	2101	485	369	27 000,0
Социальна халбарин объектнуудэй ехэ заһабарида тусгаар мүнэн	2101	485	290	15 050,0
Хүсэлдүүлгын ж аса	2101	000	000	1 034 940,2
Гэрэ тоодо:				
Республикын бидж эдэй т оосоогоор	2101	000	000	560 456,6
Харгалзалгада байхан хүүгэдтэ тэдхэмжэ түлэлгэдэ мүнэн	2101	485	290	39 441,6
«Ветеранууд тухай» Федеральна хуули бэелүүлгэдэ тусгаар гүһаламжа	2101	498	367	479 115,0
Улаан-Үдэ хотын нислэлэй үүргэ дүүргэлгэдэ тусгаар гүһаламжа	2101	485	290	41 900,0
Республикын бидж эдэй т оосоогоор	2100	000	000	474 483,6
«Россин Федерацийн эрэмдэгтэйшүүлэй социальна хамгаалга тухай» Федеральна хуулийн бэелүүлгэдэ гэдхэмжэ, гэр байрын-коммунальна хүнэлэлтэнүүдэдэ бэшиндэн	2101	489	367	6 160,0
«Чернобылин АЭС-эй усалда дайрагдахан эрхэтэдые социальна талаар хамгаалга тухай» Россин Федерацийн Хуули, «Семипалатинский полигондо ядрна туршалтын хойшолоондо нэрбэгдэн эрхэтэдэй социальна талаар хамгаалга тухай» Федеральна хуули бэелүүлгэдэ мүнэн гүһаламжа	2101	489	367	713,0
«Хүүгэдтэй эрхэтэдэ гүрэнэй тэдхэмжэ тухай» Федеральна хуули бэелүүлгэдэ тусхай гүһаламжа	2101	489	367	315 211,0
«Федеральна гэр байрын-коммунальна политика тухай» Россин Федерацийн Хуулида ба Россин Федерацийн бусад хуулида шидхэбэринүүдтэ гэр байрын ба коммунальна туһа хангамжын түлбэри нарижуулха хубидань кубилалтанууд болон нэмэлтэнүүдые оруулха тухай» Федеральна хуулийн ёһоор гэр байрын ба коммунальна хүнэлэлтэнүүдэй зарим хуби хүсэлдүүлгэдэ тусхай гүһаламжа	2101	489	108	108 289,0
«Советскэ Союзай Геройнуудай, Россин Федерацийн Геройнуудай ба Алдар Сонын орденэй гүйсэд кавалерэй эрхэ зэргэ тухай» ба «Социалис Ажалай Геройнуудта ба Алдар Сонын орденэй гүйсэд кавалерүүдтэ социальна лаб кангалтануудые үзүүлхэ тухай» Федеральна хуулинуудые бэелүүлгэдэ тусхай гүһаламжа	2101	489	367	449,8
Хүдөө ногагуудта ажалладаг ба ажаһуудаг зарим бүлэг эрхэтэдтэ гэр байрын ба коммунальна туһа хангамжын түлбэридэ хүнэлэлтэнүүдые үгэхэ талаар гаргашануудые гэхэрүүлгэдэ тэдхэмжэ	2101	489	384	19 160,4
«Политическэ харналалтаһаа хохидогшод тухай» Федеральна хуули бэелүүлгэдэ тусхай гүһаламжа	2101	489	367	24 500,4
Суг һомололын ж аса	2101	000	000	4 816 654,5
Ажалай түлөөнэй жасада нэмэлтэ тоололгодо тэдхэмжэ	2101	485	290	3 432 381,2
Коммунальна хангамжануудые гүлэлгэдэ тэдхэмжэ	2101	485	290	599 513,1
Хүдэлдэггүй хүн зондо тэдхэмжэ	2101	485	290	12 722,8
Гарша хаадаггүй сэнээр зондо эд (хүдэлмэри, туһа хангамжа) худалдахада бии болодог гэр байрын-коммунальна ажахын эмхинүүдэй гарза хаалгада тэдхэмжэ	2101	485	290	302 890,8
Гүймэртэ эсэргүү хэмжээнүүдые үнгэргэлгэдэ тэдхэмжэ	2101	485	290	28 131,5
Коммунальна ажахын предпрятинуудай гарза хаалгада тэдхэмжэ	2101	485	290	24 636,3
Хангалтын зүйлнүүдые ба эд хэрэгсэл худалдан абалгада тэдхэмжэ	2101	485	290	146 384,6
Санитарна авиацийн гарша хаалгада	2101	485	290	1 210,0
Тэдхэмжэ				

Гэр байрын ба коммунальна хангамжануудые түлэлгэдэ хүн зондо тэдхэмжэ үгэхэ талаар гаргашануудые тоололгодо тэдхэмжэ	2101	352	369	268 784,2
Хоорондын т оосоогоор дамж уулагдалаг мүнэн	2101	483	000	158 086,4
Засагай ондоо шатын зургануудта абт аһан шидхэбэринүүдэй эсэстэ бии болоһон нэмэлтэ гаршын хүсэлдүүлгэдэ дамж уулагдалаг мүнэн	2101	483	358	21 523,6
Хоорондын т оосоогоор дамж уулагдалаг ондоо мүнэн	2101	483	359	136 562,8
Бюджетэй урьһаламжанууд (бюджетдээ эзэли)	3003	514	399	-214 115,1
Орон дот ор бидж эдэй бусад урьһалам-ж ануудые (бидж эдэй эзэллгэ) үгэлгэ	3003	514	399	325 800,0
Алт а мүнэнэй эдлэлэй үйлдбэрин эмхинүүдтэ	3003	514	399	1 050,0
Холын Хойт о зүгэй аймагуудта ба т эдэндэ адлидхагдахан нютагуудта эд бараа шэрлэгдэ гүрэнэй дэмж элгын нютагай ж асаһаа т эдхэмжэ	3003	514	399	14 750,0
Нютагай өөһэдэн хүтэлбэрин зургаануудта	3003	514	399	310 000,0
Бюджетэй бусад урьһаламжануудые (бюджетдээ эзэли) бусаалта	3003	514	399	539 915,1
Нютагай өөһэдэн хүтэлбэрин зургаануудта	3003	514	399	350 413,6
Нэмэлт үхэлэй акцид ай «Байкалбанк» бүлгэмһөө	3003	514	399	24 435,9
Алт а олоборицдог предпрятт инуудта	3003	514	399	79 431,0
Хиварлагдамал т үхэлэй «Им-лес» бүлгэмһөө	3003	514	399	10 000,0
Нэмэлт үхэлэй акцид ай «Молоко» бүлгэмһөө	3003	514	399	4 733,1
Хамал т үхэлэй акцид ай «Улаан-Үдэн нарын сэмбын мануфакт ур» бүлгэмһөө	3003	514	399	9 788,0
Нэмэлт үхэлэй акцид ай «Хамар-Дабан» бүлгэмһөө	3003	514	399	7 551,3
Нэмэлт үхэлэй акцид ай «Улаан-Үдэн шубууншай фабрика» гэхэн бүлгэмһөө	3003	514	399	1 611,6
Хиварлагдамал т үхэлэй «Сельхозт ехцент р» бүлгэмһөө	3003	514	399	90,0
«Гүрэнэй нэгдхэмжэ «Республикын эдэе хоолой корпораци» гэхэн предпрятт иһаа	3003	514	399	17 922,4
Хүдөөгэй эд хэрэглэгшэдэй хамж аануудта	3003	514	399	801,0
Эд худалдан абалтын хэлсээнүүдээр агропромышленна халбарин эмхинүүдтэ	3003	514	399	592,1
Буряад Республикын Хүдөө аж ахын ба эдэе хоолой министр ерст вһээ	3003	514	399	2 201,0
Хамал т үхэлэй акцид ай «Белый лебедь» бүлгэмһөө	3003	514	399	4 569,2
Нэмэлт үхэлэй акцид ай «Сэлэнгын ЦКК» бүлгэмһөө	3003	514	399	7 732,9
Гүрэнэй нэгдхэмжэ «Забайкалэксспорт» предпрятт иһаа	3003	514	399	1 500,0
Холын Хойт о зүгэй аймагуудта ба т эдэндэ адлидхагдахан нютагуудта эд бараа шэрлэгдэ гүрэнэй дэмж элгын нютагай ж асаһаа т эдхэмжэ	3003	514	399	14 050,0
Холын Хойт о зүгэй аймагуудта ба т эдэндэ адлидхагдахан нютагуудта эд бараа боторһоо урил шэрлэгдэ 1992-1994 онуудай т үблбэн урьһаламж анууд	3003	514	399	2 492,0
Нютагай можын мүнэн хангай т үхэл хубилгалтын программа	3004	515	397	5 789,7
Ондоо янзын гаршада хабаадуулагдалаггүй бусад гаршанууд	3004	515	397	5 789,7
Сангай тала хамгаалга талаар адвокатуудай туһа хангамж ада гаргашанууд	3004	515	397	80,0
Ондоо янзын гаршада хабаадуулагдалаггүй бусад гаршанууд	3004	515	397	80,0
Россин Федерацийн Тоололтын танхимай зууршалаар федеральна бидж эдэй мүнэ заһан шөглблбэн хазгай ашаглаһанай т үлөө яла т үлэлгэдэ гаргашанууд	3004	515	397	2 435,5
Ондоо янзын гаршада хабаадуулагдалаггүй бусад гаршанууд	3004	515	397	2 435,5
Буряад Республикын жооондогдог машинанууд ба техникын бусад зүйлэй бүтэн бүриние гүрэнэй талаһаа хинадаг инспекцийн захиргаан	000	036	000	9 319,0
Албан газарай сални	0103	036	027	6 599,0
Албан газарай аж ал ябуулгада гаргашанууд	0103	036	029	2 720,0
Буряад Республикын Элшэ хүсэний нютагай комисси	000	036	000	7 154,0
Албан газарай сални	0103	036	027	2 822,0
Албан газарай аж ал ябуулгада гаргашанууд	0103	036	029	4 332,0
Буряад Республикын Эд зөөрин харилсаануудай талаар гүрэнэй хороон	000	000	000	92 398,8
Россин Федерацийн шот аг можын гүйсэдхэхи засагай т олгойлогшын ба т эрэнэй орлогошорой сални	0103	034	033	514,8
Албан газарай сални	0103	036	027	7 637,2
Албан газарай аж ал ябуулгада гаргашанууд	0103	036	029	1 335,0
Буряад Республикын дэбисхэрэй гүрэнэй газарай эзэние илгха ба Буряад Республикын мэдлэй зөөрин эрхэ дансалха т алаар гаргашанууд	3004	515	397	1 787,6
Ондоо янзын гаршада хабаадуулагдалаггүй бусад гаршанууд	3004	515	397	1 787,6
Гүрэнэй ба муниципальна мэдлэй байдаг зөөри хүлбэлгэдэ үгэлгэһөө орошон олзын т оосоогоор республикын зөөрин ехэ заһабаринууд	3004	515	397	1 145,1
Ондоо янзын гаршада хабаадуулагдалаггүй бусад гаршанууд	3004	515	397	1 145,1
Гүрэнэй мэдлэй зөөри хогшоо худалдан абалгада гарша	3004	515	397	79 979,1
Ондоо янзын гаршада хабаадуулагдалаггүй бусад гаршанууд	3004	515	397	79 979,1
«Буряад Республикын Эд зөөрин жаса» гэжэ гүрэнэй тусгаарлагдамал эмхи зургаан	3004	515	397	1 021,2
Ондоо янзын гаршада хабаадуулагдалаггүй бусад гаршанууд	3004	515	397	979,5
Республикын зөөрин эзэние халгалгые эмхидхэлгэ ба т эрэнине үнэргэлгэ	3004	515	397	41,7
Ондоо янзын гаршада хабаадуулагдалаггүй бусад гаршанууд	3004	515	397	41,7
Буряад Республикын Зүбшөөрэлэй танхим	000	036	000	2 655,4
Албан газарай сални	0103	036	027	2 373,4
Албан газарай аж ал ябуулгада гаргашанууд	0103	036	029	282,0
Буряад Республикын мал ажахыда үлэтэр һайжаруулгын хэрэгэй талаар захиргаан	000	036	000	2 385,0
Албан газарай сални	0103	036	027	1 944,0
Албан газарай аж ал ябуулгада гаргашанууд	0103	036	029	441,0
Буряад Республикын эрхэтэдэй байдал бүридхэн бэшэдэг албан	000	036	000	17 145,0
Албан газарай сални	0103	036	027	11 809,0
Албан газарай аж ал ябуулгада гаргашанууд	0103	036	029	5 336,0
Буряад Республикын автомобильна харгын хүдэлмэри эрхилэн хүтэлбэрилдэг гүрэнэй хороон	000	036	000	554 939,6
Албан газарай сални	0103	036	027	5 090,0
Албан газарай аж ал ябуулгада гаргашанууд	0103	036	029	1 844,6
Харгын ажахыда гүрэнэй талаһаа дэмжэлгэ	2601	479	000	407 019,0
Нютагай удхат ай олоной ябидг авт омобильн харгинуудые, т эрэн дээрэхи иж енертэ т үхэрэлгэнүүдые бариха ба харуулаха т алаар Россин Федерацийн шот агай бидж эдүүлэй гаргашанууд	2601	479	497	316 019,0
Олоной ябидг авт омобильн харгинуудые, т эрэн дээрэхи т үхэрэлгэнүүдые барилгада, шигэлгэдэ, заһабарилгада ба харуулахада Россин Федерацийн шот агай бидж эдүүлэй гаргашанууд	2601	479	498	91 000,0

«ХХI зуун ж элэй Бурядад харгынууд» гэсэн республикийн программа бэлдүлгэдэ т элхэмж э	2103	522	290	3 000,0
Харгын т усхай ж асын гаргашанууд	3110	520	397	137 986,0
Ондоо янзын гаршада хабалдуулгагүй бусад гаршанууд	3110	520	397	137 986,0
Буряад Республикадахи Россин Федерацийн Верховно Сүүдэй дэргэдэхи Сүүдэй департаментын захиргаан	0201	064	000	17 128,2
Албан газарай салхи	0201	064	027	11 748,6
Албан газарай аж аябуулгада гаргашанууд	0201	064	029	5 379,6
Буряад Республикын Конституцион Сүүд	0202	000	000	2 804,0
Россин Федерацийн шог аг можын конст ит ушолго сүүдэй а урууэгшын ба гшүүдэй салхи	0202	070	036	1 263,0
Албан газарай мүнги	0202	071	027	1 066,0
Албан газарай аж аябуулгада гаргашанууд	0202	071	029	475,0
“Буряад Республикын Дотоодын хэрэгүүдэй министрствын республикын тусгаарламал хабсаргалгын-ашагалгын эмхи зургаан” гэсэн гүрэнэй эмхи зургаан	0501	601	075	7 114,0
Мэдэлэнь ородог байгууламж ануудай үлэр бүрини аж ал хангалга	0501	601	075	7 114,0
Буряад Республикын Дотоодын хэрэгүүдэй министрство	000	000	000	322 787,1
Мэдэлэнь ородог байгууламжануудай үлэр бүрини ажал хангалга	0501	601	075	322 332,0
Буряад Республикын Дот оодын хэрэгүүдэй министр ерст выт т үбэй гуримай бухгалт ерини хангалгада гаргашанууд	1407	400	272	455,1
Нуралкалай балбарига бусад эмхи зурганууд ба хэмжээ ябуулганууд	1407	400	272	455,1
Буряад Республикын Байгаали ашагалгын ба тойронхи оршон хамгаалха талаар гүрэнэй хороон	000	000	000	84 425,0
Албан газарай салхи	0103	036	027	6 289,3
Албан газарай аж аябуулгада гаргашанууд	0103	036	029	1 991,7
«Экологи ба байгаалин нөөснүүд» гэсэн федеральна т усхай программа бэлдүлгэдэ гаршанууд	0707	648	791	9 000,0
Геологийн-бэлдэрлэйн хүдэлмэри	0709	475	410	26 052,5
Уһанай аж ахын хэмжээ ябуулганууд а бусад гаргашанууд	0901	360	451	25 967,2
2002-2006 онууд а Буряад Республикын ой модоной ж аса һоргоон үргэдхэлгын программа	0902	361	223	10 879,0
Ой модо хамгаалгын ба ой модо үргэдхэлгын хэмжээ ябуулганууды һомололо	0902	361	223	10 879,0
“2003-2005 онууд а Буряад Республикада агнуурин гэж э т оолододог амт адые хамгаалга ба үсхэбэрлэ” гэж э программа	0903	362	407	2 200,0
Байгаали хамгаалгын хэмжээ ябуулганууд а һомололо	0903	362	407	2 200,0
Гүрэнэй заказнигуудай аж ал хангалга	0906	362	397	183,0
Ондоо янзын гаршада хабалдуулгагүй бусад гаршанууд	0906	362	397	183,0
Хэлсэт э хүдэлмэригүүд э һомололо	0906	362	397	1 862,3
Ондоо янзын гаршада хабалдуулгагүй бусад гаршанууд	0906	362	397	1 862,3
Буряад Республикын Сэрэгэй бэшэ зоние хамгаалгын болон онсо ушаралга байдалай хэрэгүүдэй талаар гүрэнэй хороон	000	000	000	30 750,6
Мэдэлэнь ородог байгууламж ануудай үлэр бүрини аж ал хангалга	1302	601	075	29 622,6
2005 он болог ор Буряад Республикада байгаалин ба үйлдлбэрлөө гараһан онсо ушаралга а байдалай аюул ба хойшологн хороолго	1302	522	397	225,0
Ондоо янзын гаршада хабалдуулгагүй бусад гаршанууд	1302	522	397	225,0
Онсо ушаралга а байдал һэргыгэдэ ба усалхалгада һомололгын т усхай нөөсэ	1302	399	000	903,0
Һомололгын т усхай нөөсэ	1302	399	254	903,0
Россин Федерацийн онсо ушаралга байдалай талаар министрствын түймэргэй тэмсэлгын гүрэнэй албанай Буряад Республикадахи захиргаан	000	601	000	88 248,6
Мэдэлэнь ородог байгууламж ануудай үлэр бүрини аж ал хангалга	1304	601	075	88 248,6
Аймагуудай олондо мэдээсэл тараадаг хэблэлэй ба электрон гүхэлэй хэргэсэлнүүдые дэмжэлгэ (тайлбарни бэшгээр дуулгананай ёһоор)	1602	422	290	800,0
Тусхай т элхэмж э ба т уһалымж а	1602	422	290	800,0
Бурядад гүрэнэй телевидениин компани	1601	420	290	3 000,0
Тусхай т элхэмж э ба т уһалымж а	1601	420	290	3 000,0
“Буряад үнэн” гэжэ хэблэлэй байшан” гэсэн гүрэнэй нэгдэхэмэл предрияти	1602	423	290	11 006,1
Тусхай т элхэмж э ба т уһалымж а	1601	420	290	11 006,1
Буряад Республикын Президентын нөөсын жаса (тайлбарини ёһоор һомололо)	3001	510	000	26 224,6
Буряад Республикын П унууудын комисси	3002	000	000	6 140,8
Луналг а ба һанал хуряалгануудые үнэргэлгэ	3002	000	000	6 140,8
Буряад Республикын Сэрэгэй комиссариадууд	3004	515	381	27 154,8
Россин Федерацийн шог аг мож онууд ахи сэрэгэй комиссариадуудай аж аябуулгын хангалга	3004	515	381	27 154,8
Алас-Дурна Зүгэй ба Забайкалийн экономика харилсаанай хүдэлмэрини нотагууд коорондын эблэл	3004	515	397	480,0
Ондоо янзын гаршада хабалдуулгагүй бусад гаршанууд	3004	515	397	480,0
“Сибирин хэлсэн” гэжэ нотагууд коорондын эблэл	3004	515	397	395,5
Ондоо янзын гаршада хабалдуулгагүй бусад гаршанууд	3004	515	397	395,5
Гүрэндэ худалдан абалгын талаар албан	3004	515	397	4 068,7
Ондоо янзын гаршада хабалдуулгагүй бусад гаршанууд	3004	515	397	4 068,7
Москва хотын финансын хэлтэс	000	515	397	7 500,0
Ухибуудай олон шоглалт эй больница барилгада үгт эһэн мунгэ бусаалга	3004	515	397	7 500,0
Ондоо янзын гаршада хабалдуулгагүй бусад гаршанууд	3004	515	397	7 500,0
Россин Федерацийн Юстицийн министрствын хэблэлтэ гүйсэлдэлгын Буряад Республикадахи захиргаан	3004	522	397	740,0
Сүлөөгөө хабалгаар хэблэлдэйн зоние аж алаар хангалгада 2005 он болог ор т уһалха программа	3004	522	397	740,0
Ондоо янзын гаршада хабалдуулгагүй бусад гаршанууд	3004	522	397	740,0
Хүн зоние ажалаар хангадаг федеральна гүрэнэй албанай Буряад Республикадахи департамент	000	515	397	1 083,0
“Аж алаар хангалгын эдбхит эй полит ика” гэж э программа	3004	515	397	1 083,0
Ондоо янзын гаршада хабалдуулгагүй бусад гаршанууд	3004	515	397	1 083,0
Россин Федерацийн Налогууд ба суглуулбаринуудай талаар министрствын Буряад Республикадахи захиргаан	000	515	397	15 000,0
Буряад Республикын Правит ельст вын ба Россин Федерацийн Налогууд ба суглуулбаринуудай талаар министр ерст вын Буряад Республикадахи захиргаанай харилсан аж аллашга т ухай хэлсээгээр гаргашанууд	3004	515	397	15 000,0
Ондоо янзын гаршада хабалдуулгагүй бусад гаршанууд	3004	515	397	15 000,0
Гаршанууд бүхыдөө				10 680 007,5;

9) 6-дахи хабсаргалта ингэжэ найруулаха:
 “2004 оной республикын бюджет тухай”
 Буряад Республикын Хуулида
 6-дахи хабсаргалта

Үндэһэн һомололгын хубаарида
 оруулагдаһан объектнүүдэй нэрэ тоолбори

мян. түх.

№ п/п	Нэрэ	Мүнгэн
	Буряад Республикын Правит ельст вын хубааряар үндэһэн һомололгын т оосоогоор	149540.3
1	Гэр байрын барилга	9314
	Улаан-Үдэ хотодо тэргээр ябадаг эрэмдэгтэйшүүлэй 80 байратай гэр	8314
	Бабушкинай сэдхэлэй-мэдэрэлэй үбшэнтэнэй диспансер, гэр интернат	1000
2	Эрдэм һуралсал	74238.2
	Орешково тосхондо һургуули, Улаан-Үдэ хото	12314.2
	Багдарин һууринай һургуули, Баунтын аймаг	10067.9
	Багдарин һууринай һургуули (барилгын түгэхэл), Баунтын аймаг	7800
	Северобайкальск хотын һургуули	8000
	Асагад һууринда һургуули, Загарайн аймаг	4484.5
	Инсэнгэ һууринда һургуули, Яруунын аймаг	4500
	Эгэтын Адагай һургуули, Яруунын аймаг	500
	Улиһаан һууринай һургуули, Хурамхаанай аймаг	2000
	Шара-Азарга һууринда һургуули, Захааминай аймаг	5000
	Банн-Булаг һууринда һургуули, Хяагтын аймаг	3124
	Сухая һууринда һургуули, Кабанскын аймаг	3000
	Дээдэ Саянтын һургуули, Тарбагатайн аймаг	1000
	Аршан тосхондо һургуули (һургуулида залгалаа), Түнхэнэй аймаг	1500
	Енгорбой һууринда һургуули, Захааминай аймаг	350
	Алцак һууринда һургуули, Зэдын аймаг	555
	Сужа һууринда һургуулин залгалаа, Ивалгын аймаг	476
	Алташын Адаг һууринда спортын байшан, Мухар-Шэбэрэй аймаг	344.4
	Хонхоло һууринда һургуули, Мухар-Шэбэрэй аймаг	4500
	Бар һууринда спортын залтай һургуули, Мухар-Шэбэрэй аймаг	560
	Соого һууринда һургуули, Мухар-Шэбэрэй аймаг	570
	Зун-Мурэн һууринда һургуулин спортын зал, Түнхэнэй аймаг	345
	Баян-Гол һууринда һургуулин спортын зал, Хорин аймаг	330
	Улаан-Үдын медицинн колледж (залгалаа)	917.2
	Бурядад гүрэнэй хүдөө ажахын академи	2000
3	Соёл	13100
	Эб найрамдалай байшан һэльбэлгэ, Советская үйлсэ, 26, Улаан-Үдэ хото	7100
	Селенгинск тосхоной соёлой-спортын комплекс, Кабанскын аймаг	1800
	Нангин-Одигитрин хүмэ, Улаан-Үдэ хото	1500
	Ивалгын дацан	700
	Улаан-Үдэ хотын оперо баледэй театр	2000
4	Элүүрые хамгаалга	41000
	Байгал-Худара һууринда участково больница һэльбэлгэ, Кабанскын аймаг	2000
	Республикын Семанкын нэр. больницын хирургин байшан барилга	35000
	хүүгэдэй олон һалбарига больница	2000
	Хурамхаанай түбэй аймагай больница (акушерэй-педиатринн байшан), Хурамхаанай аймаг	2000
5	Бусад	11888.1

Улаан-Үдэ хотодо Илалтын хүшөө	1866
проект зохёолгын-бэдэрэлгын хүдэлмэри	7919.5
проектын-мүнгэнэй түсэбэй саарһа данса шэнжэлэлгэ	102.6
Хяагта хотодо хангалгын оршон барилга	2000
Буряад Республикын Элүүрыс хамгаалгын министерствын хубааряар үндэһэн номололгын тоосоогоор	15000
Республикын Семашкын нэр. больницын хирургини байшан барилга	15000
Буряад Республикын Хүдөө ажахын ба эдэе хоолой министерствын хубааряар үндэһэн номололгын тоосоогоор	6639.6
Хүдөөдэ инженернэ хангалгын зүйлнүүдые барилга	6639.6
1 Хүдөөгэй сэлээнүүдые газар хангалга	3853.6
2 Уһаар хангалгын түхээрлэгнүүдые барилга	1580
Хилгана хууринда уһа дамжуулдаг соргонууд, Баргажанай аймаг	345
Охин-Булаг хууринда уһанай соргонууд, Бэшүүрэй аймаг	345
Нарһата хууринда хууринда уһанай соргонууд, Яруунын аймаг	345
Могойто хууринда соргонууд, Хурамхаанай аймаг	345
Петропавловка хууринда уһанай сөөрэм	200
3 Инженернэ хангалгын түхээрлэгнүүдые барилга	1206
Георгневка хууринда хүүргэ, Хоринн аймаг	50
Удинск хууринда хүүргэ, Хоринн аймаг	100
Баянгол хууринда хүүргэ, Баргажалай аймаг	150
Аргада хууринда хүүргэ, Хурамхаанай аймаг	310
Гаарга горхонд хүүргэ, Хурамхаанай аймаг	200
Куйтун хууринда хүүргэ, Тарбагатайн аймаг	50
Ахын аймагай холын гүүртэнүүдгэ телевидени хүгжөөлгэ	246
Бичура хууринда ябаган дугы, Бэшүүрэй аймаг	100
Бүхыдөө	171179.9

10) 7-дохи хабсаргалта иигэжэ найруулха:

"2004 оной республикын бюджет тухай"
Буряад Республикын Хуулида
7-дохи хабсаргалта

Республикын программануудай нэрэ тоолбори

(мян.түх.)

Программын нэрэ	Тэмдэг	Бүхыдөө	Гаргашанууд	
			Үдэр тутамай	Гол шухала
Гүнзэгы шэнжэлэл ба эрдэм-техникын дэбжэлтэдэ туһа	0600	500,0	500,0	
Буряад Республикада элшэ хүсэ алмалгын программа	0602	500,0	500,0	
Промышленность, элшэ хүсээнэй халбари ба барилга	0700	11415,7	862,0	10553,7
"1999-2000 онуудта ба 2010 он хүрэтэр Буряад Республикын газарай хүдэлэлгын талаар аюулгүй байдал" гэжэ программа	0705	862,0	862,0	
Хуушан ба усалай туйлда хүрэнэн гэр байраһаа эрхэтэдые зөөлгэхэ программа	0707	1844,0		1844,0
Уһаар хангалгын ба уһа хаялгын объектүүдые хэлыбэлгын ба сагай эрилтээр нарижуулгын программа	0707	4085,7		4085,7
Хуушан инженернэ сорго холболгонуудые ба коммунальна котельнүүдые хэлыбэлгын программа	0707	4624,0		4624,0
Хүдөө ажахы ба заһаа олзоборилго	0800	95 021,5	95 021,5	
Буряад Республикын мал ажахы 2010 болотор хүгжөөлгын программа		81372,5	81372,5	
"Орооһон" гэжэ программа	0801	12 381,0	12 381,0	
"Газарай үржэл" гэжэ программа	0805	1 268,0	1 268,0	
Оршон тойронхи байгаали ба байгаалин нөөсэ баялигуудые хамгаалга, уһа ба уларил шэнжэлэлгэ, газарай зураг ба геодези	0900	13 079,0	13 079,0	
2002-2006 онуудта Буряад Республикын өл модоной жаса хэргээхэ программа	0902	10 879,0	10 879,0	

"2003-2005 онуудта Буряад Республикада агнуурин гэжэ тоологдодог амитадай аймагы хамгаалга ба хэргээлгэ" гэһэн программа	0903	2 200,0	2 200,0	
Дэлгүүр хангалгын байгууламжа хүгжөөлгэ	1100	1 500,0	1 500,0	
"Бага олзын хэрэг эрхилэлгы дэмжэлгэ ба хүгжөөлгэ" гэжэ программа	1101	1 500,0	1 500,0	
Онсо ушаралта байдалай хойшолонгууды хэргылэлгэ ба усадхалга	1300	225,0	125,0	100,0
"2005 он болотор Буряад Республикада усал үсөөрүүлгэ ба байгаалин ба үйлэдбэрин шэнжэтэй онсо ушаралта байдалай хойшолонгууды усадхалга" гэжэ программа	1302	225,0	125,0	100,0
Эрдэм хуралсал	1400	15 445,0	10 675,0	4 770,0
"П уралсалай эмхи зургаанууды хүгжөөлгэ" гэжэ программа		15 445,0	10 675,0	4 770,0
Юрэнхы эрдэм хуралсалай удха шанар нарижуулга	1407	11 300,0	7 300,0	4 000,0
Хүшэр байдалда байһан хүүгэдэй социальна хамгаалга	1407	2 375,0	2 375,0	
Хүмүүжүүлгын хүдэлмэри	1407	1 000,0	1 000,0	
Эмхи зургаануудай хуралсалай-эд хэргээлэй үндэһэ хүгжөөлгэ	1407	770,0		770,0
Соёл ба урлал	1500	6 374,0	4 370,0	2 004,0
"Соёл урлал хүгжөөлгэ ба бүтэн үлөөлгэ" гэжэ программа	1501	4 874,0	2 870,0	2 004,0
"Гэр бүлэ ба хүүгэд" гэһэн программа, «Бэлигтэй хүүгэд» гэһэн программын хуби	1501	1 500,0	1 500,0	
Элүүрыс хамгаалга	1701	27 360,0	20 689,0	7571,0
«Социальна шэнжэтэй үбшэнүүды хэргылэлгэ ба тэмсэл» гэжэ программа	1701	20 320,0	18289,0	2 531,0
тэрэ тоодо:				
Уушханай ханяадантай тэмсэлэй хойшолуулашагүй хэмжээнүүд	1701	4 020,0	2 590,0	1 430,0
Шэхэр үбшэн	1701	10 000,0	10 000,0	
"АНТИ-СПИД"	1701	2 000,0	1 820,0	180,0
Хурисалаар халладаг үбшэнүүды хэргылгэ талаар хэмжээнүүд тухай	1701	300,0	300,0	
Буряад Республикын зондо онкологинн туһаламжа хүгжөөхэ хэмжээнүүд	1701	1000,0	800,0	200,0
Усалай медицинн албанин нарижуулга ба хүгжөөлгэ	1701	300,0	79,0	221,0
Шуһанай дарасын үбшэ хэргылэлгэ ба эмнэлгэ	1701	500,0		500,0
Халдабарита гепатит хэргылэлгэ	1701	1 000,0	1 000,0	
Хашагаар халладаг үбшэ хэргылэлгэ	1701	1 100,0	1 100,0	
Йод болосой дуталгын үбшэ хэргылэлгэ	1701	600,0	600,0	
"Гэр бүлэ ба үхибүүд" гэжэ программа	1701	2 540,0	600,0	1 940,0
тэрэ тоодо:				
«Элүүр үхибүүн»	1701	2 000,0	400,0	1 600,0
«Эрэмдэгтэй хүүгэд»	1701	540,0	200,0	340,0
«Эхэ ба үхибүүн» гэһэн программа	1701	4 000,0	1 800,0	3 100,0
Социальна үзэл	1800	26493,4	21153,3	5340,1
"2004-2007 онуудта Буряад Республикын социальна үзэл" гэһэн программа	1801	12097,3	7187,2	4910,1
"Гэр бүлэ ба үхибүүд" гэжэ программа	1801	2 992,0	2 562,0	430,0
"Залуу мэргэжэлтэды байраар хангалга" гэжэ программа	1803	7800,5	7800,5	
"Залуу бүлэнүүды байраар хангалга" гэжэ программа	1803	3603,6	3603,6	
Бусад бюджетүүдтэ номололгын туһаламжа	2100	45697,3	12253,0	33444,3
Хуушарһан ба усалай болоһон байраһаа эрхэтэды нүүлгын программа	2100	3326,0		3326,0
Уһаар хангалгын ба уһа зайлуулгын объектүүды хэлыбэлгын ба сагай эрилтээр шэнжэлгын программа	2100	6543,0		6543,0
Хуушарһан инженернэ соргонууды ба коммунальна котельнүүды шэнжэлгын программа	2100	5149,8		5149,8
Республикын тусхай «Гэр байра» гэһэн программын «Буряад Республикада хубинн гэр байра барилга дэмжэлгэ» гэһэн хуби	2100	9 800,0		9 800,0
Хүндэ хүшэр байдалда байһан хүүгэдтэ социальна хамгаалга	2100	7 125,0	7 125,0	
Аха классай хурагшадай сэрэгэй албанай урдахи бэлдэлгэ	2100	700,0	700,0	
Пандарһан хургуулинууды заһабарилга	2100	6 730,0		6 730,0
«Соёл ба урлал хүгжөөлгэ ба хамгаалга» гэһэн программа	2100	580,0	580,0	
«ХХI зуун жэлдэ Буряад ороной харгынууд» гэһэн программа	2100	3000,0	3000,0	
"2004-2007 онуудта Буряад Республикын социальна политика" гэһэн программа	2100	780,5	560,0	220,5

«Гэр бүлд ба үхибүүд» гэрэн программа	2100	1963,0	288,0	1675,0
Харгын ажахы	2600	392455,0	319555,0	72900,0
«XXI зуун жэлдэ Буряад ороной харгинууд» гэрэн программа	2600	392455,0	319555,0	72900,0
Бусад гаршанууд	3000	2 855,4	7 415,8	-4 560,4
Ипотекийн урьхаламжын программа	3003	-7 100,4		-7 100,4
Үгэлгэ		17 063,4		17 063,4
Бусаалга		24 163,4		24 163,4
2002-2004 онуудта нүүрхэнэй ханбарин эмхидхэн хубилгаха талаар Гусиноозерск хотын экономика ба социальна хүгжэлтэ тогтонжоруулгын программа	3003	1 000,0	1 000,0	
Үгэлгэ		1 000,0	1 000,0	

«Ажалаар хангалгын эдэбхитэй политика» гэжэ программа	3004	1 083,0	1 083,0	
2005 он болотор эрхэ сүлөө хагалгын түхэлөөр гэмнэгдээн зоние ажалаар хангалгын программа	3004	740,0		740,0
Буряад Республикын нотаг можын мүнгэн хангай хүтэлбэрин байгууламжа хубилган шэнэдхэлгын программа	3004	5 789,7	3 989,7	1 800,0
«Буряад Республикын курортнуудыг хүгжөөлгэ» гэжэ программа	3004	607,1	607,1	
«Буряад Республикада аяншалга хүгжөөлгэ» гэрэн программа	3005	736,0	736,0	
Программануудаар бүхидөө		639321,3	507198,6	132122,7;

11) 10.1-дэхи хабсаргалта иимэ найруулгаар нэмэхэ:

“Республикын 2004 оной бюджет тухай”
Буряад Республикын Хуулида
10.1-дэхи хабсаргалта”

Федеральна бюджетэй мүнгэнэй тоосоогоор Хүсэдүүлгын жасааа 2004 ондо нотагай бюджетүүдтэ үгтэхэ тусхай туһаламжа ба тэдхэмжэ

(мянг. түх.)

№ №	Нэрэ	“Росси Федерацияда эрэмдэгтэйшүүлэй социальна хамгаалгын хэмжээнүүд тухай” федеральна хуули бэелүүлгэдэ муниципальна байгууламжануудта үгтэхэ тэдхэмжэ, гэр байрын-коммунальна туһа хангамжын хүнгэлэлтэнүүдхэ бэшэ	“Чернобылин АЭС-эй усалда нэрбэгдээн эрхэтэдэй социальна хамгаалга тухай” Федеральна хуули, “Семипалатинский полигоной ядерна туршалгын радиацида дайрагдан эрхэтэдэй социальна лаб найдүүлга тухай” ба “1957 ондо үйлэдбэрин “Маяк” нэгдэлдэ болоон усалай ба Теча голдо радиацитай үлэгдэлүүдэ хаянхай хойшолоондо радиацида дайруулан Росси Федерациян эрхэтэдэй социальна хамгаалга тухай” Федеральна хуулинуудыг бэелүүлгэдэ, Чернобылин АЭС-эй усалай ба үйлэдбэрин “Маяк” нэгдэлдэ болоон усалай, мүн баһа Семипалатинский полигондо туршалгын хойшолоондо атомий элшэдэ союулган эрхэтэдэ гэр байрын-коммунальна туһа хангамжын, хэлхэ хойлооной, хотын ба хото шадарай нитын транспортда ябалгын талаар хүнгэлэлтэнүүдэ хүсэдүүлгэдэ тэдхэмжэ
А	Б	1	2
1	Баргажанай		3,8
2	Баунтын		5,7
3	Бэшүүрэй		
4	Зэдын		1,5
5	Яруунын		
6	Загарайн		6,1
7	Захааминай	861,0	5,0
8	Ивалгын	50,6	
9	Кабанскын		14,0
10	Хэжэнгын		7,2
11	Хурамхаанай		
12	Хяагтын	475,6	10,6
13	Муйскын		52,6
14	Мухар-Шэбэрэй		1,9
15	Ахын		
16	Прибайкальскын		
17	Хойто-Байгалай		7,5
18	Сэлэнгын	56,0	22,3
19	Тарбагатайн	50,6	
20	Түнхэнэй		
21	Хорин		
22	Северобайкальск хото	506,2	78,7
23	Улаан-Үдэ хото	4160,0	496,1
	ХАМТАДАА	6160,0	713,0

№ №	Нэрэ	“Хүүгэдтэй эрхэтэдгэ гүрэнэй тэдхэмжэ тухай” Федеральна хуули бэелүүлгэдэ тусхай мүнгэн туһаламжа	“Федеральна гэр байрын политикын үндэһэн тухай” РФ-и Хуулида Росси Федерациян бусад хуулига шиндэхбэринүүдтэ гэр байрын-коммунальна туһа хангамжа түлэлгын гурим нарижуулха хубидань хубилалтанууд болон нэмэлтэнүүдэ оруулха тухай” федеральна хуулин ёһоор гэр байрын-коммунальна хангамжада хүнгэлэлтэнүүдэ хүсэдүүлгэдэ тусхай туһаламжа	“Советскэ Союзай Геройнуудай, Росси Федерациян Геройнуудай ба Алдар Солын орденый гүйсэд кавалернуудай эрхэ зэргэ тухай” болон «Социалис Ажалай Геройнуудта ба Алдар Солын гүйсэд кавалернуудта социальна лаб хангалгануудыг үзүүлхэ тухай” Федеральна хуулинуудыг бэелүүлгэдэ үгтэхэ тусхай туһаламжа	Хүдөө нотагуудта ажалладаг ба ажанууд зарим бүлэг эрхэтэдгэ гэр байрын-коммунальна ажахын түлбэридэ хүнгэлэлтэ үгэхэ талаар гарша тэхэруулгэдэ тусхай мүнгэн
А	Б	3	4	5	6
1	Баргажанай	9713,7	1781,7		536
2	Баунтын	3258,6	830,3		
3	Бэшүүрэй	11323,1	1670,3		965,3
4	Зэдын	19837,3	2284,1		1414,1
5	Яруунын	6133,6	1468,5		204,8
6	Загарайн	18357,6	4692,7		4329,8
7	Захааминай	18342	6158,2		179,4
8	Ивалгын	9586,8	2233,8		511,9
9	Кабанскын	25659,5	6960,4	25,2	3430,4
10	Хэжэнгын	10842,5	1215,9		440,7
11	Хурамхаанай	8751,1	2065,4		
12	Хяагтын	14587,6	6094,5	2,4	
13	Муйскын	2421,8	982,1		471,4
14	Мухар-Шэбэрэй	9820,8	2366,5		317,0
15	Ахын	2122,4	381,1		1491,3
16	Прибайкалин	11357,1	3471,7		1859,4
17	Хойто-Байгалай	5272,4	708,2		754,0
18	Сэлэнгын	15639,7	3612,9		433,5
19	Тарбагатайн	5276,0	1224,7	21,5	663,8
20	Түнхэнэй	13288,6	1145,8		520,0
21	Хорин	9214,6	1409,7		637,6
22	Северобайкальск хото	4106,3	4518,3		
23	Улаан-Үдэ хото	80297,7	51012,2	400,7	
	ХАМТАДАА	315211,0	108289,0	449,8	19160,4

№ №	Нэрэ	“Политическа харшалалтада хохидогшод тухай” Федеральна хуули бэелүүлгэдэ тусхай туһаламжа	Федеральна бюджетэй мүнгэнэй тоосоогоор Хүсэдүүлгын жасын мүнгэн
А	Б	7	8
1	Баргажанай	106,9	12 142,1
2	Баунтын	29,6	4 124,2
3	Бэшүүрэй	46,3	14 005
4	Зэдын	78,9	2 361 6,1
5	Яруунын	19,4	7 826,3
6	Загарайн	413,8	2 780,0
7	Захааминай	1492,2	2 7037,8
8	Ивалгын	277,5	12 660,6
9	Кабанскын	910	3 6999,5
10	Хэжэнгын	48,6	12 554,9
11	Хурамхаанай	129,5	10 948,4
12	Хяагтын	156,6	2 1796,3
13	Муйскын	107,6	3 881,1
14	Мухар-Шэбэрэй	121	1 3801,5
15	Ахын	61,3	2 564,8
16	Прибайкалин	265,7	1 6953,9
17	Хойто-Байгалай	71,8	6 813,9
18	Сэлэнгын	174,3	1 9938,7
19	Тарбагатайн	176,6	7 413,2
20	Түнхэнэй	20,0	1 4974,4
21	Хорин	64,2	1 1326,1
22	Северобайкальск хото	184,2	9 393,7
23	Улаан-Үдэ хото	19 544,4	1 559 11,1
	ХАМТАДАА	24 500,4	4 744 83,6”:

12) иймэ найруулгатай 10.2-дохи хабсаргалта нэмэхэ:

"2004 оной республикын бюджет тухай"
Буряад Республикын Хуулида
10.2-дохи хабсаргалта

Суг мүнгэ номололгын жасаһаа 2004 ондо нютагай бюджетүүдтэ тусхай туһаламжа

(мянг. түхэриг)

№№	Нэрэ	Гэр байрын ба коммунальна хангалгын түлбэридэ туһаламжа хүн зондо үгэлгын талаар гаршад мүнгэ номололгодо тэдхэмжэ	Комму-нальна хангамжын түлбэридэ тэдхэмжэ	Ажалай салингай жасада нэмэлтэ тоололгонуудта тэдхэмжэ	Гарша хаахагүй сэнгээр зондо эд (хүдэлмэри, хангамжа) худалдахад бии болодог ЖКХ-гай эмхинүүдэй гарза (зоной түлэлгын алгасал) хаалгада тэдхэмжэ	Санитарна авиацион гарша түлэлгэдэ тэдхэмжэ
А	Б	1	2	3	4	5
1	Баргажанай	4055,0	24030,0	150629,7	1342,3	1210,0
2	Баунтын		18384,8	121009,0	5351,0	
3	Бэшүүрэй	12434,8	25661,0	132710,0	786,0	
4	Зэдын	3982,7	33315,0	155795,0	1132,0	
5	Яруунын		13367,2	104273,0	158,0	
6	Загарайн	35375,5	77559,0	205222,0	10341,7	
7	Захааминнай	42407,1	40785,0	179046,0	9318,9	
8	Ивалгын	9124,4	24327,3	98200,0	4310,7	
9	Кабанскын	44956,9	53338,0	198671,0	17803,7	
10	Хэжэнгын	2500,1	24750,0	138048,0	1364,0	
11	Хурамхаанай	2764,8	16413,8	131782,0	720,9	
12	Хяагтын	7045,0	15666,0	147835,0	4015,8	
13	Муйскын		2494,5	72741,0	5736,0	
14	Мухар-Шэбэрэй	6055,5	51790,0	130579,0	2449,0	
15	Ахын		375,5	46878,0	56,0	
16	Прибайкалин	8754,0	21607,0	109429,0	5075,7	
17	Хойто-Байгалай	2628,6	46319,0	107943,2	11232,5	
18	Сэлэнгын	18872,0	30448,0	163346,0	18640,0	
19	Тарбагатайн	7899,4	15770,0	70783,0	1174,8	
20	Түнхэнэй	2532,5	23021,0	126028,0	206,0	
21	Хорин	2773,8	18060,0	108392,0	534,9	
22	Северобайкальск хото	13142,0	5155,0	89058,3	15059,7	
23	Улаан-Үдэ хото	75586,7	16876,0	643983,0	151974,6	
	ХАМТАДАА	302890,8	599513,1	3432381,2	268784,2	1210,0

№№	Нэрэ	Коммунальна ажахын предприятинуудай гарза хаалгада тэдхэмжэ	Хангалгын ба гаргашалха зүйлнүүдэ, тоног түхээрлэгэ худалдан абалгада тэдхэмжэ	Түймэртэй тэмсэлгын хэмжээнүүдтэ тэдхэмжэ	Ажал хэдэггүй зондо тэдхэмжэ	Суг мүнгэ номололгын жасаһаа үгтэдэг мүнгэн бүхыдөө
А	Б	6	7	8	9	10
1	Баргажанай		0	300,0		180357,0
2	Баунтын	141,4	9356,5	633,0		156085,7
3	Бэшүүрэй		236,1	1159,0		172986,9
4	Зэдын		1086,1	300,0		195610,8
5	Яруунын		1245,5	734,0		119777,7
6	Загарайн			300,0		328798,2
7	Захааминнай	2172		200,0		273929,0
8	Ивалгын			300,3		136262,7
9	Кабанскын	3865		400,0		319034,6
10	Хэжэнгын	230	4575,1	657,0		172124,2
11	Хурамхаанай		3866,6	479,0		156027,1
12	Хяагтын	361,5		300,0		175223,3
13	Муйскын		1244,1	794,0		83009,6
14	Мухар-Шэбэрэй	1581,9		200,0		192655,4
15	Ахын			410,2		47719,7
16	Прибайкалин		5357,9	812,0		151035,6
17	Хойто-Байгалай	2983,2	9398,7	1521,0	2527,5	184553,7
18	Сэлэнгын	1878,2	1442,0	2250		237176,2
19	Тарбагатайн	220	7800,4	990,0		104637,6
20	Түнхэнэй	205,7	4865,5	1713,0		158571,7
21	Хорин		4232	1732,0		135724,7
22	Северобайкальск хото		7014,0	793,0	10195,3	140417,3
23	Улаан-Үдэ хото	10997,4	84664,1	10854,0		994935,8
	ХАМТАДАА	24636,3	146384,6	28131,5	12722,8	4816654,5

13) Иймэ найруулгатай 10.3-дахи хабсаргалта нэмэхэ:

"Республикын 2004 оной бюджет тухай"
Буряад Республикын хуулида
10.3-дахи хабсаргалта

2004 ондо Суг мүнгэ номололгын жасаһаа тэдхэмжэ үгэлгын ба тоололгын арга

(мянг. түхэриг)

1. 2004 ондо Суг мүнгэ номололгын жасаһаа тэдхэмжэ үгэлгын ба тоололгын арга (саашадаа - Арга) Суг мүнгэ номололгын жасаһаа тэдхэмжэ нютагай бюджетүүдтэ үгэлгэе гурумшуулдаг.

2. Үгтэхэ тэдхэмжын мүнгэн хадаа иматга 2004 оной үдэр туршын гаршануудта мүнгэ номололго зорилготой байдаг.

3. Тэдхэмжэе заагдаһан зорилгоорнь бэшэ хэрэглэһэн ушарай элирүүлэгдээ хаань, тэдхэмжэ абагша байгша хууляар хараалагдаһан харюусалга даадаг.

4. Суг мүнгэ номололгын жасаһаа тэдхэмжэ үгэлгэ тус Хуулийн 12.3-дахи статьягай эрхэ нүхэсэл дүүргэхэдэ бэелүүлэгдэдэг.

5. Хуулийн 12.3-дахи статьяда ба тус Аргада хараалагдаһан эрхэ нүхэсэлэй дүүргэхэдэ ушарта, Росиин Федерациин Бюджетэй кодекссын 231-дэхи статьягай ёһоор бюджетэй мүнгэ гаргашалга зогсоогдодог.

6. Нютагай бюджетүүдтэ тэдхэмжэ үгэлгэ нара бүри республикын бюджетэй нэгэдхэмэл хубаарин ба бюджетэй уялгануудай хизаарлаһан хэмжээнэй ёһоор бэелүүлэгдэдэг.

7. Тэдхэмжын хэмжээ тоололго гэбэл:

7.1. Гэр байрын ба коммунальна хангамжын түлбэридэ зондо мүнгэн тэдхэмжэ үзүүлэгдээ гарша номололгодо тэдхэмжэ тоололго.

7.1.1. Байгша ондо нютагай бюджетүүдтэ гэр байрын ба коммунальна хангамжые түлэхэ талаар зоной тэдхэмжэдэ хэрэгтэй байлга урьбаламжын үриие хараада абангүй иймэнүүд хэм болон харуулалтануудай үндэһөөр тодорхойлогдодог гэбэл:

Буряад Республикын Ажалай ба социальна хүгжэлтын министрствын ажалай талаар хорооной мэдээ баримтын ёһоор 2723,0 түхэриг ажаמידаралай доодо захын хэмжээн;

хүн зоной олзо оршын хубида гэр байрын-коммунальна хангамжын түлбэридэ гаргашалгын дээдэ захын боломоор хэмжээн - 22 процент;

гэр байрын талмайн социальна хэмжээн 18 м2;

республика дотор тогтоогдоһон гэр байрын-коммунальна хангамжын түлөө зоной оруулдаг түлбэрийн 90 процентын хэмжээн;

ажалай салингай доодо захын хэмжээн (МРОТ) 100,00 түхэриг;

амидаралай доодо захын хэмжээнээ бага олзотой бүлэнүүдэй тоо, тэрэ тоодо аймаг бүхэнэй хубаарида хангамжа найтай ба хангамжагүй гэр байрада ажаһуушад;

гэр бүлэ бололгын харуулалта аймаг бүхэндэ;

гэр байрын-коммунальна хангамжын ба хатуу тулишын түлбэрийн талаар тэдхэмжэ үгэлгэдэ гэр бүлэнүүдэй хандалгануудай хүлээгдэһэн процент аймаг бүхэндэ;

7.1.2. Нютагай бюджетүүдтэ гэр байра ба коммунальна хангамжын түлбэрээр зондо мүнгэн тэдхэмжэ үгэхэ талаар гарша номололгодо тэдхэмжын хэмжээн тэдхэмжэдэ хэрэгтэйһээн уламжалаг, нютагай бюджетэй өөһэдын олзо оршын 30 процентһээ ехэ бэшые хороон тодорхойлогдодог.

№ №	Аймагай (хотын) нэрэ	Мүнгэн туһаламжада хэрэгтэйнь	Өөһэдын олзо оршын тоосоогоор	Республикын бюджетэй мүнгэнэй тоосоогоор	
				%	Хэмжээн
1	2	3	4	5	6
1	Баргажанай	9950,2	5895,2	40,8	4 055,0
2	Баунтын	3496,3	3496,3		
3	Бэшүүрэй	16840,6	4 405,8	73,8	12434,8
4	Зэдын	12128,6	8145,9	32,8	3982,7
5	Яруунын	6201,2	6201,2		
6	Загарайн	44146,1	8770,6	80,1	35375,5
7	Захааминнай	42407,1		100,0	42407,1
8	Ивалгын	13278,2	4153,8	68,7	9124,4
9	Кабанскын	76517,2	3156	58,8	44956,9
10	Хэжэнгын	4691,7	2191,6	53,3	2500,1
11	Хурамхаанай	6150,7	3385,9	45,0	2764,8
12	Хяагтын	19135,2	12090,2	36,8	7045,0
13	Муйскын	5509,0	5509,0		
14	Мухар-Шэбэрэй	11603,1	5547,6	52,2	6055,5
15	Ахын	1470,8	1470,8		
16	Прибайкалин	15900,5	7146,5	55,1	8 754,0
17	Хойто-Байгалай	13608,6	100,098	19,3	2628,6
18	Сэлэнгын	45836,1	26964,1	41,2	18 872,0
19	Тарбагатайн	8972,2	100,074,8	88,0	7899,4
20	Түнхэнэй	6731,3	4198,8	37,6	2532,5
21	Хорин	5744,2	2970,4	48,3	2773,8
22	Северобайкальск хото	33382,9	20240,9	39,4	13 142,0
23	Улаан-Үдэ хото	374334,6	298747,9	20,2	75586,7
	ХАМТАДАА	778038,4	475147,6		302890,8

7.1.3. Зондо гэр байра ба коммунальна туһа хангамжа түлээгдэ тэдхэмжэ үгэхэ талаар нютагай бюджетүүдгэ гаршыень номололгодо тэдхэмжэ үгэлгэ хадаа Буряад Республикын Финансын министерствэтэй хэлсэн тааруулан өөрын олзо оршые гэр байра ба коммунальна хангамжа түлээгдэ гэжэ зондо тэдхэмжэ үгэхэ талаар гарша номололгодо нара бүри шэглүүлгын график дүүргээгүй ушарта болоулагдадаг.

7.2. Коммунальна хангамжын түлээгдэ тэдхэмжын хэмжээе тоололго.
7.2.1. Нютагай бюджетүүдгэ коммунальна хангамжын түлээгдэ үгтэхэ мүнгэн тэдхэмжэдэ хэрэгтэй байлга гаршын экономика бэлгэлгын иимэ статьянуудаар тодорхойлогдодог гэбэл:

- 1100,07700 "Коммунальна хангамжын түлээгдэ":
- 1100,07100,0 "Байра харууналгын түлээгдэ"
- 1100,0720 "Дулаасуулгын элшэ хүсэ хэрэглэгын түлээгдэ"
- 1100,0730 "Зайн галай элшэ хүсэ хэрэглэгын түлээгдэ"
- 1100,0740 "Байра уһаар хангалгын түлээгдэ"
- 1100,0750 "Байра хүлээлгэгын түлээгдэ"
- 1100,0760 "Коммунальна хангамжын талаар хүнгэлэлтын түлээгдэ"
- 1100,0770 "Коммунальна бусад хангамжа"

7.2.2. Тус Дүримэй 7.2.1.-дэхи зүйлдэ заагдан гаршын статьянууд бюджетүүдэй гарша үүргээрнь бүлэгэлгын иимэ хубинуудаар хараалагдадаг гэбэл:

- "Гүрэнэй хүтэлбэри ба нютагай өөһэдэн хүтэлбэри"
- "Эрдэм нуралсал"
- "Соёл, искусство ба киногой халбари"
- "Эдүүрье хамгаалга и бэеын тамирай соёл"
- "Социальна политика"

7.2.3. Республикын бюджетдээ нютагай бюджетгэ коммунальна хангамжын түлээгдэ үгтэхэ тэдхэмжын хэмжээн Нютаг можын элшэ хүсэний комиссида ба гүрэнэй сэнгүүдэй хороондо шэнжэлэлгэ гараһан экономика үндэһэлэлтэй тогтомо сэнгүүдэй үндэһөөр тодорхойлогдоһон коммунальна хангамжада гаршын хэрэгтэй хэмжээндэ, тус гаршада нютагай бюджетэй өөһэдэн олзо оршоһоо 25 процентые (Зэдын - 25,6, Загарайн - 14,8, Ивалгын - 16,1, Северобайкальск хотын - 18,2 процент) заатагүй шэглүүлгын эрхэ нүхэсэлтэй үнгэрһэн жэлэй үндэһөөр хэрэглэгдэһэн сэнгүүдэй хэмжээндэ хараадуулан тодорхойлогдодог.

Экономика үндэһэлэлтэй тогтомо сэнгүүдэй саг соогоо оруулагдаагүй, бодото гаршын түсэбһөө үлүү гараһан ушарһаа боложо дуталдан олзо оршо нютагай бюджетэй мүнгэнэй тоосоогоор хүсэдүүлэгдэдэг.

(мянг. түхэриг)

№ №	Аймагай (хотын) Нэрэ	Коммунал хангамжын түлээгдэ гаршын хэрэгтэй	Өөһэдэн олзо оршын тоосоогоор	Республикын бюджетэй мүнгэн туһаламжын тоосоогоор	
				%	Хэмжээн, түхэриг мян.
1	2	3	4	5	6
1	Баргажанай	29 924,1	5 893,7	80,3	24 03
2	Баунтын	23 641,3	5 256,5	77,8	18 384,8
3	Бэшүүрэй	29 332,8	3 672,8	87,5	25 661,0
4	Зэдын	40 271,5	6956,8	82,7	33 315,0
5	Яруунын	17 057,2	3 69	78,4	13 367,2
6	Загарайн	85 120,4	7 561,4	91,1	77 559,0
7	Захаамнай	46 804,0	6 019,0	87,1	40 785,0
8	Ивалгын	26 602,0	2 274,7	91,4	24 327,3
9	Кабанскын	79 637,9	26 30	67,0	53 338,0
10	Хэжэнгын	27 840,7	3 091,0	88,9	24 75
11	Хурамхаанай	19 261,1	2 847,3	85,2	16 413,8
12	Хяагтын	28 193,2	12 527,2	55,6	15 666,0
13	Муйскын	23 157,5	20 663,0	100,0,8	2494,5
14	Мухар-Шэбэрэй	60 443,3	8 653,0	85,7	51 79
15	Ахын	8 087,5	7 712,0	4,6	375,5
16	Прибайкалин	30 243,3	8 636,0	71,6	21 607,0
17	Хойто-Байгалай	55 453,0	9 134,0	83,5	46 319,0
18	Сэлэнгын	64 920,4	34 472,4	46,9	30 448,0
19	Тарбагатайн	18 887,0	3 117,0	83,5	15 77
20	Түнхэнэй	27 204,8	4 183,8	84,6	23 021,0
21	Хорин	21 760,8	3 701,0	83,0	18 06
22	Северобайкальск х.	23 975,3	18 820,3	21,5	5 155,0
23	Улаан-Үдэ хото	313 435,5	296 559,5	5,4	16 876,0
ХАМТАДАА		1 100,01 254,6	501741,2		599513,1

7.3. Ажалай салинай жасада нэмэжэ тоололгодо тэдхэмжэ тоололго (саашадаа - ФОТ).

7.3.1. Нютагай бюджетэй нэмэлтэ тоололготой Ажалай салинай жасада тэдхэмжэдэ хэрэгтэй байлга 1,89 ба 1,33 гэдэн тоонуудаар үдхэжэ заагдан 2001 оной тоосооной мэдээнүүдгэ үндэһэлэн, иимэ халбаринуудаар тодорхойлогдодог гэбэл:

- "Гүрэнэй хүтэлбэри ба нютагай өөһэдэн хүтэлбэри";
- "Эрдэм нуралсал";
- "Соёл, урлал ба киногой халбари";
- "Эдүүрье хамгаалга ба бэеын тамирай соёл";
- "Социальна политика".

7.3.2. Муниципальна байгууламжануудай нэмэжэ тоололгодо Ажалай салинай жасада тэдхэмжын хэмжээн тус гаршада нютагай бюджетэй өөһэдэн олзо оршын 40 процент хороолготой Ажалай салинай жасада нэмэжэ тоолоһон салин түлээгдэ хэрэгтэй байлгын хэмжээндэ үндэһэлэн тодорхойлогдодог. Хэрбээ ажалай салин түлээгдэ жасада үлүү гараһан байгаа һаань, муниципальна байгууламжанууд өөһэдэн олзо оршын тоосоогоор мүнгэнэй дутагдалые хаадаг.

(мянг. түхэриг)

№ №	Аймагай (хотын) нэрэ	Нэмэжэ тоолоһон салин түлээгдэ хэрэгтэй	Өөһэдэн олзо оршын тоосоогоор	Республикын бюджетэй мүнгэнэй тоосоогоор	
				%	Хэмжээн
1	2	3	4	5	6
1	Баргажанай	160067,8	9 438,4	94,1	150 629,7
2	Баунтын	129 421,3	8 412,3	93,5	12100,009,0
3	Бэшүүрэй	138584,2	5 874,2	95,8	132 71
4	Зэдын	166 655,9	100,0 861,0	93,5	155 795,0
5	Яруунын	100,09 791,8	5 519,1	95,0	100,04 273,0
6	Загарайн	225 620,5	20 399,0	91,0	205 222,0
7	Захаамнай	188 675,9	9 63	94,9	179046,0
8	Ивалгын	100,03 852,4	5 652,4	94,6	98 20
9	Кабанскын	240 750,6	42 08	82,5	196 671,0
10	Хэжэнгын	142 882,6	4 834,6	96,6	138 048,0
11	Хурамхаанай	136 337,6	4555,6	96,7	131 782,0
12	Хяагтын	167 878,6	20 044,0	88,1	147 835,0
13	Муйскын	100,05 802,2	33 061,2	68,8	72741,0

14	Мухар-Шэбэрэй	144 424,0	13 845,0	90,4	130 579,0
15	Ахын	59 217,8	12 34	79,2	46 878,0
16	Прибайкалин	123 246,9	13 818,0	88,8	100,09 429,0
17	Хойто-Байгалай	122 557,8	14 614,1	88,1	100,07 943,2
18	Сэлэнгын	218 501,5	55 155,5	74,8	163 346,0
19	Тарбагатайн	75 770,8	4 988,2	93,4	70783,0
20	Түнхэнэй	132 722,0	6 694,0	95,0	126 028,0
21	Хорин	114314,0	5 922,0	94,8	100,08392,0
22	Северобайкальск х.	129 382,3	40 324,1	68,8	89 058,3
23	Улаан-Үдэ хото	1119535,4	475 552,0	57,5	643983,0
ХАМТАДАА		4 255 993,9	823 613,6		3 432 381,2

7.4. Гарша хаахагүй сэнгээр зондо эд (хүдэлмэри, хангамжа) худалдахада бии болодог ЖКХ-гай эмхинүүдэй гарза хаалгада тэдхэмжэ тоололго.

7.4.1. Тэдхэмжэдэ хэрэгтэй иимэ тогтомо хэм ба харуулануудай үндэһэ һуури дээрэ тодорхойлогдодог гэбэл:

республика дотор тогтоогдоһон гэр байрын-коммунальна туһа хангамжын түлээгдэ 90 процентые зоной түлээг; аймаг дотор тогтоогдоһон гэр байрын-коммунальна туһа хангамжа хэрэглэгын тогтомо хэм;

Буряад Республикын нютаг можын элшэ хүсэний комиссида ба Буряад Республикын Экономика хүгжөөлгын болон гадаадын харилсаанай министерствын сэнгүүдэй хороондо шэнжэлэлгэ гараһан гэр байрын-коммунальна хангамжада экономика үндэһэлэлтэй тогтомо сэнгүүд;

гарша хаахагүй сэнгээр зондо эд (хүдэлмэри, хангамжа) худалдахада бии болодог эмхинүүдэй гарза хаалгада тусхай туһаламжада хэрэгтэй байлга 2004 оной январин 1 болотор бии болоһон урьһаламжын үри хараада абангүй тодорхойдог.

Муйскын, Мухар-Шэбэрэй аймагууд ба Северобайкальск хотодо тус түхэлэй гаршада нютагай бюджетүүдэй өөһэдэн олзо оршоһоо шэглүүлгэ хараада абтадаг.

Экономика үндэһэлэлтэй тогтомо сэнгүүдэй саг соогоо оруулагдаагүй, бодото гаршын түсэбһэдэһэнһөө үлүү гараһан ушарһаа боложо дуталдан олзо оршо хүсэдүүлгые нютагай бюджетэй мүнгэнэй тоосоогоор хүсэдүүлэгдэдэг.

(мянг. түхэриг)

№ №	Аймагай (хотын) нэрэ	Тусхай туһаламжада хэрэгтэй байлга	Өөһэдэн олзо оршын тоосоогоор	республикын бюджетэй мүнгэнэй тоосоогоор	
				%	Хэмжээн
1	2	3	4	5	6
1	Баргажанай	1 342,3		100,0	1 342,3
2	Баунтын	5 351,0		100,0	5 351,0
3	Бэшүүрэй	786,0		100,0	786,0
4	Зэдын	1 132,0		100,0	1 132,0
5	Яруунын	158,0		100,0	158,0
6	Загарайн	10 341,7		100,0	10341,7
7	Захаамнай	9 318,9		100,0	9 318,9
8	Ивалгын	4 310,7		100,0	4 310,7
9	Кабанскын	17 803,7		100,0	17 803,7
10	Хэжэнгын	1 364,0		100,0	1 364,0
11	Хурамхаанай	720,9		100,0	720,9
12	Хяагтын	4 015,8		100,0	4 015,8
13	Муйскын	10 771,0	5035,0	53,3	5736,0
14	Мухар-Шэбэрэй	6 147,0	3 698,0	39,8	2 449,0
15	Ахын	56,0		100,0	56,0
16	Прибайкалин	5 075,7		100,0	5 075,7
17	Хойто-Байгалай	11 232,5		100,0	11 232,5
18	Сэлэнгын	18 640,0		100,0	18 640,0
19	Тарбагатайн	1 174,8		100,0	1 174,8
20	Түнхэнэй	206,0		100,0	206,0
21	Хорин	534,9		100,0	534,9
22	Северобайкальск х.	30 215,0	15 155,3	49,8	15 059,7
23	Улаан-Үдэ хото	15 1974,6		100,0	51 974,6
ХАМТАДАА		292672,5	23888,3		268784,2

7.5. Бусад мүнгэн туһаламжа тоололго: түргэн туһаламжын авиацин гаргашануудые түлээрилгэдэ, ажал хэдэггүй зондо, түймэртэй тэмсэлгын хэмжээ ябуулануудые үнгэргэлгэдэ, коммунальна ажахын эмхин гарза хаалгада, хангалгын бараа ба гаргашалгын эд хэрэгсэлнүүдые худалдан абалгада, тоног түхээрлэгэ худалдан абалгада;

7.5.1. Бусад тэдхэмжын хэмжээн хэрэглэмжын хэмжээнһөө болон республикын ба нютагай бюджетэй олзо оршын боломжоһоо тодорхойлогдодог";

14) 10.4-дэхи хабсаргалта иигэжэ найруулха:

"Республикын 2004 оной бюджет тухай" Буряад Республикын Хуулида 10.4-дэхи хабсаргалта

2004 ондо нютагай бюджетэй олзо оршодо дуталдан мүнгэ хүсэдүүлгэдэ мүнгэн тэдхэмжэ

№ №	Нэрэ	Хэмжээн
А	Б	1
1	Баргажанай	1919,0
2	Баунтын	9380,7
3	Бэшүүрэй	1583,0
4	Зэдын	1215,0
5	Яруунын	14217,8
6	Загарайн	3436,0
7	Захаамнай	1784,0
8	Ивалгын	1173,0
9	Кабанскын	8090,0
10	Хэжэнгын	1274,0
11	Хурамхаанай	5020,3
12	Хяагтын	3256,0
13	Муйскын	4281,4
14	Мухар-Шэбэрэй	3798,0
15	Ахын	4777,2
16	Прибайкалин	3007,0
17	Хойто-Байгалай	1740,0
18	Сэлэнгын	15566,0
19	Тарбагатайн	1717,0
20	Түнхэнэй	1719,0
21	Хорин	1156,0
22	Северобайкальск х.	3993,0
23	Улаан-Үдэ хото	69025,0
ХАМТАДАА		163128,4";

15) 10.7-дохи хабсаргалта иигэжэ найруулха:

“Республикын 2004 оной бюджет тухай”
Буряад Республикын Хуулида
10.7-дохи хабсаргалта

Нютагай бюджетүүдтэй харилсан тоосохо талаар дамжуулагдадаг мүнгэн

№	Нэрэ	Аха классуудай хурагшадые сэрэгэй албанда бэлдэлгэ	Усалай туйлда хүрэнэн хургуули- нуудые захабарилга	“Хүшэр байдалда байһан хүүгэдэй социальна хамгаалга” гэхэн программа	Багашуул ба эдишүүлгэ эдүүржүүлгын ажал эмхидхэлгын талаар хэмжээ ябуулгануудта мүнгэ номололго		Эмшлэлгын- хэргылэмжын эмхи зургаануудта ехэ захабарилга хэлгэ
					Хүүгэдэй зунай амаралгада гаргашанууд	Эд хэрэгсэлэй-техническэ үндэһэ хуури бэхижүүлгэ	
	2	3	4	5	6	7	8
1	Баргажанай	22,8	270,0	46,5	172,9	122,0	
2	Баунтын	10,0	210,0	74,6	63,8	40,0	190,0
3	Бэнүүрэй	27,0	320,0	510,5	168,5	103,0	
4	Зэдын	27,0	280,0	443,1	219,5	75,0	
5	Яруунын	21,0	300,0	152,8	132,3	50,0	
6	Загарайн	35,7	290,0	150,0	261,0	75,0	
7	Захааминай	31,0	300,0	506,0	160,0	68,0	20,0
8	Ивалгын	19,0	290,0	192,6	135,3	80,0	
9	Кабанскын	35,8	320,0	718,1	412,0	150,0	
10	Хэжэнгын	23,0	280,0	261,4	116,0	35,0	190,0
11	Хурамхаанай	24,1	280,0	316,6	139,6	0,0	
12	Хяагтын	39,0	300,0	46,5	282,5	50,0	
13	Муйскын	18,0	210,0	186,0	80,4	0,0	
14	Мухар-Шэбэрэй	30,0	300,0	942,6	180,5	50,0	50,0
15	Лхын	7,0	120,0	64,2	40,3	0,0	
16	Прибайкалин	24,0	270,0	344,1	135,0	50,0	
17	Хойто-Байгалай	14,0	250,0	0,0	108,2	75,0	
18	Сэлэнгын	40,0	290,0	208,7	250,9	250,0	
19	Тарбагатайн	11,0	290,0	224,1	105,0	104,0	
20	Түнхэнэй	28,0	320,0	46,5	183,0	63,0	
21	Хорин	19,4	290,0	87,2	157,0	0,0	
22	Северобайкальск х.	24,2	130,0	0,0	168,0	288,0	
23	Улаан-Үдэ хото	169,0	820,0	1 602,9	1 503,3	1 000,0	
	ХАМТАДАА	700,0	6 730,0	7 125,0	5 175,0	2 768,0	450,0

№	Нэрэ	Бэсын тамирай соёлой ба спортын талаар хэмжээ ябуулганууд	Залуушуулай талаар политика	БР-н Соёлой министерствын нэгэдхэмэл мүнгэн	«Соёл ба искусство хүгжөөлгэ ба бүрн үлөөлгэ» программа	“Социальна политика” гэхэн программа
	2	9	10	11	12	13
1	Баргажанай	10,0			110,0	246,5
2	Баунтын	10,0			110,0	58,5
3	Бэнүүрэй	10,0				13,2
4	Зэдын					207,7
5	Яруунын			100,0		262,6
6	Загарайн					71,3
7	Захааминай	6,5				57,7
8	Ивалгын	5,0	50,0		50,0	19,6
9	Кабанскын					451,9
10	Хэжэнгын	5,0		50,0	50,0	25,6
11	Хурамхаанай	10,0				23,9
12	Хяагтын					73,6
13	Муйскын			200,0		2,0
14	Мухар-Шэбэрэй					12,8
15	Лхын					102,0
16	Прибайкалин	10,0				55,7
17	Хойто-Байгалай				30,0	154,8
18	Сэлэнгын			250,0	70,0	214,4
19	Тарбагатайн	20,0		7,0	160,0	88,4
20	Түнхэнэй	4,0				8,9
21	Хорин	10,0				55,2
22	Северобайкальск х.		10,0			177,7
23	Улаан-Үдэ хото			50,0		359,5
	ХАМТАДАА	100,5	60,0	657,0	580,0	2 743,5

№	Нэрэ	Байгал-Амарай түмэр зам барилгын эхилбээр 30 жэлэй ой тэмдэглэлгэдэ	Кирзаводой үйлсын 7дугаарай хандарбан гэрэй захиабарида	Үйлэдбэрин бэшэ объектнүүдые барилга	«Росси МПС-эй хуралсалай эмхи зургаануудые БР-н мэдэлдэ үгэхэ тухай» РФ-н Финансын министерствын 2004 оной июлийн 20-ной 204 дугаарай захиралтын ёһоор мүнгэн	«Наһа хүсөөгүй эрхэгэлтэ ажалай нуури хүртөөхэ тухай» Буряад Республикын Хуули бэелүүлгэдэ мүнгэн
2	17	18	19	20	21	
1	Баргажанай				125,8	
2	Баунтын				143,5	
3	Бэшүүрэй				58,7	
4	Ээдын				0,0	
5	Яруунын				0,0	
6	Загарайн			851,9	67,3	
7	Захааминай		2 000,0		14,7	
8	Ивалтын				97,7	
9	Кабанскын			892,3	9,8	
10	Хэжэнгын				78,2	
11	Хурамхаанай				0,0	
12	Хяагтын			171,9	537,7	
13	Муйскын	500,0		2 000,0	0,0	
14	Мухар-Шэбэрэй				322,2	
15	Ахын				79,2	
16	Прибайкалин			2 000,0	44,0	
17	Хойто-Байгалай	500,0			1 338,5	
18	Сэлэнгын				611,8	
19	Тарбагатайн				22,0	
20	Түнхэнэй				110,0	
21	Хорин				39,1	
22	Северобайкальск х.	500,0			25,1	
23	Улаан-Үдэ хото		10 580,1		0,0	
	ИТОГО	1 500,0	10 580,1	6 000,0	3 866,4	1 868,2

(мянг. түх.)						
№	Нэрэ	Хуушарбан ба усалай гэрнүүдхээ эрхэгэлтэе зөөлгөхэ программа	Уһаар хангалгын ба уһа хаялгын объектнүүдые хэлыбэн шэнэлхэ программа	Нютагай бюджетүүдэй шалгалта хэхэдээ командировкын гарша хүсэлдүүлгэдэ	Гэр байрын-коммунальна объектнүүдэй дулаасуулгын хаһада бэлдэлгэдэ ба ехэ захиабарида	Бүхыдөө хоорондын тоосоон
2	23	24	25	26	27	
1	Баргажанай		473,8			1 600,3
2	Баунтын	400,0			494,0	1804,4
3	Бэшүүрэй			24,1		1 385,0
4	Ээдын					1 252,3
5	Яруунын	300,0				1 318,7
6	Загарайн	1 478,9		6,0	11 000,0	14 287,1
7	Захааминай	500,0				4 163,9
8	Ивалтын	780,0	500,0	32,9	29 911,8	32 163,9
9	Кабанскын	400,0			5 188,0	8 577,9
10	Хэжэнгын	359,8	1 500,0		613,0	3 587,0
11	Хурамхаанай			25,0	630,0	1 449,2
12	Хяагтын	628,7			3 520,0	5 649,9
13	Муйскын					3 596,4
14	Мухар-Шэбэрэй	150,0			1 200,0	3 238,1
15	Ахын				559,0	971,7
16	Прибайкалин		1876,0	7,3	6 600,0	11 416,1
17	Хойто-Байгалай					2 653,7
18	Сэлэнгын		300,0		28 507,4	30 993,2
19	Тарбагатайн	300,0		35,0	10 250,4	11 616,9
20	Түнхэнэй	370,6	500,0			1 634,0
21	Хорин					657,9
22	Северобайкальск х.	875,0			10 000,0	12 198,0
23	Улаан-Үдэ хото					18 270,8
	Хамтадаа	6 543,0	5 149,8	130,3	108 473,6	174486,4

16) 12-дохи хабсаргалта иигэжэ найруулха:

“Республикын 2004 оной бюджет тухай”
Буряад Республикын Хуулида
12-дохи хабсаргалта

Үрийн уялгануудай түхэлөөр Буряад Республикын гүрэнэй доторой ба гадаадын үрийн бүридэл

(мянг. түхэриг)				(мянг. түхэриг)	
№	Үрийн уялгануудай нэрэ	2004 оной янв. 1-нэй байдалаар	2005 оной янв. 1-нэй байдалаар	4.	Республикын гүрэнэй үнэтэ саарханууд
	Гүрэнэй доторой үрийн бүридэл			0,0	0,0
	1. Буряад Республикын үрһаламжын хэрээ хэлсээнүүд	922 670,0	922 670,0	1 717 891,0	1 732 863,0
	2. Федеральна бюджетһээ урһа зээли	363 341,0	333 341,0		
	3. Буряад Республикын гүрэнэй лаб найдуулганууд	431 880,0	476 852,0		
				150 646,0	142 297,0
				150 646,0	142 297,0
				1 868 537,0	1 875 160,0;

17) 13.1-дэхи хабсаргалта иигэжэ найруулха:

"Республикын 2004 оной бюджет тухай"
Буряад Республикын Хуулида
13.1-дэхи хабсаргалта

18) 16-дахи хабсаргалта иигэжэ найруулха:

"2004 оной республикын бюджет тухай"
Буряад Республикын Хуулида
16-дахи хабсаргалта

2004 ондо Буряад Республикын гүрэнэй доторой зээлилгэнүүдэй тоолбори

(мянг. түхэриг)

№ №	Үрийн уялганууд	Хэмжээн
1.	Коммерческэ банкнуудһаа сэхэ урьһаламжа	
	Жэгэй эхинэй байдалаар коммерческэ банкнуудһаа бусааха үри	922 670
	Мүнгэ таталга	1 605 190,0
	Гол үри түлэлгэ	1 605 190,0
	Жэгэй эсэсэй байдалаар коммерческэ банкнуудһаа бусааха үри	922 670,0
2.	Федеральна бюджетдэ зээлилгэ	
	Жэгэй эхинэй байдалаар федеральна бюджетдэ бусааха үри	363 341,0
	Бюджетдэ зээли таталга	10 000,0
	Бюджетдэ абһан үри зээли хаалга	40 000,0
	Жэгэй эсэстэ федеральна бюджетдэ үри зээли	333 341,0

Республикын бюджетдэй оршын дутагалда һомололгын арга нөөсөнүүд

тыс. рублей

Код	Нэрэ	Мүнгэн
02000	Бюджетдэй оршын дутагалда доторой һомололгын бусад арганууд	-1622.1
02001	Урьһаар абалга	
02002	Гол үриие хаалга	1,622.1
03020	Урьһаламжын хэрээ хэлсээнүүд	
03021	Урьһаламжа абалга	1,605,190.0
03022	Гол үриие хаалга	1,605,190.0
04320	РФ-н можонуудай бюджетүүдтэ оруулагдадаг илган хаһагдатарһаа РФ-н можын мэдэлэй зөөридэ байһан хүдэлхэгүй зөөрийн объектүүдэй оршодог газарай участогуудые худалдалгаһаа оршо	10,000.0
08000	Ондоо шатын бюджетүүдһээ абһан бюджетдэй урьһаламжанууд	-47787.2
08001	Урьһаламжа абалга	10,000.0
08002	Гол үриие хаалга	57,787.2
10000	Бюджетдэй мүнгэнэй үлэгдэл хубилгалга	-79411.4
10010	Тоосоото үеын эхиндэ бюджетдэй үлэгдэл	53,406.0
10020	Тоосоото үеын эсэстэ бюджетдэй үлэгдэл	132,817.4
00000	Помололгын арга бүхыдөө	-118820.7

Статья 2

Тус Хуули гар табигдаһан үдэрһөө хүсэндөө орохо ба дары толилогдохо зэргэтэй.

Буряад Республикын Президент **А.В. ПОТАПОВ**

Улаан-Үдэ хото
2004 оной декабриин 7

№ 940-III

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮДЭЛМЭРИЙН ТҮСЭБ

Майн 3-6

I. ХҮДЭЛМЭРИЙН ЗҮБЛӨӨНҮҮД

Бюджетдэй, налогуудай, сан жасын болон банкнуудай талаар Арадай Хуралай комитет (түрүүлэгшэнь Ц.Э.Доржиев)

Буряад Республика дотор бюджетдэй харилсаануудые гуримшууддаг хуулийн түлэб тухай 05.05 10.00 каб.235

Гүрэнэй байгуулалтын, нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн болон хуули сахилгын талаар Арадай Хуралай комитет (түрүүлэгшэнь А.Н.Маслов)

1. Буряад Республикын Арадай Хуралай арбан юһэдэхи сессийн дүнгүүд
2. Буряад Республикын Арадай Хуралай ээлжээтэ хоридохи сессидэ табигдаха асуудалнууд
3. Комитедэй 2005 оной май нарын хүдэлмэрийн түсэб баталалга 05.05 10.00 каб.323

Газарай асуудалнуудай, аграрна политикын болон эд хэрэглэгшэдэй дэлгүүрэй талаар Арадай Хуралай комитет (түрүүлэгшэнь В.А.Павлов)

«Буряад Республика дотор хүдөө ажахын үйлдэбэриие гүрэнэй талаһаа дэмжэлгэ тухай» Буряад Республикын хуулийн түлэб тухай 04.05 14.00 каб.119

«Россин Газарай кодексто, «Хүдөө ажахын удха шанартай газарнуудай эрьсэ тухай» болон «Үмсын хамһабарийн ажахы тухай» Федеральна хуулинуудта хубилалтануудые оруулха тухай» Вологодско Хуули гаргалгын Суглаанай хуули гаргаха талаар үүсхэл тухай 05.05 14.00 каб.119

Социальна политикын талаар Арадай Хуралай комитет (түрүүлэгшэнь С.Г.Мезенин)

«Буряад Республика дотор эрдэм болон эрдэмэй-техническэ политика тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудые оруулха тухай» Буряад Республикын хуулийн түлэб тухай 04.05 15.00 каб.216

Экономическа политикын, байгааһин нөөсөнүүдые ашаглалгын болон оршон тойронхине хамгаалгын талаар Арадай Хуралай комитет (түрүүлэгшэнь В.Г.Ирильдеев)

«Буряад Республика дотор инвестиционно ажал ябуулга тухай» Буряад Республикын хуулийн түлэб тухай 05.05 14.00 каб.211

II. РЕСПУБЛИКАНСКА ХЭМЖЭЭ ЯБУУЛГАНУУД

Арадай Хуралай депутатуудай Илалтын 60 жэлэй ойдо зориулагдаһан хэмжээ ябуулгануудта хабаадалга долоон хоногой туршада

III. ЭРХЭТЭДЫЕ ХҮЛЭЭН АБАЛГА

И.И.Богоева - Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшын орлогшо 05.05 14.00-17.00 каб.233

А.Н.Маслов - Гүрэнэй байгуулалтын, нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн болон хуули сахилгын талаар Арадай Хуралай комитедэй түрүүлэгшэ 04.04 14.00-17.00 каб.323

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ТОГТООЛНУУД

2005 оной апрелиин 27 № 141

Буряад Республикын Правительствын 2002 оной феврилиин 11-эй 43 дугаарай тогтоолдо хубилалтануудые оруулха тухай

«Этилэй спиртын, архиин болон спирттэй продукцийн үйлдэбэриие болон эрьсэе гүрэнэй талаһаа гуримшуулха тухай» 1995 оной нояборийн 22-ой 171-ФЗ дугаарай Федеральна хуулийн болон «Бюджетүүд хоорондын харилсаануудые гуримшуулгын хубида Россин Федерацийн Бюджетдэй кодексо хубилалтануудые оруулха тухай» 2004 оной августын 20-ой 120-ФЗ дугаарай Федеральна хуулийн 1-дэхи статьягай 14-дэхи пункттын үндэһөөр Буряад Республикын Правительство тогтооно:

«Буряад Республикын газар дайда дээрэ архиин продукцийн жэжэ наймаа зүбшөөхэ тухай» Буряад Республикын Правительствын 2002 оной феврилиин 11-эй 43 дугаарай тогтоолдо 2-дохи пункттын гурбадахи абзац усаджа хубилгаха.

Буряад Республикын Президент-Правительствын Түрүүлэгшэ А.В.ПОТАПОВ

2005 оной апрелиин 29 №144

Буряад Республикын Правительствын зарим актууд тухай

Нютагай авиалиннуудээр болон нютагай зам харилсаанай голыи транспортаар болон гарасануудта пассажирнуудые болон багаж шэрэлгэдэ тарифуудые тогтоохо талаар бүрин этигэмжэнүүдэй Буряад Республикын Тарифуудай талаар республиканска албанда дамжуулагдаһан ушараар Буряад Республикын Правительство тогтооно:

1. Хүсээ буураһанда тоолохо гэбэл:
  - 1.1. «Голой хаарбаза гарасануудые хэрэглэнэй түлөө тарифуудые тогтоохо тухай» Буряад Республикын Правительствын 2003 оной апрелиин 21-эй 151 дугаарай тогтоолой 1-дэхи пункт.
  - 1.2. «Голой хаарбаза гарасануудые хэрэглэнэй түлөө тарифуудые тогтоохо тухай» Буряад Республикын Правительствын 2003 оной апрелиин 21-эй 151 дугаарай тогтоолой 1-дэхи хабсаргалта.
  - 1.3. «Голой хаарбаза гарасануудые хэрэглэнэй түлөө тарифуудые тогтоохо тухай» Буряад Республикын Правительствын 2003 оной апрелиин 21-эй 151 дугаарай тогтоолдо хубилалтануудые оруулха тухай» Буряад Республикын Правительствын 2004 оной апрелиин 30-ай 94 дугаарай тогтоол.
2. Тус тогтоол толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө ороно.

Буряад Республикын Президент-Правительствын Түрүүлэгшэ А.В.ПОТАПОВ

2005 оной апрелиин 19 №131

Буряад Республикын мэдэлдэ байһан соёлой эмхинүүдэй түлбэритэ хэмжээ ябуулгануудые эмхидхэхэдэ, зарим бүлэгүүдэй зондо хүнгэлэлтэнүүдые үзүүлэхэ тухай

«Соёл тухай» Буряад Республикын Правительствын 1996 оной феврилиин 1-эй 246-I дугаарай Хуулийн (2004 оной декабриин 27-ой 994-III дугаарай Буряад Республикын Хуулийн

найруулгаар) 30-дахи статьягай зохилдуулан, Буряад Республикын Правительство тогтооно:

1. Буряад Республикын мэдэлдэ байһан соёлой эмхинүүдэй түлбэритэ хэмжээ ябуулгануудые эмхидхэхэдэ, зарим бүлэгүүдэй зондо хүнгэлэлтэнүүдые үзүүлэхэ тухай хабсаргаһан Дүрим баталха.

2. Буряад Республикын нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаануудта Буряад Республикын мэдэлдэ байһан соёлой эмхинүүдэй түлбэритэ хэмжээ ябуулгануудые эмхидхэхэдэ, зарим бүлэгүүдэй зондо хүнгэлэлтэнүүдые үзүүлэхэ тухай дүримүүдые баталхыень зууршалха.

3. Буряад Республикын Правительствын 1996 оной июнийн 25-ай 225 дугаарай тогтоолоор баталагдаһан Буряад Республикын соёл болон искусствын эмхинүүдэй ажахын ажал ябуулгын болон һомололгын үндэһэ нуури тухай дүримэй 35-дахи пункттын хоёрдохи абзацые хүсээ буураһанда тоолохо.

4. Тус тогтоол толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө ороно.

Буряад Республикын Президент-Правительствын Түрүүлэгшэ А.В.ПОТАПОВ

Буряад Республикын Правительствын 2005 оной апрелиин 19-эй 131 дугаарай тогтоолоор баталагһаа

Буряад Республикын мэдэлдэ байһан соёлой эмхинүүдэй түлбэритэ хэмжээ ябуулгануудые эмхидхэхэдэ, зарим бүлэгүүдэй зондо хүнгэлэлтэнүүдые үзүүлэхэ тухай дүрим

1. Тус Дүрим соёлой гүрэнэй эмхинүүдэй түлбэритэ хэмжээ ябуулгануудые эмхидхэхэдэ, зарим бүлэгүүдэй зондо хүнгэлэлтэнүүдые үзүүлэхэ тухай гурим тодорхойлоно.

2. Буряад Республикын мэдэлдэ байһан соёлой эмхинүүд (саашаадаа - соёлой эмхинүүд) түлбэритэ хэмжээ ябуулгануудые эмхидхэхэдэ, гургуулийн наһа гүйсөөгүй хүүгэдтэ, гургуулидаа, эрэмдэг бэртэй хүнүүдтэ, сэрэгэй алоанда татагдаһан сэрэгэй алба хаагшадта хүнгэлэлтэнүүдые тогтоожо болохо.

3. Хүнгэлэлтэнүүд соёлой эмхин хүтэлбэрилэгшын захиралтаар тогтоогдодог, тэрээн соонь хүнгэлэлтэнүүдэй янза болон хэмжээн, тэдэниие үзүүлэгын саг болон эрилтэнүүд, тэрэ тоодо хүнгэлэлтэнүүдтэ хүртэхын тула хэрэгтэй документүүдэй тоолбори заагдадаг.

4. Соёлой эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд жэл бүри, зохистой жэлэй мартын 1-һээ хойшолуулангүй, Буряад Республикын Соёлой болон олондо мэдээсэлгын министрствэдэ ерэхэ жэлдэ хүнгэлэлтэнүүдые үзүүлэлгэ тухай мэдээсэл оруулдаг.

5. Түлбэритэ хэмжээ ябуулгануудта хүнгэлэлтэйтэйгөөр ябалгын гурим тухай мэдээсэл соёлой эмхинүүдэй хүнэй обөөрмоор газарнуудта үлэгдээг болон олондо мэдээсэлгын хэрэгсэлнүүдтэ тоилогдодог.

6. Буряад Республикын Соёлой болон олондо мэдээсэлгын министрство ээлжээтэ жэлэй республикын бюджетдэй түлэб бурилдүүлхэдэ, зарим бүлэгүүдэй зондо хүнгэлэлтэнүүдые үзүүлдэг соёлой эмхинүүдэй олзо оршонуудые түсблэдэг.

7. Соёлой эмхинүүдэй түлбэритэ хэмжээ ябуулгануудые эмхидхэхэдэ, зарим бүлэгүүдэй зондо хүнгэлэлтэнүүдые үзүүлэгын гуримай хойноһоо хиналтые Буряад Республикын Соёлой болон олондо мэдээсэлгын министрство бөөлүүлдэг.

РОССИН ФЕДЕРАЦИЙН ПРЕЗИДЕНТЫН ЗАРЛИГҮУАА БУУЛГАБАРИ

РОССИН ФЕДЕРАЦИЙН ГҮРЭНЭЙ ШАНГУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Ветерануудыг социальна талаар дэмжэхэ болон залуушуулыг Эхэ орондоо дуратайгаар хүмүүжүүлэхэ талаар олон жэлэй туршада эдэбхитэйгээр ниитын хүдэлмэри ябуулһанайнь түлөө шагнаха гэбэл:

ХАНИ БАРИСААНАЙ ОРДНООР ЕРЕМЕНКО Василий Романовичы
- Буряад Республикын дайнай, ажалай, зэбсэгтэ хүсэнүүдэй болон хуули хамгаалгын зургаануудай ветерануудай (пенсионернүүдэй) Сэлэнгын аймагай соведэй түрүүлэгшэ

«ЭСЭГЭ ОРОНОЙНГОО УРДА ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ» ОРДЕНОЙ II ШАТЫН МЕДАЛЛАР
МАНДАГАЕВ Нима Хайдаковичы
- Буряад Республикын дайнай, ажалай, зэбсэгтэ хүсэнүүдэй болон хуули хамгаалгын зургаануудай ветерануудай

(пенсионернүүдэй) Ахын аймагай соведэй түрүүлэгшэ
Россин Федерацийн Президент В.В.ПУТИН.

Москва, Кремль
2005 оной апрелин 18
№445.

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ЗҮБЛЭЛЭЙ ТОГТООЛНУУД

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТАНУУД

М.П.ИВАХИНИИЕ
БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хуралай зүблэл тогтооно:

ургажа ябаа үетэниие хүмүүжүүлгэдэ болон Буряад Республикада физическэ культура болон спорт хүгжөөлгэдэ горитой хубита оруулһанайнь түлөө Кемеровскэ областиин Новокузнецк хотын шахматаар олимпиин резервын хүүгэдэй-эдишүүлэй спортын нургуулиин директор **Ивахин Максим Петровичы** Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ **А.Г.ЛУБСАНОВ**
Улаан-Үдэ хото
2005 оной апрелин 20
№798-III

Н.И.КУЛИКОВАЕ
БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хуралай зүблэл тогтооно:

ургажа ябаа үетэниие хүмүүжүүлгэдэ габьяатай байһанайнь болон олон жэлэй туршада үнэн сэхээр хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө ажалай ветеран **Куликова Нина Ивановна** Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ **А.Г.ЛУБСАНОВ**
Улаан-Үдэ хото
2005 оной апрелин 20
№799-III

Т.П.МИХАЙЛОВАЕ
БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хуралай зүблэл тогтооно:

олон жэлэй туршада үнэн сэхээр хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө болон түрэнөөр 55 жэлэй ойтойнь дашарамдуулан, Буряад Республикын Арадай Хуралай Эмхидхэлэй-техническэ управлениин I категориин секретарь-референт **Михайлова Татьяна Павловна** Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ **А.Г.ЛУБСАНОВ**
Улаан-Үдэ хото
2005 оной апрелин 20
№800-III

В.И.МОСКВИТИНИИЕ
БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хуралай зүблэл тогтооно:

ажалуугшадай элүүрые хамгаалгада габьяатай байһанайнь болон олон жэлэй туршада үнэн сэхээр хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө Кабанскын аймагай «Кабанскын түбэй аймагай больница» гэнэи элүүрые хамгаалгын муниципальна эмхиин таһагые даагша **Москвитин Василий Ивановичы** Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ **А.Г.ЛУБСАНОВ**
Улаан-Үдэ хото
2005 оной апрелин 20
№801-III

Н.В.ОРЛОВАЕ
БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хуралай зүблэл тогтооно:

олон жэлэй туршада үнэн сэхээр хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө «Улаан-Үдэ хото» муниципальна байгуулгын Захиргаанай Хотын ажахын болон барилгын комитедэй «Гэр байрын-ашаглалгын 11-дэхи участок» муниципальна унитарна предпрятиин бухгалтер **Орлова Надежда Викторовна** Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ **А.Г.ЛУБСАНОВ**
Улаан-Үдэ хото
2005 оной апрелин 20
№802-III

Т.Б.СОДНОМОВАЕ
БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хуралай зүблэл тогтооно:

ажалуугшадай элүүрые хамгаалгада габьяатай байһанайнь болон олон жэлэй туршада үнэн сэхээр хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө Буряад Республикын элүүрые хамгаалгын министрэй орлогшо **Содномова Тамара Балдановна** Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ **А.Г.ЛУБСАНОВ**
Улаан-Үдэ хото
2005 оной апрелин 20
№806-III

В.Ц.УЛЫМЖИЕВЫЕ
БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хуралай зүблэл тогтооно:

олон жэлэй туршада үнэн сэхээр хүдэлмэрилһэнэйнь болон түрэнөөр 60 жэлэйнь ойтой дашарамдуулан, Улаан-Үдэ хотын «Түбэй дэлгүүр» гэнэи эд хэрэглэгшэдэй ниитын правлениин түрүүлэгшын орлогшо **Улымжиев Валерий Цыреновичы** Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ **А.Г.ЛУБСАНОВ**
Улаан-Үдэ хото
2005 оной апрелин 20
№808-III

Н.Д.ХОШИМИНИИЕ
БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хуралай зүблэл тогтооно:

ургажа ябаа үетэниие нургалгада болон хүмүүжүүлгэдэ амжалтануудыг туйлаһанайнь түлөө Ивалгын аймагай «Гүрэлбын юрэнхы нуралсалай дунда нургуули» муниципальна юрэнхы нуралсалай эмхиин багша **Хошимин Надежда Доржиевна** Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ **А.Г.ЛУБСАНОВ**
Улаан-Үдэ хото
2005 оной апрелин 20
№809-III

Н.И.ВАСОВАЕ БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хуралай зүблэл тогтооно:

олон жэлэй туршада үнэн сэхээр хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө болон 1941-1945 онуудай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда Илалтын 60 жэлэй ойтой дашарамдуулан, дайнай, ажалай, зэбсэгтэ

хүсэнүүдэй болон хуули хамгаалгын зургаануудай ветерануудай (пенсионернүүдэй) Буряадай республиканска ниитын эмхиин Улаан-Үдын худалдаа наймаанай-экономическа техникумэй дэргэдэхи ветерануудай эхин эмхиин түрүүлэгшэ **Власова Нина Ивановна** Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ **А.Г.ЛУБСАНОВ**
Улаан-Үдэ хото
2005 оной апрелин 20
№810-III

И.Н.ЕВСЮНИНИИЕ
БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хуралай зүблэл тогтооно:

залуушуулыг Эхэ орондоо дуратайгаар хүмүүжүүлэхэ талаар эдэбхитэйгээр ниитын ажал ябуулһанайнь, олон жэлэй туршада үнэн сэхээр хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө болон Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда Илалтын 60 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай ветеран, ажалай ветеран **Евсюнин Иван Никитовичы** Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ **А.Г.ЛУБСАНОВ**
Улаан-Үдэ хото
2005 оной апрелин 20
№810-III

В.И.КРАСИНСКАЯЕ
БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хуралай зүблэл тогтооно:

ажалуугшадые социальна хамгаалгын талаар габьяатай байһанайнь болон олон жэлдэ үнэн сэхээр хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө Буряад Республикын Ажалай болон социальна хүгжэлтын министрстын Мухар-Шэбэрэй аймагай ажалуугшадые социальна хамгаалгын таһагтахи отделение даагша **Красинская Вера Ивановна** Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ **А.Г.ЛУБСАНОВ**
Улаан-Үдэ хото
2005 оной апрелин 20
№812-III.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Генеральна директорэй - ахамад редакторай уялгануудыг дүүргэгшэ
Т.В.САМБЯЛОВА.
Редактор **Г.Х.ДАШЕЕВА.**

РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: И.М.ЕГОРОВ, И.Б.ДАГБАЕВ (Буряад Республикын Правительство), Ф.П.БОТОВА, Ц.Э.ДОРЖИЕВ (Буряад Республикын Арадай Хурал), А.А.АНГАРХАЕВ (генеральна директор-ахамад редактор), Д.Б.ГУРОДАРМАЕВА (харюусалгата секретарь), В.Г.ГОМБОВА, Н.А.ГОНЧИКОВА, Н.Д.БАДМАРИНЧИНОВ, Б.В.БАЛДАНОВ, А.А.ФАДЕЕВА, В.Д.ДАМДИНОВА.

Хэблэлэй байшанай телефонууд: генеральна директорэй-ахамад редакторай - 21-50-96, приёмнын - 21-54-54 (факс), ген. директорэй 1-дэхи орлогшо-ахамад редакторай орлогшын - 21-68-08, ахамад редакторай орлогшонорой - 21-64-36, 21-33-61, секретариатай - 21-60-21; таһагууд: экономикын болон политикын - 21-63-86; соёлой болон түүхын - 21-54-93; «Морин хуур», «Вершины» журналуудай редакци - 21-55-97; залуушуулай, оюутайдай ажабайдалай болон олонинтын хүдэлмэрини, «Одон» журналай редакци - 21-54-93; мэдээсэлэй - 21-67-81, спортын - 21-54-93, рекламн - 21-62-62, коммерческэ ажалай - 21-55-97, компьютерна түбэй - 21-66-76, бухгалтерини - 21-23-67.

Манай адрес:
670000, Улаан-Үдэ хото,
Каландаришвилиин үйлэс, 23.
Хэблэлэй байшан
"Буряад үнэн".
E-mail:
unen@mail.ru

Газетэ хэблэлэй 7
хууданан хэмжээтэй.
Индекс 50901.
Хамтын хэбэг - 30100.
Хэблэлдэ
тушаагданан саг - 17.00.

"Республиканска типографи" гэнэн
ОАО-до бэлэндиапозитивүүдхээ
газетэ 1270 хэһэгээр хэблэгдээ.
Директорэйнь телефон: 21-40-45.

Б-0165-дахи номертойгоор
бүридхэлдэ абтанхай.

Редакцида ороһон материалнууд шүүмжэлэгдээдэггүй, мүн авторнуудтань бусаагдадаггүй.

Тоонуудай, бодото баримтануудай, хүнэй, нютагай нэрэнүүдэй бэшэлгыг хазгайруулһан ушарта авторнуудын харюусалгатай. Редакциин һанамжа автарайхитай адли бэшэ байжа магад.